

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

KOMUNIKÁCIA V ŠTÁTNOJ JAZYK V MATERSKÝCH ŠKOLÁCH S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM

DIANA BORBÉLYOVÁ – MARTA KYSELOVÁ

Meno autora: PaedDr. Diana Borbélyová, Marta Kyselová
Názov publikácie: Komunikácia v štátnom jazyku v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským
Recenzenti: PaedDr. Helena Pataiová PhD, Mgr. Mária Szabó
Jazyková úprava: bez jazykovej úpravy
Ilustrácie: autorky, obrázky z internetových zdrojov
Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava
Rok vydania: 2014
ISBN: 978-80-8052-862-1

OBSAH

ÚVOD	5
1 ROZVÍJANIE KOMUNIKATÍVNYCH KOMPETENCIÍ DETÍ PREDŠKOLKÉHO	
VEKU	7
1.1 Teoretické východiská vyučovania slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským a jeho špecifiká.....	8
1.2 Realizácia vyučovacieho procesu	11
1.3 Požiadavky na jazykový prejav dieťaťa	26
1.4 Interpretácia výsledkov pilotného prieskumu.....	29
2 PREHLAD TÉM	33
2.1 Ja a moja rodina.....	35
2.2 Materská škola.....	39
2.3 Predmety okolo nás a ich vlastnosti	44
2.4 Moje bydlisko	48
2.5 Ovocie.....	53
2.6 Zelenina	58
2.7 Jeseň - príroda a počasie.....	64
2.8 Pracovné profesie	68
2.9 Ľudské telo	73
2.10 Starostlivosť o zdravie – osobná hygiena.....	79
2.11 Stolovanie, stravovanie.....	85
2.12 Obliekanie.....	89
2.13 Lesné a voľne žijúce zvieratá	93
2.14 Exotické zvieratá	99
2.15 Slimáky, žaby, vtáky a hmyz.....	105
2.16 Zima – príroda a počasie	113
2.17 Domáce zvieratá a ich mláďatá	118
2.18 Zimné sviatky - Mikuláš a Vianoce.....	127
2.19 Časové vzťahy - vesmír a Zem.....	133
2.20 Fašiangy - karneval.....	137
2.21 Jar - príroda a počasie	141
2.22 Jarné sviatky - Veľká noc	146

2.23 Jarné kvety	150
2.24 Čaro bábkového divadla – svet rozprávok	155
2.25 Moja mama – Deň matiek	162
2.26 Neživá príroda	168
2.27 Doprava, dopravné prostriedky - cestovanie	173
2.28 Naša vlasť – mesto, dedina	180
2.29 Škola volá – budem prvákom	184
2.30 Lúčne kvety	188
2.31 Leto – príroda a počasie, Deň detí	194
ZÁVER.....	200
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	201
PRÍLOHY	204
ZOZNAM PRÍLOH	205

ÚVOD

„Deti viac potrebujú vzory ako kritiku.“

(J. Joubert)

Cieľom predprimárneho vzdelávania a zároveň poslaním materskej školy je pripravovať dieťa na vstup do základnej školy a na život. Súčasťou tejto prípravy je rozvoj elementárnych základov kľúčových kompetencií detí a v rámci nich aj jazykových – komunikatívnych kompetencií v súlade s výkonovými a obsahovými štandardmi uvedených v Štátnom vzdelávacom programe. V materských školách s vyučovacím jazykom maďarským rozvíjanie tejto oblasti má zvláštne postavenie, nakoľko popri rozvíjaní komunikácie v materinskom jazyku zahŕňa v sebe rozvoj komunikačných schopností a zručností aj v ďalšom (štátnom) jazyku. Rozvíjanie komunikácie v štátnom jazyku v materských školách s iným vyučovacím jazykom ako slovenským je takisto dôležitou súčasťou edukačného procesu ako ostatné oblasti, preto si to vyžaduje zvýšenú pozornosť. Táto oblasť výchovy a vzdelávania je žiaľ u nás málo skúmaná z odborného-metodického hľadiska a v súčasnosti k tejto problematike neexistuje ani komplexná metodika. Väčšina z existujúcich metodík je buď iba čiastočná, alebo zastaralá - len sčasti použiteľná. Nakoľko v našom štáte existuje nemálo materských škôl, v ktorých edukačná činnosť je realizovaná v jazyku národnostných menšín, považujeme za nevyhnutné skúmať túto problematiku a zistenia zhrnúť spolu s metodickými odporúčaniami v komplexnej publikácii.

Predkladaná metodická publikácia je venovaná aktuálnej téme a je výsledkom našej dlhoročnej práce s deťmi. Zámerom tvorby edukačného materiálu bolo reagovať na súčasné pedagogické požiadavky a nahradiť absenciu odbornej literatúry v danej oblasti. V rámci publikácie sme sa pokúsili zamerať sa na rozvíjanie jazykových kompetencií detí predškolského veku v kontexte praxe a snažili sme sa danú tému priblížiť z hľadiska výkonových štandardov, ktoré má dieťa dosiahnuť na konci predprimárneho vzdelávania. Dôležitým východiskovým faktom pre nás bolo, že dieťa na konci predprimárneho vzdelávania má chápať a rozlišovať, že niektorí ľudia sa dorozumievajú aj s inými jazykmi, a popritom má ovládať základy slovenského jazyka natoľko, aby bolo pripravené na vstup do základnej školy. Naším cieľom bolo na základe vlastných skúseností vysvetliť túto problematiku z učiteľského uhla pohľadu. Ďalším našim cieľom bolo vypracovať takú publikáciu, ktorá uľahčí prácu najmä začínajúcim, ale aj ostatným učiteľkám a tým pádom obohatiť skromnú pedagogickú prax danej oblasti. Snažili sme sa preto zjednotiť rôzne názory a teórie, vyzdvihnúť hlavné princípy a metódy, uviesť efektívne postupy. Popritom, že monografia obsahuje stručný prehľad problematiky z teoretického hľadiska, uvádza

aj praktické rady a nápady. Považovali sme za dôležité uviesť aj stručnú teóriu, nakoľko len dobrá teória s praxou dávajú komplexný prehľad.

Predložená publikácia sa skladá z teoretickej a praktickej časti. V teoretickej časti sa zaoberáme s rozvíjaním jazykových kompetencií detí predškolského veku vychádzajúc zo skutočnosti, že väčšina detí s materinským jazykom maďarským v ranom veku nemá žiadne skúsenosti so štátnym jazykom. Ďalej sa zaoberáme s teoretickými východiskami vyučovania slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským, jeho špecifikami a samotnou realizáciou vyučovacieho procesu. V praktickej časti zhrnieme odporúčania pre prax a poskytneme nápady, ako realizovať samotný proces. Uvádzame aj ukážkovú prípravu, ako aj krátke zhrnutie obsahu jednotlivých tém. Námety, podnety a inšpirácie pre prax spolu s odporúčanou literatúrou môžu byť vhodnou pomôckou hlavne pre začínajúcich učiteľov, ktorí sa potrebujú orientovať v danej problematike. Práca môže byť prínosom aj pre praktizujúcich učiteľov predprimárneho vzdelávania, ktorí v ňom môžu nájsť oporné body k realizácii aktivít zameraných na rozvíjanie elementárnych základov kľúčových kompetencií pri osvojení si štátneho jazyka s najmenšími. Preto je venovaná hlavne učiteľkám materských škôl, avšak je vhodná aj ako študijný materiál pre študentov v študijnom odbore predškolskej a elementárnej pedagogiky. Zároveň ju odporúčame všetkým, ktorí vstupujú do tejto špeciálnej oblasti vzdelávacieho procesu, prípadne odbornej verejnosti.

Pri tvorbe publikácie sme vychádzali zo skutočnosti, že všetky učiteľky považujú za dôležité, aby deti navštevujúce materské školy s vyučovacím jazykom maďarským si osvojili základy slovenského jazyka natoľko, aby boli schopné vyhovieť požiadavkám prvej triedy základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Dúfame, že sa nám podarí zjednotiť teóriu s praxou, poukázať na dôležitosť tejto problematiky a vzbudiť záujem o uplatnenie tvorivých skúseností v praxi v prospech našich detí.

1 ROZVÍJANIE KOMUNIKATÍVNYCH KOMPETENCIÍ DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU

Slovenský jazyk, ako taký má zvláštne postavenie v živote dieťaťa s materinským jazykom maďarským, ktorý žije v národnostne zmiešanom prostredí. Niektorí odborníci ho nepovažujú za cudzí jazyk, vymedzia ho ako takzvaný druhý jazyk v živote dieťaťa. Ďalší odborníci sú zástancami toho, že v materských a základných školách s vyučovacím jazykom maďarským ho treba vyučovať ako cudzí jazyk. Podľa T. Žilku (1995) slovenčina pre deti a žiakov maďarskej národnosti je cudzím jazykom, ktorý je genealogicky a typologicky diametrálne odlišný od materinského jazyka. Zároveň je komunikatívnym, dorozumievacím prostriedkom občanov maďarskej národnosti žijúcich na území Slovenskej republiky v bežnom styku s občanmi slovenskej národnosti, ako aj s inými národnosťami. Z toho (tohto) hľadiska má aktívne ovládanie slovenského jazyka dôležitú spoločenskú funkciu.

V poslednom čase odborná ale i laická, čiže širšia verejnosť (rodičia, politici, atď.) často vyjadruje svoje názory k problematike. Nebudeme posudzovať ich stanoviská, ale považujeme za dôležité zdôrazniť, že pri vyvodzovaní záverov mienky jednotlivca vždy ovplyvňuje uhol pohľadu aj jeho postavenie, respektíve zaujatosť. Podľa nášho pohľadu má štátny jazyk v živote dieťaťa výrazné postavenie a pri posudzovaní problematiky musíme zohľadniť postoje a názory pedagógov - materských škôl a 1. stupňa základnej školy. Preto sme realizovali krátky pilotný prieskum (pozri kapitolu č. 1.4).

Priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským má špecifický charakter. V kontexte problematiky sa vynára otázka: Na akom stupni má dieťa ovládať štátny jazyk, ktorého materinským jazykom nie je slovenský jazyk? V práve platnom a novom (revidovanom) Štátnom vzdelávacom programe sme takéto vymedzenie zatiaľ nenašli. Z hľadiska praxe, preto považujeme za dôležité, jasne vymedziť, čo by malo zvládať dieťa koncom predprimárneho vzdelávania v štátnom jazyku, ktorý je preňho cudzím jazykom. Ak by bolo vymedzené presne čo a na akej úrovni by malo zvládnuť, očakávania smerom k deťom by sa stali jednotnými. Vieme, že dieťa má po skončení materskej školy dosiahnuť školskú zrelosť a určitú úroveň schopností, zručností a poznatkov, preto musia byť stanovené určité kritériá aj v tejto oblasti. Dôležitým faktom je aj to, že očakávania smerom k deťom je nevyhnutné vymedziť aj kvôli tomu, aby boli jednotné na území celého štátu. Ved' ak dieťa postupuje na ďalší stupeň vzdelávania (v našom prípade do základnej školy) malo by dostať šancu, aby jeho štartovacia pozícia bola rovnocenná s ostatnými.

V súčasnosti úroveň vyučovania štátneho jazyka nie je na všetkých materských školách rovnaká (pozri výsledky prieskumu, časť 1.4). Príčinou môže byť aj to, že okrem jedného aktuálneho metodického materiálu, ktorý je odporúčaný, neexistuje k problematike ani odborná literatúra, ani súvisiace publikácie. Jediný dostupný materiál na osvojenie si základov slovenského jazyka bol vydaný Štátnym pedagogickým ústavom pod názvom *Metodický list na osvojovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín* (Guziová, K., 2008). Je dobrou pomôckou, ale nevyplní všetky medzery, obsahuje len určité teoretické základy. Považujeme za dôležité, aby si učiteľky materských škôl nemuseli vypracovávať učebné osnovy, vlastné metodické materiály, ale aby mali k dispozícii metodiku, v ktorej je celá oblasť komplexne obsiahnutá a teória je skĺbená s praxou. Preto sa pokúsime túto medzeru vyplniť našou publikáciou a prezentovať popri dôležitých teoretických informáciách aj námety, nápady a skúsenosti praktizujúcich učiteliek, aby sa mohol pedagogický kolektív materskej školy v plnej miere sústrediť na edukačný proces.

1.1 Teoretické východiská vyučovania slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským a jeho špecifiká

V edukačnom procese medzi jednotlivými aktivitami je spájajúcim prvkom – mostom jazyk. Jazykovú gramotnosť v materskej škole preto nie je možné rozvíjať izolovane. Z tejto príčiny nie je možné jazykovú gramotnosť v materskej škole rozvíjať izolovane. Problematiku treba skúmať v kontexte celkového kognitívneho a nonkognitívneho rozvoja osobnosti dieťaťa.

Výchova a vzdelávanie detí v materských školách sa uskutočňuje v súlade so Zákomom o výchove a vzdelávaní č.245/2008 Z.z. a vychádza z aktuálne platného Štátneho vzdelávacieho programu (2009). Tento dokument predurčuje rozvíjanie rôznych kompetencií, medzi ktoré patrí aj rozvíjanie komunikatívnych kompetencií dieťaťa. V Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie ISCED 0 „Dieťa a svet“ (2009) je v rámci komunikatívnych kompetencií stanovené, že dieťa na konci predprimárneho vzdelávania:

- nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi i dospelými,
- počúva aktívne a s porozumením myšlienky a informácie z rôznych médií,
- vyjadruje a komunikuje svoje myšlienky, názory,
- reprodukuje oznamy, texty,
- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu,
- komunikuje osvojené poznatky,
- prejavuje predčitateľskú gramotnosť,

- chápe a rozlišuje, že niektorí ľudia sa dorozumievajú aj inými jazykmi.

V revidovanom Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie (kolektív autorov, 2013. s.5) sa v kapitole Jazyk a komunikácia výkonové a obsahové štandardy členia na dve časti. Prvá časť sa týka hovorenej reči, druhá písanej. Za hlavný cieľ sa považuje rozvíjanie komunikačnej kompetencie dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči.

Výkonové štandardy oboch Štátnych vzdelávacích programoch je možné splniť len v materinskom jazyku. V triedach s vyučovacím jazykom národnostných menšín sa popri materinskom jazyku musí klásť veľký dôraz aj na rozvíjanie jazykových kompetencií v štátnom jazyku. Preto by sme považovali za dôležité výkonové štandardy stanoviť zvlášť v materinskom jazyku a osobitne v štátnom jazyku. Nakoľko v oboch Štátnych vzdelávacích programoch (práve platnom a pripravovanom) sú uvádzané výkonové štandardy len pre materinský jazyk dieťaťa, (nemá tu byť bodka) v jazykovej oblasti chýbajú výkonové štandardy v slovenskom jazyku pre deti, ktorých materinským jazykom nie je slovenský jazyk. V našej publikácii sa preto snažíme rozpracovať metodiku spomínanej oblasti, vrátane cieľov a obsahu rozvíjania jazykových kompetencií detí s materinským jazykom maďarským v štátnom jazyku.

Metodika vyučovania slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským je veľmi citlivá oblasť, ktorá žiaľ obsahuje veľa nedostatkov. Predmetová didaktika sa s touto problematikou zaoberá len od 1. ročníka základnej školy. Dnešný dynamický vývoj pedagogickej vedy však požaduje vysokú odbornosť na všetkých úrovniach, nakoľko tieto kompetencie sú organickou súčasťou pripravenosti dieťaťa na školu s materinským jazykom maďarským. Očakávania v prvom ročníku sú veľmi vysoké a bez dobrých základov dieťa nezvláda dostatočne učivo prvej triedy základnej školy. Preto je potrebné vytvoriť deťom v materskej škole pevné základy, aby ich slovná zásoba bola primeraná požiadavkám, ktoré na ne čakajú v prvej triede. Bez pevných základov nie je možné stavať ani dom.

Názory na optimálny vek osvojovania si druhého jazyka sú rozdielne. Všeobecne platí pravidlo, že najprv je potrebné dokonale ovládať materinský jazyk a až potom je možné sa pustiť do učenia iných jazykov. Metodický materiál vydaný Štátnym pedagogickým ústavom (Guziová, K., 2008) odporúča začať osvojovanie slovenského jazyka okolo 4.-5. veku dieťaťa. E. Brunet (In Liptáková, T.- Mózsi, F. 1981) pokladá za rozumné začať s osvojením si cudzieho jazyka pred vstupom do základnej školy. Niektorí ďalší odborníci sú zástancami toho, že zaoberať sa s cudzím jazykom stačí až v neskoršom veku. T. Vekerdy (1989) je toho názoru, že príliš skoré oboznamovanie sa s cudzím jazykom môže byť škodlivé pre dieťa, nakoľko najprv musí byť

štruktúrne ucelený materinský jazyk. Niektoré výskumy (Lenneberg, Tomasello, Chomsky, Singleton; In Pléh, Cs. 2014) potvrdzujú opak: vyzdvihujú prednosti raného oboznamovania sa s cudzím jazykom. Podľa nich si deti do 6.-7. veku života veľmi ľahko a hravo osvojujú ďalší jazyk. Zástancom tejto teórie je aj Cs. Pléh (2014), ktorý tvrdí, že ak sa dieťa začne oboznamovať s cudzím jazykom od malička, môže si jazyk osvojiť bez námahy, paralelne s materinským jazykom a skoro na takej istej úrovni. Podľa neho sú dôkazom dvojjazyčné rodinné prostredia: ak dieťaťa vyrastá pri rodičoch s odlišnými materinskými jazykmi, nemá problémy s osvojovaním si oboch jazykov.

Vzhľadom na špecifickosť situácie sme zástancami toho, že deti by mali začať s osvojovaním si štátneho jazyka od nástupu do materskej školy. Z praxe je pre nás zrejmé, že deti si v podnetnom prostredí lepšie a ľahšie osvojujú jazyk ako dospelí. Úlohou učiteliek by malo byť, aby našli a využívali „*adekvátne zásady a formy výučby z hľadiska didaktickej funkčnosti*“ (Guziová, K. 2008). Vychádzajúc z praxe odporúčame pre 3 až 4 ročné deti občas pasívne počúvanie hovoreného prejavu, piesní, básní a riekaniek, respektíve neslovné reakcie na pokyny a rôzne pohybové alebo hudobno-pohybové hry. S aktívnym osvojením slovenského jazyka by sme mali začať od 4. veku dieťaťa. U 5-6 ročných detí už odporúčame zintenzívniť výučbu. Prednosťou zmiešaných tried je, že menšie deti nie sú izolované, preto si môžu štátny jazyk osvojiť podľa svojich individuálnych schopností.

Na konci predprimárneho vzdelávania by dieťa malo disponovať s určitými komunikatívnymi zručnosťami, určitou aktívnou, ale aj pasívnou slovnou zásobou. Malo by porozumieť krátkym inštrukciám a textom, malo by mať osvojený repertoár piesní, básní, riekaniek, pohybových a hudobno-pohybových hier.

Dôležité teoretické východiská pri vyučovaní slovenského jazyka:

- S osvojovaním základov štátneho jazyka na stupni predprimárneho vzdelávania sa zaoberá Metodický list na osvojovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín, ktorý je v súlade so školským zákonom č. 245/2008 a Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie.
- V učebných osnovách Školského vzdelávacieho programu majú byť rozpracované výkonové štandardy so zvláštnym zreteľom na osvojovanie štátneho jazyka: podľa metodického listu „*Osvojovanie štátneho jazyka je integrovanou súčasťou obsahového celku ako aj tém.*“ (K. Guziová, 2008). Preto:
-ciele odvodené z týchto výkonových štandardov majú byť uvedené v triednych plánoch

výchovno-vzdelávacej činnosti a majú byť splnené zároveň rovnako, ako ostatné ciele týkajúce sa ďalších oblastí,

- ciele uvedené v plánoch majú byť v súlade s aktuálnou témou.
- Výkonové štandardy, z ktorých je potrebné vychádzať pri realizácii (Guziová, K. 2008) sú nasledovné:
 - *„počúvať s porozumením*
 - *reagovať neslovne na otázky a pokyny*
 - *reagovať slovne na jednoduché otázky jednoslovnou, viacslovnou odpoveďou alebo jednoduchou frázou*
 - *komunikovať jednoduchými vetnými konštrukciami v štátnom jazyku*
 - *používať spisovnú podobu štátneho jazyka“*
- Realizácia je dvojúrovňová: uskutočňuje sa integrovane počas celého dňa a v rámci edukačných aktivít.

1.2 Realizácia vyučovacieho procesu

Realizácia vyučovacieho procesu v materskej škole je zložitý proces a popritom náročná a zodpovedná úloha. Môže byť úspešná až vtedy, ak sa opiera o znalosť psychického života a osobitosti duševného vývinu detí predškolského veku. Osvojovanie si slovenského jazyka deťmi maďarskej národnosti je determinovaná predovšetkým spoločenskou potrebou, nakoľko je komunikačným prostriedkom v celospoločenskom kontexte. Vyučovanie slovenského jazyka by malo vychádzať z praktickej potreby používať štátny jazyk v každodennom živote ako nástroj dorozumievania sa. Preto by mal byť zameraný na získanie komunikatívnej kompetencie detí primerane ich veku a schopnostiam. Podobne, ako v 1. ročníku základnej školy, aj v materskej škole sa realizuje prostredníctvom úvodného ústneho kurzu audiovizuálno-orálnou metódou bez písania a čítania. Síce je prítomný princíp opory o materinský jazyk, ale konkrétne vyučovanie v rámci edukačných aktivít má monolingválny charakter: používanie materinského jazyka sa obmedzuje na minimum. Samozrejme sa nedovoľuje, aby dieťa recitovalo alebo spievalo niečo, čomu nerozumie. Integrované osvojovanie si poznatkov počas dňa má však bilingválny charakter: osoby, predmety, javy a veci sú pomenované paralelne v oboch jazykoch.

Vysvetlenie významu slov, sémantizácia sa uskutočňuje nasledovnými spôsobmi:

1. znázornením (obraz, predmet, činnosť, pohyb):
 - a/ prirodzene - učiteľ ukáže konkrétny predmet, konkrétnu vec ...
 - b/ sprostredkovane - ukáže obraz predmetu, nakreslí predmet, robí činnosť ...
2. prekladom pomocou materinského jazyka: vysvetlenie významu slov.

Vetné modely

Organickou súčasťou osvojovania si slovenského jazyka je vyučovanie reči pomocou vetných modelov bez znalosti gramatiky a gramatických pravidiel. Dôležitá je aktívna manipulácia s vetným modelom, tvorba otázok a odpovedí, vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu. Spomedzi vetných modelov, ktoré uzná za vhodné aplikovať na 1. stupni základnej školy M. Alabánová (2005) v materskej škole je podľa nás vhodné aplikovať nasledovné:

1. Kto je to? Čo je to? To je chlapec. To je lopta.

podmet + slovesno-menný prísudok

Vždy treba vychádzať z blízkeho okolia, z poznaného. Je potrebné používať tvary podstatných mien s typickými zakončeniami v ženskom, mužskom a strednom rode.

2. Kto/čo aký (aká, aké) je? Aká je lopta? Lopta je červená.

podmet + slovesno-menný prísudok

Nacvičuje sa predovšetkým používanie akostných prídavných mien bez stupňovania v základnom tvare. Dôležité je upozorniť deti na zhodu prídavných mien s nadradeným podstatným menom: napr. aký? – červý (vysloviť s dôrazom).

3. Kto/ čo robí? Čo robí Eva? Eva sedí. Lietadlo letí.

podmet + slovesno-menný prísudok

Deti sa naučia pomenovať činnosti osôb a zvierat v prítomnom čase a v oznamovacom spôsobe (najprv iba v jednotnom čísle).

4. Kto/čo má čo? Čo má Katka? Katka má loptu.

podmet + prísudok vyjadrený plnovýznamovým slovesom mať + priamy predmet

Pomocou tohto modelu sa deti naučia vyjadriť vlastníctvo.

5. Kde je čo? Kde je jablko? Jablko je na strome.

podmet + príslovkové určenie miesta

Pomocou tohto modelu sa dieťa naučí vyjadriť miesto a začína používať jednoduché predložkové väzby (na, pod, v).

6. Je to kniha? Áno, je to kniha.

Nie, nie je to kniha.

tvrdenie a zápor

Dieťa vyjadruje svoj súhlas alebo nesúhlas.

Pri rozvíjaní rečovej zručnosti je dôležité, aby deti vetný model počuli viackrát, aby ho potom sami vyslovovali: najprv spolu s učiteľkou, potom aj samostatne.

Považujeme za dôležité pripomenúť aj to, že v materskej škole deti v rámci kognitívnych a aplikatívnych jazykových cvičení sa stretávajú s tromi typmi cvičení:

1. *memorizačnými* (reproduktívnymi),
2. *variačnými* (obmieňanie, dopĺňovanie vetných modelov),
3. *voľnými* (komunikatívnymi) rečovými cvičeniami vo forme mikrodialógov, dramatizácie, tvorby otázok a odpovedí (Alabánová, M. 2005, s. 57).

Memorovanie má síce významnú úlohu pri osvojovaní si cudzieho jazyka, ale našim cieľom nemôže byť nacvičovanie čo najviac memoriterov. Oveľa dôležitejšie je, aby sme našli správny pomer a súlad medzi hrou, memorovaním, pasívnym počúvaním a aktívnou komunikáciou, aby dieťa nenásilne a s radosťou si osvojovalo potrebné zručnosti.

Slovná zásoba

Nakoľko každé dieťa je individuum a disponuje s rôznymi zručnosťami, požiadavky na rečové zručnosti detí by mali byť diferencované do dvoch základných kategórií:

a/ *základná (minimálna) úroveň*: platí pre všetky deti

b/ *vyššia (optimálna) úroveň*: má stimulovať rozvoj talentovaných detí.

V materskej škole v rámci osvojovania si slovenského jazyka by malo dieťa poznať a vedieť využívať v komunikácii aspoň 5-6 slov aktívne z každého tematického okruhu. To znamená, že malo by ich vedieť samostatne aplikovať v rôznych situáciách, malo by ich vedieť vyslovať čisto, zreteľne a samozrejme aj poznať ich význam. Pasívna slovná zásoba dieťaťa by mala byť oveľa bohatšia. Deti v tomto veku poznajú význam oveľa viac slov, ako vyslovujú. Aj keď nevedia niektoré osoby, veci a javy pomenovať, vedia na nich napríklad poukázať.

Dôležité je, aby deti najprv boli oboznamované s takými slovami, ktoré sú zvukovo zhodné v materinskom a slovenskom jazyku, napríklad: auto - auto, mačka - mačka, kakaó - kakao, pohár - pohár, kocka - kocka. Až potom môžu nasledovať podobne znejúce slová, ako napríklad: szilva - slivka, papír - papier, sapka - čiapka, kacska - kačica, labda - lopta, baba - bábika. Neskôr ich oboznámime so slovami, ktoré sú celkom odlišné, ako napríklad: alma - jablko, körte - hruška, béka - žaba, esik - prší.

Zásady

Pri rozvíjaní jazykových kompetencií vo všeobecnosti platí, že dieťa myslí konkrétne, preto pri výbere metód a stratégií je vždy potrebné vychádzať z tejto skutočnosti. Napríklad učenie pomocou zapojenia zmyslov a zážitkové učenie uľahčuje osvojenie si konkrétnych poznatkov. Veľmi dôležitým krokom je aplikácia zásad názornosti. Pri komunikácii je nevyhnutné, aby spoznané veci, osoby, javy deti paralelne aj pomenovali, aby chápali ich podstatu a mali o nich predstavu, ktorá sa im vynorí v pamäti pri vyslovení. Dôležité je aj to, aby sa uplatnil už spomínaný komunikatívny princíp vyučovania, preto je uprednostňovaný rozvoj rečovo-komunikatívnych zručností. Podľa Komenského „*Štúdium jazykov má postupovať paralelne so štúdiom vecí, najmä v mladosti, aby totiž naše poznanie vecí a naša schopnosť vyjadrovať to rečou napredovali jedno pri druhom. A všeobecným pravidlom preto je, aby sa vždy a všade bralo spolu to, čo je vo vzájomnom vzťahu.*“ (In Alabánová, M., Marcinková, H. 1995). Preto v tomto senzitivnom období osobnosť odporúčajú rozvíjať v „detských veciach“, čo platí aj v prípade rozvíjania jazykových kompetencií. Z uvedených je pre nás zrejmé, že v tomto veku učiť treba praktickým používaním jazyka, nie podľa gramatických pravidiel.

Zásady, ktoré treba uplatňovať v tejto oblasti sú:

- **zásada primeranosti:** požiadavky, ako aj obsah a rozsah učiva a ich sprostredkovanie má byť primerané k schopnostiam detí,
- **zásada postupnosti:** učiteľ má postupovať od blízkeho k ďalekému, od konkrétneho k abstraktnému, od jednoduchému k zložitému, od známeho k neznámemu,
- **zásada sústavnosti:** obsah učiva sa osvojuje špirálovite a cyklicky v logickom usporiadaní,
- **zásada pravidelnosti:** utvrdzovať poznatky je možné len pomocou sústavného opakovania a systematického rozširovania vedomostí v pravidelných intervaloch,
- **zásada názornosti:** vyučovanie sa opiera o zmyslovú skúsenosť dieťaťa,
- **zásada uvedomenosti:** deti treba oboznámiť (samozrejme primerane ich veku) s cieľom a významom osvojenia si štátneho jazyka, aby si vytvorili kladný vzťah k štátnemu jazyku,
- **zásada aktivity detí:** dieťa sa aktívne zapája do činností,
- **zásada trvácnosti:** vyjadruje požiadavku, aby sa vedomosti stavali na pevné základy; dôležitú úlohu zohráva opakovanie,
- **zásada spojenia teórie s praxou:** vyučovací proces musí rešpektovať požiadavky spoločnosti,

- **zásada vedeckosti:** učiť možno len to, čo je poznané a overené,
- **zásada diferencovaného prístupu k deťom:** je potrebné prihliadať na vek detí, ale aj na individuálne potreby, záujmy a schopnosti,
- **zásada optimalizácie:** vysoká účinnosť edukačného procesu (najlepšie v danej konkrétnej situácii a v konkrétnych podmienkach),
- **zásada komunikatívnosti:** vo vyučovaní jazykov je nevyhnutné orientovať sa na komunikáciu. Dieťa má naučiť funkčne používať daný jazyk v bežných životných situáciách. Avšak deti sú schopné komunikovať len vtedy, ak slová, slovné spojenia a vetné modely majú nacvičené a automatizované,
- **zásada praktickosti:** rozvíjanie ústnej (a písomnej) vyjadrovacej schopnosti detí, získavanie zručností v tvorbe dialógov v bežných životných situáciách. V materskej škole prvotne sa rozvíja hovorenie a počúvanie s porozumením,
- **zásada opory o materinský jazyk:** materinský jazyk sa stane základom vyučovania druhého (cudzieho) jazyka. V materskej škole z procesu osvojovania si štátneho jazyka nemožno vylúčiť materinský jazyk, nakoľko dieťa nevie rozmyšľať v slovenskom jazyku. Nové slová a pojmy deti musia pochopiť, a to je možné v tomto veku popri názornosti len pomocou materinského jazyka,
- **zásada osvojenia jazykového minima:** deti si najprv musia osvojiť najdôležitejšie slová, slovné spojenia a základné vetné štruktúry, aby boli schopné zúčastniť sa konverzácie.

Jazykový prejav učiteľky

Celkový jazykový prejav a jazyková kultúra učiteľky ovplyvní celý vyučovací proces, ako aj úroveň jazykových zručností detí, preto učiteľka musí mať na zreteli, že je príkladom – vzorom pre dieťa. Stimulovať výslovnosť je možné najmä rečovým vzorom prostredníctvom spontánnej komunikácie. Reč učiteľky by mala byť jednoduchá, zrozumiteľná so správnou výslovnosťou, prirodzená a spontánna. Prvoradým jej cieľom musí byť zefektívniť vyučovací proces, nenásilne vyvolať aktivitu dieťaťa, a pritom nenápadne pôsobiť na dieťa celou svojou osobnosťou, správaním, vzťahom k deťom, gestami, mimikou atď.

Najdôležitejšie zásady jazykového prejavu učiteľky zhrnula M. Alabánová a H. Marcinková (1995) nasledovne:

- reč musí byť spisovná, bez jazykových chýb a má byť prednesená podľa zásad slovenskej ortoepie,

- dôležitá je správna artikulácia,
- prejav má byť zrozumiteľný a počuteľný,
- stavba vety má byť jednoduchá a logická,
- má byť intonačne diferencovaná,
- v potrebnej miere musia byť diferencované aj gestá a mimika, ako aj intonácia, aby boli zladené s obsahom,
- záväzná je kultúrnosť hovoreného prejavu.

Dôležité je aj vytvorenie príjemnej atmosféry, ktorá napomáha prekonávať psychickú bariéru pri aktivizácii rečových zručností a návykov.

Metódy a stratégie

Ďalšou dôležitou otázkou praxe je voľba vhodných metód a stratégií. Správne zvolená metóda nám totiž takmer garantuje úspech. Hlavnou a najčastejšie využívanou metódou v materskej škole je **hra**. Je nevyhnutné, aby sme vo vyučovacom procese využívali najmä túto metódu, veď v rámci hry učiteľka nebadane sprostredkuje poznatky a vedomosti, rozvíja detskú osobnosť komplexne, popritom sa môže primárne sústrediť na niektorú oblasť. V materskej škole z hľadiska vyučovania jazykov dôležitú úlohu zohrávajú najmä pohybové, hudobno-pohybové, námetové a edukačné hry. Pomocou nich učiteľka nielen motivuje dieťa, ale aj sprostredkuje informácie.

Princíp opory o materinský jazyk vo vyučovaní jazykov, ktorý zdôrazňoval už aj J. A. Komenský, rozdelil odborníkov a vo všeobecnosti vznikli štyri zásadné metódy (Alabánová, M., 2005, s. 32):

- **gramaticko-prekladová metóda:** zdôrazňuje a uprednostňuje potrebu poznávania gramatiky cudzieho jazyka. V materskej škole táto metóda nepripadá do úvahy, nakoľko uprednostňuje vyučovanie gramatických pravidiel na úkor nácvik hovorenia, výslovnosti a intonácie.
- **priama (direktná) metóda:** cieľom tejto metódy je osvojenie živej hovorenej reči. Osvojenie druhého jazyka je realizované takou istou cestou, ako sa postupuje vo vyučovaní materinského jazyka. Nie je rešpektovaný princíp opory o materinský jazyk a podceňuje vo vyučovaní jazykov úlohu gramatiky.
- **čiastočne redukovaná priama (direktná) metóda:** v plnej miere rešpektuje princíp opory o materinský jazyk, uprednostňuje komunikatívnu metódu vo vyučovaní.

- **kombinovaná metóda:** vyvinula sa kompromisom. Do centra vyučovacieho procesu stavia hovorenú reč, používa veľa konverzácie, na vysvetlenie monolingválnu sémantizáciu, ale používa aj materinský jazyk. Používa aj obojstranné preklady.

Guziová, K. (2008) pri osvojovaní si štátneho jazyka odporúča využívať najmä audiovizuálnu štruktúrno-globálnu, lingvomotorickú, komunikatívnu, slovnú, fixačnú metódu a napodobňovanie.

- **audiovizuálne štruktúrno-globálna metóda:** je prítomné súbežné pôsobenie na zrak a sluch. Nacvičujú sa štruktúrované jazykové celky (modelové vety), nie izolované slová. Zvuk treba spojiť s obrazom a činnosťou. Vyvrcholením je používanie a kombinovanie vetných štruktúr.
- **lingvomotorická:** spája verbálne, hudobné a zmyslovo-pohybové prvky edukačného procesu - je to vlastne situačný rozhovor, v ktorom dieťa spája reč s gestikuláciou a mimikou. Rozvíja zrakovú, sluchovú, ale aj pohybovú pamäť dieťaťa. Rečový prejav je vsadený do situačného kontextu (Skabelová, R., Bónová, I. 1995). V predškolskom období táto metóda pôsobí motivačne, lebo dáva možnosť deťom rečovú činnosť spájať s pohybom, imitáciou činností, so spevom, atď. V neposlednom rade sa dieťa pomocou tejto metódy oboznamuje so spisovnou výslovnosťou, s melódiou slovenského jazyka, so správnou intonáciou a rytmom.
- **komunikatívna:** vedie sa rozhovor, komunikácia. Osvojujú sa najmä modelové vety.
- **slovná:** napr. rozprávanie, dialóg. Sú to jednoduché výpovede. Deti najprv učíme slová, ktoré z hľadiska výslovnosti sú skoro také isté ako v materinskom jazyku (napr. auto, kocka). Nasledujú podobné slová (napr. kočík, bábika, tanier), a až potom celkom odlišné slová (napr. fialka, žaba).
- **fixačná:** slúži na upevnenie slovnej zásoby - aktívnej aj pasívnej.
- **napodobňovanie - imitácia:** dieťa napodobňuje rečový vzor učiteľky.

Pri vyučovaní štátneho jazyka je veľmi dôležité, aby učiteľky využívali aj stratégie motivácie osobnosti. Je vhodné aplikovať napríklad motivovanie pomocou hodnotenia - vytvoriť dostatok príležitostí na to, aby mohli pochváliť každé dieťa. Dá sa to dosiahnuť najmä pomocou individualizovaných úloh. V tomto veku je prioritou **slovné hodnotenie**, v rámci ktorého treba viac odmeňovať ako kritizovať. V súvislosti s tým vždy treba mať jasný prehľad o výkone a o vedomostnej úrovni detí. Podľa M. Zelinu (1996) výkony detí je možné porovnávať pomocou **metód vzťahových rámcov:**

- *sociálneho vzťahového rámca* – učiteľ porovnáva výkon dieťaťa s ostatnými žiakmi,
- *individuálneho vzťahového rámca* - pedagóg porovnáva dieťa samo so sebou v čase.

Vychádzajúc z toho, že osvojovanie štátneho jazyka v materskej škole okrem plánovaných edukačných aktivít sa uskutočňuje integrovane aj v iných organizačných formách v kontexte témy, dôraz sa kladie predovšetkým na motiváciu pomocou aktivizujúcich metód a stratégií edukácie pomocou vyučovacích postupov ako tematické integrované vyučovanie. Pri vyučovaní slovenského jazyka v materskej škole je dôležité aj to, aby učiteľka používala adekvátne pomôcky, umožnila deťom manipuláciu s predmetmi a obrázkami, aby im vekuprimeraným spôsobom pomáhala získané jazykové poznatky presadiť do praxe (napr. pomocou situačného rozhovoru). Dôležitým faktom je aj to, že treba zapojiť aj motorickú oblasť: napríklad imitovať činnosti pohybom (napríklad aj počas recitácie básne), zaradiť hudobno-pohybové a pohybové hry, ktoré uľahčia dieťaťu zapamätávanie jednotlivých slov a slovných spojení. Dôležitá je aj zrkovú sématicizácia – znázornenie. (Túto úlohu plnia čiastočne aj naše pracovné listy.)

Osvojenie si slovenského jazyka je možné spestriť ďalšími zaujímavými (špecifickými jazykovými) metódami, ako:

- ***zvukovo-pantomimickou hádankou***: deti počúvajú hádanku a zároveň vykonávajú činnosť podľa vzoru učiteľky,
- ***hudobno-pohybovo-artikulačnou hrou***: deti vykonávajú pohyby podľa pokynov učiteľky, napríklad: Ako robí mačka? (miau-vfff) a napodobňujú pritom zviera. Alebo: opakujú text piesne a napodobňujú pritom zviera.
- ***motivačnou otázkou***: napríklad - Ako robí pes, žaba, ...?
- ***fonematickou diferenciaciou***: napríklad dieťa zamňauká a deti hádajú, kto to bol.
- ***oromotorickými cvičeniami*** (nácvikom polôh artikulačných orgánov): Napríklad: Hra na mačky, ktoré pijú mlieko, olizovanie nosa, napodobňovanie koníčka (špičkou jazyka klopkáme na horné podnebie), atď.
(podľa Vužňáková, K., 2013)

Plánovanie a realizácia aktivít

Vyučovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským má zabezpečiť vývoj ústnych rečovo-komunikatívnych zručností. Treba rozvíjať elementárne základy kľúčových kompetencií tak, aby bolo uprednostňované produktívno-receptívne (komunikatívne) ovládanie slovenského jazyka, čiže praktické používanie jazyka bez pravidiel. Deti treba viesť k tomu, aby sa naučili recipovať (prijímať) a produkovať (tvoriť), respektíve reprodukovať text, aby sa naučili základy toho, ako komunikovať v inom než materinskom jazyku bez zábran. Samozrejme jazykový prejav v štátnom jazyku u dieťaťa v tomto veku s materinským jazykom maďarským nemožno porovnať s jazykovým prejavom dieťaťa s materinským jazykom slovenským. Preto najdôležitejšou úlohou učiteľiek je, aby oboznámili deti so štátnym jazykom, aby deti vedeli a rozpoznavali, že ľudia používajú aj iný jazyk ako je ich materinský. Dôležité je aj to, aby boli u detí od samého začiatku rozvinuté návyky aktívneho jazykového prejavu a aby im bola rozšírená aktívna a pasívna slovná zásoba. V žiadnom prípade netreba učiť pravidlá, netreba rozvíjať predčitateľskú gramotnosť, písanú stránku reči. Je dôležité, aby deti z týchto aktivít mali zážitok, aby sa aktívne spolu podieľali na rozvíjaní vlastnej osobnosti. Vhodnú atmosféru je možné vytvoriť najmä pomocou hier, piesní, hudobno-pohybových hier, dramatizácie a edukačných hier. Samozrejme aj hru a ostatné aktivity učiteľka naplánuje a usmerňuje tak, aby rozvíjala komunikatívne (a popritom aj ostatné) kompetencie detí. Nesmieme zabudnúť ani na to, že kvalita úrovne vyučovania slovenského jazyka v materskej škole má veľký význam pre kvalitu vyučovania v 1. ročníku základnej školy.

Nakoľko v predškolskom období prevláda už spomínaný komunikatívny aspekt, je potrebné zohľadniť, že dieťa sa najľahšie učí v prirodzených situáciách. Pri realizácii edukačného procesu treba vychádzať z toho, že integrované prepojenie materinského a štátneho jazyka sa uskutočňuje vo všetkých organizačných formách. Neuskutočňuje sa výlučne v rámci realizácie edukačnej aktivity, ale aj:

- *v hrách a hrových činnostiach*: napr. deti pomenujú ovocie, činnosti, farby, zahrajú sa na obchod, atď.
- *počas pohybových a relaxačných cvičení*: napr. počítajú, reagujú na pokyny, atď.
- *počas pobytu vonku*: napr. v pohybových hrách, pomenujú kvety, farby, atď.
- *v rámci činnostiach zabezpečujúce správnu životosprávu*: napr. pomenujú jedlo, pitie, činnosti spojené s umývaním, atď.
- *počas odpočinku*: napr. počúvajú slovenské uspávanky, detské piesne, atď.

Z uvedených poznatkov vyplýva, že osvojovanie si štátneho jazyka je možné realizovať dvoma spôsobmi:

- **ako samostatnú edukačnú aktivitu,**
- **ako súčasť inej plnohodnotnej organizačnej formy.**

Časové trvanie a forma realizácie je v kompetencii učiteľky.

Môžeme uplatňovať rôzne formy práce, ako:

- **frontálne aktivity** - zapájajú sa všetky deti: edukačná aktivita s celokupinovou účasťou. Táto forma v materskej škole je vhodná najmä pre najstaršiu vekovú skupinu.
- **skupinové aktivity** - spolupracuje skupina detí, ktorá má záujem.
- **párové aktivity** – najmä pri dialógoch.
- **individuálna práca** – učiteľka pracuje s dieťaťom individuálne.

Pri realizácii zohráva dôležitú úlohu plánovanie a príprava učiteľky, veď časové trvanie, obsah realizovaných aktivít a ďalšie osobitosti osvojovania štátneho jazyka sú v kompetencii učiteľky. Výchovno-vzdelávaciu činnosť na vysokej úrovni je možné realizovať len na základe premyslenej prípravy a v dobre organizovanom prostredí. Úroveň samotného edukačného procesu a výsledky vo veľkom závisia od učiteľky. Preto sa učiteľka musí stále vzdelávať, zdokonaľovať sa. Avšak napriek tomu, že je veľký príliv nových trendov v pedagogike a v jazykovedách, v tejto oblasti sa nesmieme odtrhnúť od reality a od tradičných pohľadov: je preto potrebné sklbiť s veľkou kreativitou najnovšie trendy s klasickými dobre použiteľnými a v praxi osvedčenými metódami, stratégiami a prístupmi.

Je dôležité, aby v priebehu prípravy učiteľky začiatkom školského roka podrobne preštudovali učebné osnovy danej oblasti. Počas roka zapracujú do plánov výchovno-vzdelávacej činnosti špecifické ciele so zvláštnym zreteľom na aktuálnu tému. V rámci plánovania a príprav sa dôraz musí klásť najmä na aktivizujúce metódy, na názornosť a na optimalizáciu vyučovacieho procesu. Musí sa prihliadať na aktuálnu tému, na vekové osobitosti a individuálne charakteristiká detí, na zrenie nervového systému, ako aj na potreby a záujmy detí. Ak učiteľka nemá dostatok skúseností a praxe, vypracuje podrobnú prípravu. Podľa platnej legislatívy absolvent strednej alebo vysokej školy v odbore učiteľ predprimárneho vzdelávania musí absolvovať adaptačné vzdelávanie. V rámci tohto vzdelávania presvedčí vedenie materskej školy, uvádzajúceho učiteľa, prípadne zamestnávateľa o tom, že je spôsobilý na výkon povolania. Počas týchto mesiacov je dôležité, aby sa písomne pripravoval na vyučovací proces. Písanie priprav ani zďaleka nie je jednoduché, nakoľko je potrebné dodržiavať niekoľko zásad.

Dôležité zásady pri písaní prípravy:

- príprava má vychádzať z učebných osnov a z plánov výchovno-vzdelávacej činnosti,
- musí obsahovať určité náležitosti, ako napríklad ciele, metódy, zásady, atď.,
- má rešpektovať danú tému,
- má byť jasná, zreteľná, prehľadná,
- nemusí byť dlhá, ale má obsahovať podrobnejšie rozpracovanie naplánovaných aktivít a činností (vrátane motivácie a evalvácie/evaluácie),
- má rešpektovať 2 línie vyučovania štátneho jazyka v materských školách s VJM:
 - 1./ realizáciu činností a aktivít integrovane počas dňa v kontexte plnenia cieľov,
 - 2./ realizáciu formou krátkej edukačnej aktivity za účelom splnenia cieľov.

Učiteľka pri plánovaní musí prihliadať na to, aby mohla aktivizovať deti. Musí nájsť správny pomer medzi memorovaním - pohybom - manipuláciou, aby činnosť pre deti bola zaujímavá.

Odporúčame dodržiavať nasledovný postup:

1. motivácia - vzbudenie záujmu detí
opakovanie predchádzajúceho učiva - utvrdzovanie poznatkov
cvičenia: dychové, hlasové, rytmizácia, atď.
2. hlavná časť: oboznamovanie sa s novým učivom
fixácia - osvojenie si nového učiva
3. záver a hodnotenie.

Počas realizácie je dôležité vytvorenie príjemnej atmosféry, ktorá napomáha prekonávať psychickú bariéru pri jazykových aktivitách. Má sa prihliadať predovšetkým na to, aby deti získali praktické zručnosti v rečovej činnosti. Deti si majú zvyknúť aj na rytmus, prízvuk a melódiu slovenského jazyka. Osvojenie si poznatkov v každom prípade uľahčí vsadenie témy do hrového kontextu a zapojenie pohybového aparátu: slová a pojmy (ak je možnosť) majú byť znázornené pohybom, gestami a mimikou. Dôležité je, aby sme používali to isté gesto v oboch jazykoch.

Vychádzajúc z uvedených teoretických východísk a praktických rád uvedieme 2 ukázkové prípravy, ktoré sa nám osvedčili v praxi.

Ukázkové prípravy:

PRÍPRAVA – VZOR č. 1 (vlastná)

Meno učiteľky:	Vek detí: 5-6 ročné
Názov tematického celku: Ríša zvierat	Téma: Lesné zvieratká a ich mláďatá
Cieľ: Poznať, rozlíšiť a pomenovať niektoré lesné zvieratká. Zreteľne a zrozumiteľne odpovedať na jednoduché otázky.	Tematický okruh: PRÍRODA
	Oblasť: kognitívna
Stratégie a metódy: pomenovanie zvierat, nácvik básne, pohybová hra, rozhovor	Kompetencie: kognitívne, komunikatívne
Metódy: hra, slovná, pochvala	Učebné zdroje: obrázky zvierat, plyšové zvieratká
	Zásady: primeranosti, názornosti, individuálneho prístupu, priority schopností
Realizácia:	
Integrované počas celého dňa: <ul style="list-style-type: none">- pomenovať zvieratá v encyklopédii- pomenovať zvieratá počas hry- spočítat zvieratá	Konkrétna EA (10-15 minút): 1. časť: <ul style="list-style-type: none">- Poďte deti, vytvoríme veľký kruh!- Dobrý deň deti!- Dobrý deň pani učiteľka! - dychové cvičenia <ul style="list-style-type: none">- cvičenie zlepšujúce artikulačnú obratnosť (precvičovanie pier a jazyka): napr. špúlenie pier, pískanie, kmitanie jazyka medzi perami- hlasové cvičenia: napr. napodobňujeme zvuky okolia, ako tikot hodín, zvuk auta. Tvoríme hlásky alebo slabiky počas výdychu alebo nádychu.- rytmická chôdza na riekanku: Ideme, ideme do lesa ... Ideme, ideme, kadiaľ chceme- cestujeme do lesa pieseň: Ide, ide vláčik ...
Všeobecne: <ul style="list-style-type: none">- pomenovať, čo jeme, čo pijeme- Popriať: Dobrú chuť! (Ďakujeme pekne.)- reagovať na pokyny: Umyjeme si zuby! Zatvor dvere! Otvor dvere! Zhasni svetlo! Vetné modely: <ul style="list-style-type: none">- Prosím si zubnú pastu!- Akú si prosíš?- Prosím si ružovú.	

	<p><u>2. Hlavná časť:</u></p> <p>Pomenovanie a počítanie zvierat v lese:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajac, medveď, líška, vlk - sluchové cvičenia (sluchová analýza): členenie slov na slabiky - nácvik novej riekanky: Šiel zajačik (najprv deti iba počúvajú učiteľku, potom spolu nacvičujú a rytmizujú pomocou rytmických paličiek, alebo tleskaním) <p>Pohybová hra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - napodobňovanie pohybov zvierat: napr. Čo robí zajac? Zajac skáče. Ukáž, ako skáče zajac? atď. - hudobno-pohybová hra: Zajačik do lesa ... - cestujeme domov: (báseň) Poďme domov ... <p><u>3. Záver:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pochvala - pozdrav
<p>Evalvácia: slovne: pochvalou, nonverbálne, metódou skupinového a individuálneho vzťahového rámca</p>	
<p>Poznámky:</p>	<p>Nová riekanka: Šiel zajačik, ťapky, ťapky, na trávniček, ťapky, ťapky, skoč zajačik zvesela a hľadaj si priateľa.</p>

PRÍPRAVA - VZOR č.2 (vlastná)

Meno učiteľky:	Vek detí: 5-6 ročné
Názov tematického celku: Ľudské telo a starostlivosť o zdravie	Téma: Moje telo
Cieľ: Určiť na základe viacmyslového vnímania časti tela. Pomenovať časti tela. Reagovať verbálne a nonverbálne na pokyny.	Tematický okruh: JA SOM
	Oblasť: kognitívna
Kompetencie: kognitívne, komunikatívne	
Stratégie a metódy: rozprávanie, hra, hudobno-pohybové hry, recitácia básní, práca s knihou, hry s kartičkami, dialóg	Učebné zdroje: obrázky, kartičky, detská obrázková encyklopédia
Realizácia:	
Integrované počas celého dňa: - HaHČ: pomenovať časti tela v encyklopédii - Činnosti zabezpečujúce správnu životosprávu: Reagovať na pokyny. Umyte si ruky! Umyte si zuby! ... - HaHČ: počas práce s omaľovánkami (s ľudským telom) pomenovať časti tela - Pred jedením riekanka: 1,2,3, tak sa patrí ... -	Konkrétna EA /10-15 minút/: 1. časť: - Poďte deti, urobíme veľký kruh! - Dobrý deň! - Dobrý deň! Opakovanie: - rytmická chôdza na riekanku: Jeden kováč ... - HPH: Kolo-kolo ... - báseň: Šu-šu-šu ... Ruky, ručičky ...
Všeobecne: - pomenovať, čo jeme, čo pijeme ... - reagovať na pokyny: Poďte sem! Ideme pomaly! Ideme spať! Ideme jesť! Postavte sa! - dievčatá, chlapci	2. Hlavná časť: Pomenovanie častí tela: - Ukáž mi ruky! To sú ruky. - Ukáž mi hlavu!. To je hlava. - Čo je to? To je brucho. - Čo sú to? To sú nohy. Pohybová hra: - Hlava, ramená ... - Kubo veľí Nacvičovanie piesne: Ľavá nôžka ... Vyplnenie pracovného listu 3. Záver: - za odmenu: zahráme si obľúbenú pohybovú hru detí (vlastný výber detí) - pochvala, pozdrav

Evalvacia: slovne- pochvalou, nonverbálne, diagnostickou metódou: hodnotenie výkonu detí	Zásady: primeranosti, cieľavedomosti, princíp opory o materinský jazyk, princíp aktivity
Poznámky:	Nová pieseň: Ľavá nôžka, pravá nôžka, zatancujeme si troška, hlboko sa pokloníme, veselo sa zatočíme.

1.3 Požiadavky na jazykový prejav dieťaťa

Jazykové zručnosti:

Dôležité je vytvárať rečovo podnetné prostredie a každodennými fonetickými cvičeniami docieľiť správnu výslovnosť jednotlivých hlások so zvláštnym zreteľom na hlásky: a, e, ch a dvojhlások, ktorých výslovnosť je v materinskom jazyku a štátnom jazyku rozdielna. Požiadavky na rečové (jazykové) zručnosti sú rozdelené do dvoch úrovní: štandardná a vyššia úroveň. Štandardná úroveň je určená pre všetky deti. Vyššia úroveň je určená pre nadané a talentované deti, aby ich napredovanie bolo intenzívnejšie stimulované. Vyučovanie gramatiky, ako sme to už spomenuli, v žiadnom prípade neprichádza do úvahy. Treba sa usilovať o vytváranie hrových situácií, ktoré sú blízke záujmom detí. V rámci nich je najefektívnejšie osvojovanie a utvrdzovanie poznatkov z tejto oblasti.

Slovná zásoba:

1. aktívna: dieťa chápe význam slov, vie ho využívať v praxi, resp. používa slovo vo vete
2. pasívna: dieťa chápe význam slov, ale nepoužíva ho v praktickej rovine

Dieťa by malo vedieť pomenovať:

- niektoré osoby, zvieratá, veci a javy
- jednoduché činnosti
- jednoduché vlastnosti (jednoduchý opis osôb, zvierat a predmetov).

Dieťa by ďalej malo vedieť vyjadriť niektoré jednoduché:

- kvantitatívne vzťahy (počet, množstvo, poradie, veľkosť),
- priestorové vzťahy (veľkosť, niektoré smery),
- kvalitatívne vzťahy (tvar, forma, farba).

Porozumenie reči:

- porozumieť krátkej vete (vetným modelom) a opakovať ich ,
- porozumieť otázkam, ktoré sú kladené učiteľom (a primerane reagovať - odpovedať na ne),
- porozumieť bežným, jednoduchým pokynom, inštrukciám a adekvátne reagovať na ne úkonmi alebo verbálne: Pod'(-te) sem! Vstaň(-te)! Opakuj! Sadni(-te) si! Povedz(-te)! Spievaj(-te)! Dones(-te)! Otvor(-te) ...! Zatvor(-te) ...! Pod'(-te) dnu! Pod'(-te) sem! Dávaj(-te) pozor! Povedz(-te) ...! Zaspievaj(-te) ...! Zahrajme si ...! Urobíme(urobte) kruh! Ukáž! Napodobni! Pomenuj! Vyfarbi! Zakrúžkuj! Nájdi (hľadať)! a pod.

Ústny prejav - hovorenie:

Dieťa by malo:

- uplatniť adekvátne formy prosby a poďakovania,
- počas komunikácie správne hospodáriť s dychom,
- vedieť správne používať niektoré formy pozdravov,
- vedieť vytlieskať slová (slabiky),
- osvojiť si správnu formu predstavenia sa: meno, priezvisko, názov bydliska,
- jasne, zreteľne a nahlas artikulovať, zrozumiteľne rozprávať,
- počutú vetu primerane reprodukovat' (zopakovať),
- zapojiť sa do jednoduchých rolových, edukačných a situačných hier, do dramatizácie krátkych rozprávok,
- vytvoriť rečový kontakt (dialóg) s učiteľkou a so spolužiakmi podľa schémy,
- zarecitovať niekoľko básní a riekaniek, zaspievať niekoľko piesní, zahrať niekoľko pohybových a hudobno-pohybových hier,
- vedieť odpovedať na jednoduché otázky,
- spojiť prídavné meno s podstatným z hľadiska správneho skloňovania (gramatická zhoda: aký, aká, aké?),
- používať jednoduché činnostné slovesá v prítomnom čase, v jednotnom čísle a oznamovacou spôsobom,
- používať základné číslovky do desať,
- poznať a vedieť pomenovať farby,
- jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj súhlas a nesúhlas.

Čítanie: -----

Písanie: -----

Chceli by sme zdôrazniť, že v materskej škole je dôležité, aby bol materinský jazyk a štátny jazyk rozvíjaný paralelne (samozrejme kvantitatívne odlišne) – a nie izolovane ako v základnej škole na hodinách slovenčiny. Preto sú témy v rámci vekuprimeraných tematických okruhov učiva počas školského roka totožné v oboch jazykoch. Nesmieme však zabudnúť ani na to, že naše deti budú schopné komunikovať, uplatňovať osvojenú slovnú zásobu v praxi len vtedy, ak štruktúrované jazykové celky budú mať nacvičené a zautomatizované. Preto nácvik vetných modelov má vždy vyústiť do zautomatizovania a dôležitú úlohu zohráva neustále opakovanie.

Z uvedených poznatkov vyplýva, že medzi najdôležitejšie (hlavné) úlohy učiteliek patrí rozvoj nasledovných rovín (výber vhodných rovín, In Vužňáková, K., 2013):

Zvuková rovina

1. rozvoj počúvania:
 - rozvoj fonematického sluchu
 - rozvoj sluchového rozlišovania slabiky a hlásky
 - rozvoj sluchového vnímania rýmu a rytmu
2. stimulácia výslovnosti:
 - rečovým vzorom prostredníctvom spontánnej komunikácie
 - v súčinnosti s rozvojom hrubej a jemnej motoriky
 - nácvik polohy artikulačných orgánov prostredníctvom hry
3. rozvoj implicitného používania a rozlišovania suprasegmentálnych javov v komunikácii - melódie výpovede, intenzity a dĺžky tónov.

Morfologická rovina

1. rozvoj schopnosti postupne používať všetky slovné druhy, rozširovanie slovnej zásoby
2. stimulácia implicitného osvojenia ohýbania slov - rozvoj schopnosti používať gramaticky správne tvary (v materskej škole s vyučovacím jazykom maďarským iba jednoducho a spontánne bez znalosti gramatických pravidiel)

Lexikálna rovina

1. rozvoj (rozširovanie) slovnej zásoby

Komunikačná rovina

1. rozvoj dialogickej komunikácie - rozvoj konsituačných typov dialógu (dialóg vzniká ako súčasť spoločnej činnosti detí, je spätý s hrou, komunikovaný obsah je závislý od aktuálnej komunikačnej situácie)
2. rozvoj naratívnych štruktúr:
 - schopnosť reprodukovať vetu
 - stimulácia tvorby textu/komunikátu: v materskej škole s vyučovacím jazykom maďarským 2-3 krátke vety za sebou (môžu byť podporované otázkami)
3. rozvoj poznávania komunikačných pravidiel a používania komunikačných zámerov (pozdrav, prosba, oslovenie)

1.4 Interpretácia výsledkov pilotného prieskumu

V minulom roku sme realizovali dva krátke pilotné prieskumy, ktoré teraz nebudeme podrobnejšie interpretovať, ale považujeme za dôležité prezentovať niektoré jeho čiastkové výsledky vzhľadom na špecifickosť. Najmä preto, aby si okrem učiteliek materských škôl aj širšia odborná verejnosť uvedomila niektoré dôležité aspekty a špecifiká výchovno-vzdelávacej práce v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským.

Hlavným cieľom prieskumu bolo zistiť údaje o frekvencii a kvalite vyučovacieho procesu zameraného na rozvíjanie komunikatívnych kompetencií v slovenskom jazyku v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským. Čiastkovým cieľom bolo zistiť údaje o determinantoch procesu, najmä o tom, v ktorých oblastiach pociťujú učiteľky rezervy.

Výskumný problém: Úroveň pripravenosti detí na školu v oblasti komunikatívnych kompetencií v slovenskom jazyku a jej determinanty.

V súvislosti s vytýčeným hlavným cieľom pilotného prieskumu sme získali odpovede na tieto **výskumné otázky:**

- Aká je frekvencia a úroveň vyučovania slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským?
- Úroveň osvojených poznatkov a zručností korešponduje s očakávaniami v 1. ročníku ZŠ?
- Čo môže byť dôvodom nepripravenosti detí v tejto oblasti?

Metóda prieskumu: primárna- dotazník, sekundárna - interview

Výskumná vzorka, metodika a organizácia: Pred realizáciou prieskumu sme uskutočnili výber materských a základných škôl, ktoré sme plánovali osloviť. Náš výber vzorky mal charakter oblastného – stratifikovaného výberu. Oslovili sme riaditeľov náhodne vybraných materských a základných škôl so žiadosťou rozdávať učiteľkám dotazníky. Prvú výskumnú vzorku tvorili učitelia základných škôl pôsobiaci v prvých ročníkoch. Druhú skupinu tvorili učiteľky materských škôl. Do prieskumu bolo zapojených celkom 62 učiteľov z prvých ročníkov základných škôl a 58 učiteľov z materských škôl. Pomocou dotazníkovej metódy sme zisťovali ich názory a postoje týkajúce sa skúmanej problematiky. Návratnosť dotazníkov bola 65%.

Hypotézy:

1. Vychádzali sme z predpokladu, že v materských školách, kde je frekvencia vyučovania slovenského jazyka vyššia, deti sú lepšie pripravené na školu v tejto oblasti, ako v materských školách, v ktorých frekvencia vyučovania slovenského jazyka je nižšia.

2. Vychádzali sme z predpokladu, že učitelia materských a základných škôl pociťujú rezervy v značnej miere v tom, že výkonové štandardy uvedené v Štátnom vzdelávacom programe nekorešpondujú s očakávaniami v 1. ročníku základnej školy.
3. Vychádzali sme z predpokladu, že ako hlavný dôvod nepripravenosti detí v tejto oblasti učiteľky uvedú absenciu spolupráce základnej školy s materskou školou a absenciu odbornej literatúry.
4. Vychádzali sme z predpokladu, že deti s materinským jazykom maďarským sa stretávajú so slovenským jazykom väčšinou prvýkrát v materskej škole, respektíve v niektorých prípadoch iba v základnej škole.

Výsledky: Výsledky sme získali administráciou dotazníka. Učiteľkám sme ponúkli možnosť uzavretých, otvorených a polootvorených odpovedí. Takto sme získali údaje o deťoch, o kvalitatívnej úrovni práce učiteliek, o názoroch a postojoch respondentov (učiteliek 1.ročníka základnej školy a materských škôl) k aktuálnej problematike. Získané výsledky sme premietli pomocou štatistických metód do čísel, vyjadrili sme percentuálne skóre. S prihliadnutím k zameraniu problematiky uvádzame iba niektoré čiastkové výsledky týkajúce sa najmä hypotézy č. 3 a 4.

Hypotéza č. 3:

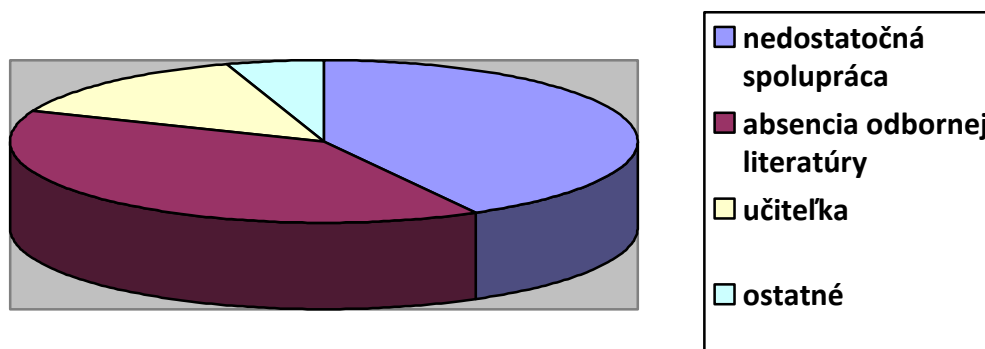
Naša hypotéza sa potvrdila, učitelia základných a materských škôl ako dôvod nedostatočnej pripravenosti detí v tejto oblasti uviedli absenciu spolupráce materskej školy so základnou školou (42%) a absenciu odbornej literatúry (39%). Nedostatočnú úroveň výchovno-vzdelávacej činnosti niektorých učiteliek materských škôl uviedlo len 14% respondentov. 5% uviedlo iné dôvody (napr. nesprávny prístup rodičov, dieťa nechodí do materskej školy...). Dôležitým zistením pre nás v rámci komparácie odpovedí dvoch výskumných vzoriek bolo, že učiteľky materských škôl a učiteľky základných škôl na primárny dôvod nepripravenosti detí mali celkom rozličný pohľad. Učiteľky materských škôl ako primárny dôvod označovali absenciu odbornej literatúry a učiteľky základných škôl nedostatočnú spoluprácu medzi dvoma inštitúciami.

V rámci interview učiteľky materských škôl doplnili k problematike to, že ich prácu veľmi sťažuje, že nie sú k dispozícii novšie metodické materiály. Čerpajú len zo starších literatúr, ktoré síce obsahujú niektoré dôležité informácie, ale už sú zastarané. Mladšie učiteľky sa sťažovali najmä na to, že neostáva pre nich nič iné, ako sa učiť od starších kolegýň.

Učiteľky základných škôl v rámci interview vyzdvihli dôležitosť spolupráce základnej školy s materskou školou. Korene problémov vidia najmä v tom, že učiteľky materských škôl

nespolupracujú s nimi. Podľa nich prvotným problémom je, že v tejto dôležitej oblasti chýba kontinuita medzi dvoma stupňami vzdelania. A to je možné riešiť len formou spolupráce. Odporúčali realizovať metodické posedenia a burzu nápadov.

Obrázok 1 Dôvody nedostatočnej prípravy detí

Zaujímavým zistením pre nás bolo v kontexte problematiky, že 97% z učiteľov základných škôl odporúča zlepšiť kompetencie učiteliek materských škôl v tejto oblasti. Ich odporúčaním boli: preštudovať odborné materiály, spolupracovať so základnou školou, organizovať burzu nápadov. Učiteľky materských škôl by uvítali aj kontinuálne vzdelávania, pomocou ktorého by vedeli zvýšiť vlastné odborné kompetencie v danej oblasti, a to najmä učiteľky s menej ako 10 ročnou praxou (35%). Ďalším dôležitým zistením pre nás bolo to, že informovanosť začínajúcich učiteliek je v tejto oblasti podľa 68% respondentov veľmi nízka.

Hypotéza č.4:

Naša hypotéza sa potvrdila. Deti s materinským jazykom maďarským sa stretávajú so slovenským jazykom väčšinou prvýkrát v materskej, respektíve v niektorých prípadoch v základnej škole. Skoro všetci respondenti sa zhodli na tom (95%), že deti s materinským jazykom maďarským v komunikácii s ostatnými vôbec nevyužívajú slovenský jazyk. Iba 5% učiteľov uviedlo, že dieťa využíva tento jazyk v praxi, nakoľko má slovenských príbuzných, alebo susedov – rovesníkov. Z toho je pre nás zrejmé, že štátny jazyk je pre takéto dieťa cudzím jazykom.

Na základe získaných údajov sme zhrnuli **naše odporúčania**:

- Bolo by potrebné uviesť si zo strany spoločnosti, ale najmä zo strany odborníkov závažnú skutočnosť, že deti v triedach s vyučovacím jazykom maďarským sa stretávajú so slovenským jazykom väčšinou prvýkrát v materskej, respektíve v niektorých prípadoch v základnej škole, preto je pre nich cudzím jazykom.
- Pri výchove a vzdelávaní detí v materských a základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na Slovensku treba brať do úvahy špecifiká prostredia, v ktorom vyrastajú.
- Je nevyhnutne potrebné, aby si deti s materinským jazykom maďarským osvojili elementárne základy komunikatívnych kompetencií v štátnom jazyku v rámci rôznych organizačných foriem a činností hrovou formou už v materskej škole, a aby získané poznatky následne mohli interiorizovať a využívať aj v praktickej – konatívnej rovine.
- Je potrebná komplexná metodická publikácia.
- Je žiadané, aby sa zvýšila úroveň pripravenosti detí v tejto oblasti. Preto odporúčame učiteľkám študovať odbornú literatúru a zúčastniť sa na kurzoch ďalšieho vzdelávania v tejto oblasti.
- Nakoľko zatiaľ nevieme o kontinuálnom vzdelávaní, ktoré by bolo sa zamerané na túto oblasť, odporúčame realizovať semináre a prednášky na túto tému.
- Stredným pedagogickým a vysokým školám odporúčame zefektívniť vyučovanie v tejto oblasti, zlepšiť pripravenosť budúcich učiteľov predprimárneho vzdelávania.
- Je potrebné prehĺbiť spoluprácu medzi materskou školou a základnou školou.

2 PREHLAD TÉM

Pred rozpracovaním tém považujeme za dôležité zdôrazniť, že aktivity zamerané na osvojovanie si štátneho jazyka majú byť realizované každodenne v rámci výchovy a vzdelávania detí predškolského veku. Vyučovanie má byť zamerané na rozvíjanie komunikatívnych kompetencií detí, samozrejme primerane ich veku a individuálnym schopnostiam, možnostiam. Dôležité je správne stanovenie cieľov v duchu optimalizácie vyučovania, ktoré rešpektujú predovšetkým potreby a záujmy spoločnosti, očakávania základnej školy a osobnosť detí. Ciele musíme stanoviť reálne, aby sme ich aj mohli dosiahnuť. Vymedzenie obsahu podľa M. Bjelovej (1987) musí vychádzať z cieľa a naopak, obsah musí zaručovať, že sa pri jeho optimálnom sprostredkovaní stanovený cieľ dosiahne. Učiteľ má optimalizovať vyučovanie, aby dosiahol čo najlepšie výsledky za najkratší možný čas s minimálnou potrebou vynaloženého úsilia zo strany dieťaťa - a to všetko predovšetkým hravou formou. Ani jedna metóda a stratégia nie je optimálna, ak učiteľ nepremyslí dopredu ich aplikáciu v edukačnom procese vo vzťahu k dieťaťu.

Nami vypracovaný metodický materiál (kapitola č.2 Prehľad tém) poskytuje komplexný prehľad tém. Uvedený obsah je orientačný a závisí od kreativity učiteľky, ako to presadí do praxe. Samozrejme nie je možné a ani nie je potrebné si osvojiť všetky slová, básne, riekanky a piesne. Naša metodika je vypracovaná pre 5-6 ročné deti a je len odporúčaním. Nami navrhovaná slovná zásoba je rámcová. Obsahuje základnú (je zvýraznená tučným písmom) a rozširujúcu slovnú zásobu. Tým pádom vyučovací proces je možný prispôbiť individuálnym schopnostiam detí. Odporúčaním je, aby si deti v predškolskom veku osvojili aspoň 5-6 slov z každého tematického okruhu. Hry, edukačné a námetové hry slúžia na inšpiráciu, aby mali z čoho učiteľky čerpať. Poradie tém nie je smerodajné. Dôležité je to, aby témy korešpondovali s témami uvedených v plánoch výchovno-vzdelávacej činnosti v materinskom jazyku.

Pri plánovaní edukačného procesu odporúčame prihliadať na fakt, že od začiatku sprostredkovania slovenského jazyka je dôležité, aby si deti najprv osvojili elementárny mikrojazyk (Skabelová, B., Bónaová, R., 1999): najdôležitejšie slová a slovné spojenia, vetné štruktúry. Preto je potrebné, aby si 4 až 5 ročné deti osvojili základné jadro, ktoré je možné ďalej cyklicky rozširovať a prehĺbovať. Do základného jadra patria pomenovania niektorých jednoduchých predmetov, osôb a zvierat, pomenovania základných farieb, jednoduché otázky a odpovede, nácvik krátkych piesní, prednes riekaniek a básní, počítanie do 5. U 5-6 ročných detí je potom možné toto jadro rozširovať.

Všeobecné úlohy, ktoré môžu byť súčasťou väčšiny tém:

- počúvanie a nácvik literárnych textov: piesní, básní, riekaniek,
- nácvik pohybových a hudobno-pohybových hier,
- pomenúvania predmetov,
- tvorenie jednoduchých viet,
- tvrdenie, zápor, súhlas a nesúhlas,
- pozdravy,
- predstavovanie sa,
- opakovanie,
- prednes piesní, básní a riekaniek,
- dialóg: otázky a odpovede,
- reagovanie na pokyny,
- rozvíjanie aktívnej a pasívnej slovnej zásoby,
- počúvanie krátkeho súvislého textu, jednoduchých rozprávok,
- dramatizácia,
- edukačné a námetové hry
- správna výslovnosť a artikulácia.

Témy, ktoré môžu byť integrovanou súčasťou väčšiny tém:

- čísla,
- pokyny,
- vlastnosti: farba, tvar a veľkosť.

Cieľom tejto kapitoly je poskytnúť učiteľkám a študentom preprimárneho vzdelávania čo najkomplexnejší prehľad tém, aby z nich mohli čerpať nápady pri plánovaní. Pri spracovaní jednotlivých tém sme vychádzali z odbornej literatúry a z vlastných skúseností z praxe. Väčšina prezentovaných tém a aktivít je úspešne odskúšaná. Niektoré sú len vo forme návrhu, ale naše predchádzajúce skúsenosti nás oprávňujú očakávať u nich podobný efekt ako u odskúšaných. Niektoré uvedené aktivity, edukačné a pohybové hry sú prevzaté, respektíve čiastočne modifikované (tie sú označené) a ostatné sú vlastné. Vzhľadom na to, že pri piesňach nie sú uvedené noty, uviedli sme literárne zdroje, z ktorých sú čerpané.

Chceli by sme upriamiť vašu pozornosť aj na to, že nami uvedené návrhy nie sú záväzné, sú len odporúčaním.

2.1 Ja a moja rodina

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, pomenovať a rozlíšiť najbližších členov rodiny, poznať mená rodičov a súrodencov. Slovne reagovať na jednoduché otázky. Tvoriť jednoduché vety (pomocou učiteľky). Reagovať slovne a neslovne na jednoduchý pokyn. Vyjadriť: kto čo robí, kto čo má. Spočítať predmety a osoby.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>mamička, otecko (otec), brat, sestra, stará mama, starý otec, babka, dedko, teta, ujo ... pod' sem, sadni si (sedí), vstaň (stojí), 1-10</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Kto je to? Ako sa volá tvoja mama, tvoj otec? Ako sa volá tvoja sestra? Ako sa volá tvoj brat? Čo má chlapec?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je mama (otec, brat, sestra a pod.). Moja mama sa volá Eva. Môj otec sa volá Karol. Moja sestra sa volá Mária. Môj brat sa volá Jožko. Chlapec má auto (kocku, loptu a pod.).</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Pod'(-te) sem. Sadni(-te) si. Vstaň(-te).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Mám všetkých rád U nás doma Dom pre rodinu Otecko a mamička Meliem, meliemi Naši starkí</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Mama varí obed Babka s dedkom</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Na povely</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na rodinu Edukačná hra: Domček, kto v tebe býva? Edukačná hra: Kto si?</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Prezeranie kníh a encyklopédií. Prezeranie rodinných fotiek. Kreatívna činnosť. Manipulácia s obrázkami. Pomenovanie, čítanie obrázkov. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní. Hudobno-pohybové hry a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Ja a moja rodina

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Otecko a mamička</p> <p>Otecko a mamička, zlaté srdce máte, že sa o mňa toľko, toľko nastaráte.</p>	<p>Mám všetkých rád</p> <p>Mamku, otca brata, ja mám veľmi rada, rada mám aj sestričku, babku, dedka, tetičku.</p>
<p>Dom pre rodinu</p> <p>Staviam, staviam veľký dom, ktože bude bývať v ňom? Mama, otec, brat a sestrička, ja a dedko i moja babička.</p>	<p>U nás doma</p> <p>U nás doma slnko svieti, u nás doma kvitnú kvety. U nás doma krásne je, keď sa mamka usmeje.</p>
<p>Meliem, meliem</p> <p>Meliem, meliem kávičku, pre mamku i pre babku. Miešam, miešam kašičku, pre mňa i pre sestričku.</p>	<p>Naši starkí</p> <p>Naša babka a náš dedko milí sú nám nadovšetko. Keď k nám prídu na návštevu, veselo je u nás veru.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Mama varí obed</p> <p>Mama varí obed, bude hostina, pozerám sa aký dym, ide z komína: - keď je to dym zelený, tvár mám usmiatu, budeme mať na obed, misu špenátu.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 345)</i></p>	<p>Babka s dedkom</p> <p>Tancovala babka s dedkom, rozsypala múku s vreckom. /: Počkaj, počkaj, babka stará, ako si to tancovala. :/</p> <p>Nehnevaj sa dedko, dedko pozbierame spolu všetko /: A keď všetko pozbierali, už sa viacej nehnevali. :/</p> <p>(na melódiu Šošovica, hrášok, fazuľa)</p>
POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY	
<p>Pohybová hra: Na povely</p> <p>Deti chodia v kruhu na rytmus hrkálky alebo bubienka. Na učiteľkin povel: „Podťe sem!“ „Sadnite si!“ „Vstaňte!“ – deti reagujú na pokyn.</p>	

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Na rodinu

Deti sa hrajú námetovú hru na rodinu. Rozdelia si medzi sebou role. Počas hry sa ich učiteľka pýta a deti odpovedajú na otázku:

- Ako sa voláš? - Volám sa Evička.
- Ty si mamička? - Áno, ja som mamička.
- Ako sa voláš? - Volám sa Janko.

Edukačná hra: Domček kto v tebe býva?

Deti sú rozdelené do domčekov (domčekmi sú napr. veľké obruče, lanom ohradený priestor ...) a predstavujú rodinu. Učiteľka rozdelí úlohy postavenia v rodine (mama, otec, chlapec, dievča, brat ...).

Na povel učiteľky: „Von z domu!“ deti vyjdú zo svojich domčekov, a chodia (bežia) okolo ostatných domov. Na povel učiteľky: „Do domu!“ sa deti vrátia naspäť do domčekov. Učiteľka pôjde k jednému domčeku a pýta sa: „Domček, kto v tebe býva?“ Deti odpovedajú po jednom: „Ja mamička. Ja brat. Ja babka ...“ Hra sa opakuje, kým sa nevystriedajú všetky domčeky.

OBMENA:

- 1.) Na povel učiteľky: „Mamičky (otECKOVIA, dievčATÁ, ...), von z domu!“- vyjdú z domčeka iba mamičky (otECKOVIA, dievčATÁ, ...) a bežia okolo ostatných.
- 2.) Na otázku učiteľky: „Domček, kto v tebe býva?“ sa deti predstavia menom: „Ja Katka.“ „Ja Peter.“ a pod.

Edukačná hra: Kto si?

Dieťa stojí v uprostred kruhu a cez oči má previazanú šatku. Ostatné deti sa okolo neho držia za ruky a za spevu sa krúčia dokola. Na príkaz „Stoj!“ sa zastavia. Hráč sa dotýka detí a snaží sa zistiť, kto to je. Pýta sa: „Kto si? Ty si Peter?“ Deti nemôžu odpovedať, len vydávať rôzne zvuky. Ak dieťa uhádne meno spolužiaka, vystrieda sa s druhým dieťaťom a hra pokračuje.

OBMENA:

Deti sú rozdelené: mamičky - dostanú šatky, otECKOVIA - dostanú klobúky, sestry – dostanú náhrdelníky, bratia – dostanú šály. Na otázku: „Kto si?“ deti odpovedajú nasledovne: „Ja som mamička (otECKO, brat, sestra a pod.).“

▲ Pracovní list k téme Ja a moja rodina

Pokyny: pomenuj, zakružkuj, spájaj, spočítaj

Tvar: žltý trojuholník

▲ Pomenuj, koho vidíš na obrázku! (Kto je to? To je)

Spočítaj členov rodiny! Nakresli toľko kruhov, koľko členov má rodina!

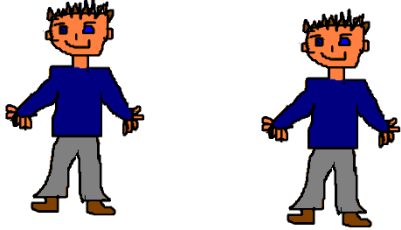

Pospájaj, čo komu patrí!

Napr.: Čo má otecko (mamička, sestra)? Otecko má auto.

2.2 Materská škola

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Vedieť povedať svoje meno a priezvisko, vymenovať mená niektorých detí v triede a mená učiteliek. Zapojiť sa do hudobno-pohybovej hry bez zábran. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné na jednoduchú otázku. Zapamätať si krátku báseň alebo riekanku.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>chlapec, dievča, deti, kamarát(-ka), pani učiteľka, on, ona</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Ako sa voláš? Kto je to? Ako sa volá ona? Ako sa volá tvoja pani učiteľka? Ako sa volá tvoj kamarát? Kto je tvoj kamarát? Čo robí chlapec?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>Volám sa Evička Martáková. To je Janko. To je chlapec. Ona sa volá Katka. Moja pani učiteľka sa volá Júlia. Môj kamarát je Peter. Chlapec sedí (stojí).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Ja som ja, ty si ty Ja som malá maličká Škôlkar 1,2,3,4,5</p>
<p>Piesne:</p>	<p>O reťaz o reťaz Na čičence Mám ručníček, mám Bežte do postieľok</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Rozdeľte sa, pomiešajte sa! Pohybová hra: Chytanie šarkana Pohybová hra: Hľadaj si kamaráta</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Edukačná hra: Kto je doma? Edukačná hra: Čarovný šál Edukačná hra: Čo našiel macko? Edukačná hra: To som ja</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Prezeranie a čítanie kníh. Kreatívna činnosť. Manipulácia s obrázkami, čítanie obrázkov. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Materská škola

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Ja som ja, ty si ty, Ja som ja, ty si ty, svoje meno povedz ty!</p>	<p>1,2,3,4,5 Jeden, dva, tri, štyri, päť v našej škole ticho sed'! Nebehaj, poslúchaj aj na hračky pozor daj!</p>
<p>Ja som malá malička Ja som malá malička, čiernooká dievčička, kto chce moje meno vedieť: Ja sa volám Evička.</p>	<p>Škôlkar My sme malé detičky, chodíme do školičky. Učíme sa poznať značky, poukladať pekne hračky. Každý z nás má škôlku rád, nemusíme sa jej báť.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>O reťaz o reťaz O reťaz, o reťaz, pletieme my reťaz. A my reťaz nepletieme, pletieme sa sami, pod'ťe aj vy s nami, málo nás, málo nás, pod' Anička (Janko, Evka ...) medzi nás. <i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 93)</i></p>	<p>Na čičence Čičence, čičence na štyri tance, málo nás, málo nás, pod' (Paľko ...) medzi nás. Čičence, čičence na štyri tance, veľa nás, veľa nás, chod' (Katka ...) preč od nás. <i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 76)</i></p>
<p>Mám ručníček, mám Mám ručníček, mám, komuže ho dám? Nikomú inému, len tomu milému, koho rada mám. <i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 175)</i></p>	<p>Bežte do postieľok Bežte deti do postieľok, poobede treba spať. Keď sa dobre vyspinkáte, budeme sa znova hrať. Haja-haja-hajulinky, zaspievam vám pesničku, keď sa dobre vyspinkáte potešíte mamičku. <i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 76)</i></p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Hľadaj si kamaráta!

Deti vytvoria dvojice, ktoré sa prechádzajú. Na určitý povel (napr. Stoj!) alebo signál sa zastavia.

Deti odpovedajú na učiteľkine otázky:

- Ako sa voláš? - Volám sa Edmund.
- Kto je tvoj kamarát? - Môj kamarát je Lacko.
- Ako sa volá tvoja kamarátka? - Moja kamarátka sa volá Helena.

Po niekoľkých otázkach a odpovediach na povel učiteľky (alebo na signál) sa deti pustia a behajú voľne v priestore. Na ďalší povel učiteľky: „Hľadaj si kamaráta!“ sa dvojice navzájom hľadajú. Ktorá dvojica sa najskôr nájde, zdvihne ruky. Hru môžeme niekoľkokrát opakovať.

(prepracovaná verzia, In Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 95)

Pohybová hra: Rozdeľte sa, pomiešajte sa!

Deti sú rozdelené do dvoch skupín (chlapci, dievčatá).

Deti odpovedajú na učiteľkine otázky:

- Ty si chlapec? - Áno, ja som chlapec.
- Katka je dievča. - Áno Katka je dievča.
- Ty si dievča? - Nie, ja som chlapec.

Po niekoľkých otázkach a odpovediach na povel učiteľky: „Pomiešajte sa!“ sa deti pomiešajú a behajú voľne v priestore. Na ďalší povel učiteľky: „Rozdeľte sa!“ deti sa rozdelia do dvoch skupín (chlapci, dievčatá).

Hra sa niekoľkokrát opakuje.

Pohybová hra: Chytanie šarkana

Učiteľka beží rôznym smerom po hracej ploche so stuhou. Voľne máva a deti sa snažia zachytiť stuhu šarkana. Kto ju chytiť, zakričí: „Ja Monika Malá!“ Hra sa párkrát opakuje.

OBMENA: Šarkana v pokračovaní hry nesie dieťa a hra sa opakuje.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 80)

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Kto je doma?

Obruče, lanom ohradený priestor ... predstavujú domčeky. Učiteľka vyzve deti, aby sa rozdelili do skupín a nast'ahovali sa do domčekov (nasledovne vytvoria malé skupinky). Následne na to pôjde k jednému domčeku a pýta sa: „Kto je doma?“ Deti odpovedajú: „Ja, Eva Nagyová.“ „Ja, Karol Varga.“ a pod. Každé dieťa sa predstaví celým menom. Potom deti behajú v priestore okolo domčekov na rytmus hrkálky. Keď učiteľka prestane hrkať povie: „Choďte domov!“ deti pôjdu domov (obsadia svoje miesta v domčekoch). Učiteľka pôjde k ďalšiemu domčeku a pýta sa: „Kto je doma?“ Deti odpovedajú: „Ja, Helena Navrátilová.“ „Ja Marián Varga.“ a pod. Každé dieťa sa predstaví celým menom. Hra sa opakuje, kým sa nevystriedajú všetky domčeky a deti.

OBMENA: Keď učiteľka prestane hrkať, povie: „Chodte na návštevu!“ deti pôjdu do iného domčeka.

Edukačná hra: Čarovný šál

Deti stoja v kruhu. Učiteľka stojí medzi nimi a drží v ruke šál, ktorý má „čarovnú silu“. Povie meno a zároveň predvedie pohyb: „Ja som Anička Nagyová.“ Jej meno a pohyb opakujú všetky deti: „Ty si Anička Nagyová.“ Potom šál podá ľubovoľnému dieťaťu, ktoré povie svoje meno a predvedie iný pohyb. Takto hr a pokračuje, kým sa šál nevystrieda u všetkých detí.

(Podhájecká, M. a kol., 2006 – upravená verzia)

Edukačná hra: Čo našiel macko?

Do triedy príde macko (bábka). Donesie veľké vrecúško. Rozdáva deťom z vrecúška hračky a rôzne predmety. Deti po jednom ukážu, čo dostali a popisujú vonkajšie znaky. Učiteľka ich otázkami usmerňuje, motivuje a aktivizuje.

- To je auto (kocka, bábika a pod.).
- Ja mám auto (kocku, bábiku a pod.).

Potom uložia hračky a predmety na svoje miesta.

(Podhájecká, M. a kol., 2006 – upravená verzia)

Edukačná hra: To som ja

Deti sedia v kruhu, kotúľajú si navzájom loptu a postupne sa predstavujú. Dieťa povie svoje meno a priezvisko a to, kde býva: „Volám sa ...“ „Bývam v ...“ Deti môžu prehovoriť až vtedy, keď sa k nim prikotúľa lopta.

▲ Pracovní list k téme Materská škola

Pokyny: pomenuj, vyfarbi

Tvar: hnedý trojuholník

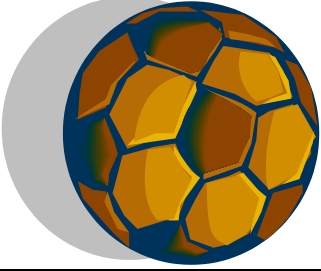

▲ Pomenuj, koho vidíš na obrázku! (To sú deti. To je chlapec. To je dievčatko. To je pani učiteľka.)

▲ ▲ Pomenuj, koho vidíš na obrázku a vyfarbi obrázok!

2.3 Predmety okolo nás a ich vlastnosti

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, ukázať a pomenovať hračky a predmety v triede, vedieť pomenovať ich vlastnosti (farbu, tvar, veľkosť). Tvoriť jednoduché vety (odpovede); tvrdenie a zápor. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>stôl, stolička, lampa, koberec, polica, skriňa, kocka, bábika, kočík, lopta, hračky, červená, modrá, zelená, žltá, guľatá, odlož, otvor, zatvor, dones, veľká, malá</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Aký? Aká? Aké? Aká je bábika (kocka, lopta a pod.)? Lopta je červená?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je bábika (lopta, skriňa ...). Bábika (lopta, kocka a pod.) je červená (veľká, guľatá). Áno, lopta je červená. Nie, lopta je ...</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Prosím si kocku a pod. Otvor dvere. Zatvor dvere. Odlož stoličku a pod. Dones mi guľatú loptu.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Bábika má dobrú mamu Loptička Kde je moja hračka? Malý staviteľ Ulož kocky Guli, guli Skáče lopta Mám konička</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Spí bábika Macko Uško</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Vezmi si hračku!</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na obchod – V hračkárstve Edukačná hra: Vrecúško</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie a čítanie kníh. Manipulácia s obrázkami, čítanie obrázkov. Triedenie hračiek a predmetov. Konštruktívna hra: Na stavbárov Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Predmety okolo nás a ich vlastnosti

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Bábika má dobrú mamu</p> <p>Bábika má dobrú mamu. Nikdy nenechá ju samú. Učí ju šiť, variť, prať Chce z nej dobrú dcéru mať.</p>	<p>Loptička</p> <p>Gul'atá som maličká, volajú ma loptička. Skáčem sem a skáčem tam, malé (všetky) deti zabávam.</p>
<p>Ulož kocky</p> <p>Ulož kocky, aj koníka, bábiku si učičíkaj, zatvor knižky, odlož hračky, všetko tam kam patrí.</p>	<p>Guli, guli</p> <p>Guli, guli, gulička, poslúchaj ma trošička. Guli guli, gulička. kotúľaj sa trošička.</p>
<p>Malý staviteľ</p> <p>Bum-bum, bum-bum-bom, staviam veľký dom. Poďte deti pomáhať, tehly, dosky podávať. Bum-bum, bum-bum-bom, staviam veľký dom.</p>	<p>Skáče lopta</p> <p>Skáče lopta červená od večera do rána. Celú nôcku nespala iba takto skákala.</p>
<p>Kde je moja hračka?</p> <p>- Kde je moja hračka? - Vzala ti ju mačka. - Vráť mi mačka čo je moje, vezmi si len, čo je tvoje: Mliečko, kašu, med, môžeš lízať hneď.</p>	<p>Mám koníčka</p> <p>Mám koníčka bieleho, posadím sa na neho, hijó, cválaj koník môj a keď poviem pff, tak stoj.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Spí bábika</p> <p>Spí bábika zavri očka, čaká ťa už postieľočka. Spinká mačka, spinká macík, spinká lopta, spinká vláčik. aj slniečko išlo spať nebude sa snami hrať.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 80)</i></p>	<p>Macko Uško</p> <p>Dobry večer, na dobrú noc Macko z plyšu, spieva vám, volajú ma Macko Uško, lebo smiešne uško mám.</p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Vezmi si hračku!

Deti vytvoria kruh. Uprostred kruhu sú hračky (počet hračiek zodpovedá počtu detí).

Deti chodia na riekanku Guli, guli ... (alebo na inú). Na vopred dohodnutý signál si každé dieťa vezme jednu hračku a ukáže ju učiteľke.

Deti odpovedajú na učiteľkine otázky:

- Čo je to? - To je kocka.
- Aká je kocka? - Kocka je veľká (červená, malá ...)
- Čo máš? - Mám auto.
- Aké auto máš? - Mám malé (modré) auto.
- Akú hračku máš? - Mám loptu.
- Akú loptu máš? - Mám malú (žltú, veľkú, guľatú ...) loptu.

Po niekoľkých otázkach a odpovediach na povel učiteľky: „Vytvorte kruh!“ deti vytvoria kruh a do prostriedku umiestnia hračky. Hra sa niekoľkokrát opakuje. Deti si po každom kole zoberú inú hračku.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Na obchod - v hračkárstve

Deti sedia na stoličkách v polkruhu, pred nimi je „obchod“ s hračkami. Učiteľka v úlohe predavačky vyzve deti, aby šli nakupovať.

- Dobrý deň. - Dobrý deň.
- Čo si prosíš? - Prosím si loptu (auto, macíka ...).
- Akú loptu si prosíš? - Prosím si červenú (modrú, žltú, veľkú, malú ...) loptu.
- Koľko si prosíš? - Prosím si tri.
- Nech sa páči. - Ďakujem pekne.
- Koľko platím? - Platíš päť eur.
- Nech sa páči. - Ďakujem.
- Dovidenia. - Dovidenia.

Deti (nakupujúci) sa striedajú, aj učiteľku (predavačku) vystrieda dieťa.

Edukačná hra: Vrecúško

Učiteľka pozýva deti k sebe: „Deti poďte ku mne!“

Na stole je vrecúško s hračkami. Učiteľka deťom ukáže obsah vrecúška (hračky).

- Čo sú to? - To sú hračky.
- Nech sa páči, vezmi si (vyber si) hračku.

Deti z vrecúška zo zatvorenými očami vyberú hračku a ukážu ju učiteľke.

- Čo je to? - To je kniha (lopta, kocka ...).
- Aká je kniha (lopta, kocka ...)? - Kniha (lopta, kocka ...) je malá (veľká, modrá ...).

Deti sa striedajú pri vrecúšku a hra sa opakuje dovtedy, kým nevyberú všetky hračky.

▲ Pracovní list k téme Predmety okolo nás

Pokyny: pomenuj, prečiarkni, nakresli, zakrúžkuj

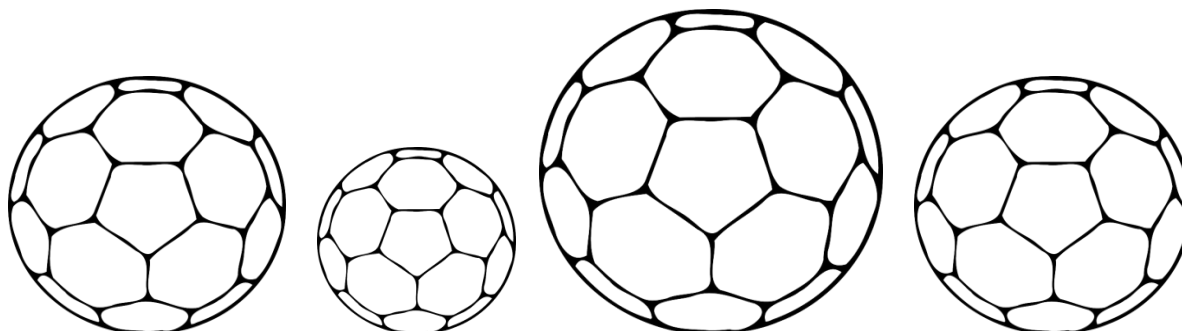
Tvar: čierny trojuholník

▲ Pomenuj, čo vidíš na obrázku! Prečiarkni skriňu! Zakrúžkuj loptu!

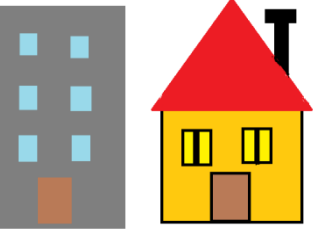

▲ ▲ Nakresli bábiku!

▲ ▲ ▲ To sú kocky? Malú loptu vyfarbi na hnedú! Veľkú loptu vyfarbi na zelenú!

2.4 Moje bydlisko

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a vedieť pomenovať miesto svojho bydliska. Vedieť pozdraviť ostatných, vysloviť jednoduchú prosbu a poďakovanie. Tvoriť jednoduché vety, komunikovať bez zábran. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>bývam v ..., dobré ráno, dobrý deň, dobrý večer, dovidenia, ahoj, prosím si, nech sa páči, ďakujem, dom, byt, dvere, okná, strecha, komín, otvor, zatvor, trojuholník, štvorec, obdĺžnik</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Kde bývaš? Čo si prosíš?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>Bývam v ... (dome, byte a pod.) Prosím si bábiku (kocku, kočík a pod.).</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Otvor dvere. Zatvor dvere.</p>
<p>Vetné modely – odpovede na pokyny:</p>	<p>Nech sa páči. Ďakujem.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Keď slniečko ráno vstalo Dobré ráno, dobrý deň Uspávanka Malý staviteľ Postavím si domček Dobrý deň Kúzelník Za ruky</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Maliar Spi dieťaťko</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Na sovy Pohybová hra: Dobrý deň, poďte von!</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na rodinu - Na návšteve Edukačná hra: Dom z kociek</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Manipulácia s obrázkami - časti dňa (ráno, deň, večer ...). Hra s kalendárom dňa. Prezeranie a čítanie kníh. Manipulácia s predmetmi (prosím si, nech sa páči ...). Spoločenské hry pri stole. Konštruktívne hry: stavba domu Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Moje bydlisko

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Uspávanka</p> <p>Spinkaj bába maličká, ja som tvoja mamička. Večer je už, súmrak veľký, uložím ťa do postieľky. Haja, haja, haj, uspať sa mi daj.</p> <p>Zajtra vstaneš, zavčas rána, do ružova vospinkaná. Umyjem ťa, oblečiem ťa, ty si moje krásne dieťa, haja, haja, haj, uspať sa mi daj.</p>	<p>Keď slniečko ráno vstalo</p> <p>Keď slniečko ráno vstalo, dobré ráno povedalo. Nakukalo do okienka, kde spí malá Marienka.</p> <p>Vyskoč hore, už je dnieček, umy očka ba i kľúčok. Do šatočiek šup, šup, šup, do školičky dup, dup, dup.</p>
<p>Dobré ráno, dobrý deň</p> <p>Dobré ráno, dobrý deň, dobrý večer, dobrú noc, ahoj, do videnia, bozkávam!</p>	<p>Malý staviteľ</p> <p>Bum- bum, bum-bum-bom, staviam veľký dom. Poďte deti pomáhať, tehly, dosky podávať. Bum- bum, bum-bum-bom, staviam veľký dom.</p>
<p>Dobry deň</p> <p>Dobry deň, dobrý deň, prajeme si krásny deň. Dobry deň, dobrý deň, ja dnes hnevať nebudem. Dobry deň, dobrý deň, to je dneska krásny deň. Dobry deň, dobrý deň, stretne sa o týždeň.</p>	<p>Postavím si domček</p> <p>Postavím si domček, na spodu je štvorček. Na strechu dám trojuholník, nech nás dážďik nehnevá a strecha je hotová. Dvere ako nemá nik, veľký hnedý obdĺžnik.</p>
<p>Kúzelník</p> <p>Keď sa štvorec naťahuje, hneď je z neho obdĺžnik. Teraz tužkou vyčaruješ hádam i hrad – kúzelník.</p> <p><i>(Motlová, M., 2002)</i></p>	<p>Za ruky, za ruky</p> <p>Za ruky, za ruky, poďte všetci k nám. Dobré ráno, dobrý deň, pre chlapcov a pre dievčatá, nech je krásny tento deň.</p>
	<p style="text-align: center;">PIESNE</p>

<p>Maliar</p> <p>Nakreslím si domček, pri domčeku stromček, pri stromčeku veľké huby, taký obraz sa mi ľúbi.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 80)</i></p>	<p>Spi dieťaťatko spiže</p> <p>Spi dieťaťatko, spiže, mamka varí slíže, Bryndzové, makové, perky lekvárové.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 176)</i></p>
---	---

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Na sovy

Deti (sovy) sú v ohradenom priestore (na strome) a spia – je deň.

Na výzvu učiteľky: „Dobry večer sovičky!“ sa deti (sovy) zobudia a napodobňujú lietanie v priestore mimo hniezda.

Na výzvu učiteľky: „Dobry deň sovičky!“ sa deti (sovy) vrátia na ohradené miesto (strom) a napodobňujú spanie.

Hra sa niekoľkokrát opakuje.

Pohybová hra: Dobry deň, podte von!

Deti stoja v tesnom kruhu. Učiteľka obchádza kruh. Dotykom (klepnutím) na plece vyzve jedno dieťa so slovami: „Dobry deň, podte von!“ Učiteľka a dieťa sa rozbehnú okolo kruhu opačným smerom. Snažia sa obsadiť voľné miesto. Komu sa to podarí, stáva sa vyzývateľom.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 85)

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Na rodinu, Na návšteve

Deti sa hrajú na rodinu. Úlohy už majú medzi sebou rozdelené. Učiteľka sa k nim pridá – pôjde k nim na návštevu.

- Dobry deň.

- Dobry deň. – odpovedajú deti.

- Doniesla som vám hračky (darčeky). Nech sa páči.

Deťom rozdá darčeky (hračky):

- Nech sa páči. (Odvzdá deťom loptu, bábiku, kocku, auto a pod.)

- Ďakujem pekne. (Odpovedá každé dieťa po jednom.)

Učiteľka stimuluje rozhovor otázkami:

- Čo je to?

- To je lopta.

- Ako sa voláš?

- Volám sa Marika.

- Kde bývaš Marika? - Bývam v ...

Po rozdání darčiekov je hostina. Bábike spolu zaspievajú uspávanku a pre zábavu prednesú básne.

Edukačná hra: Dom z kociek

Deti rozdelíme do skupín (4-5 skupín). Každá skupina dostane stavebný materiál a ich úlohou je postaviť dom. Podmienkou tejto hry je, že deti sa nesmú počas stavania domu medzi sebou rozprávať v materinskom jazyku. Dorozumievať sa môžu len mimikou, gestami a po slovensky. (Prosím si kocku. Prosím si toto. Akú si prosiš? Červenú. Daj mi! ...)
Po skončení stavby sa postavia za dom a opíšu ho napr.: „To je dom.“ „Dom je veľký (malý).“ „Tu je okno.“ „Tu sú dvere.“

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

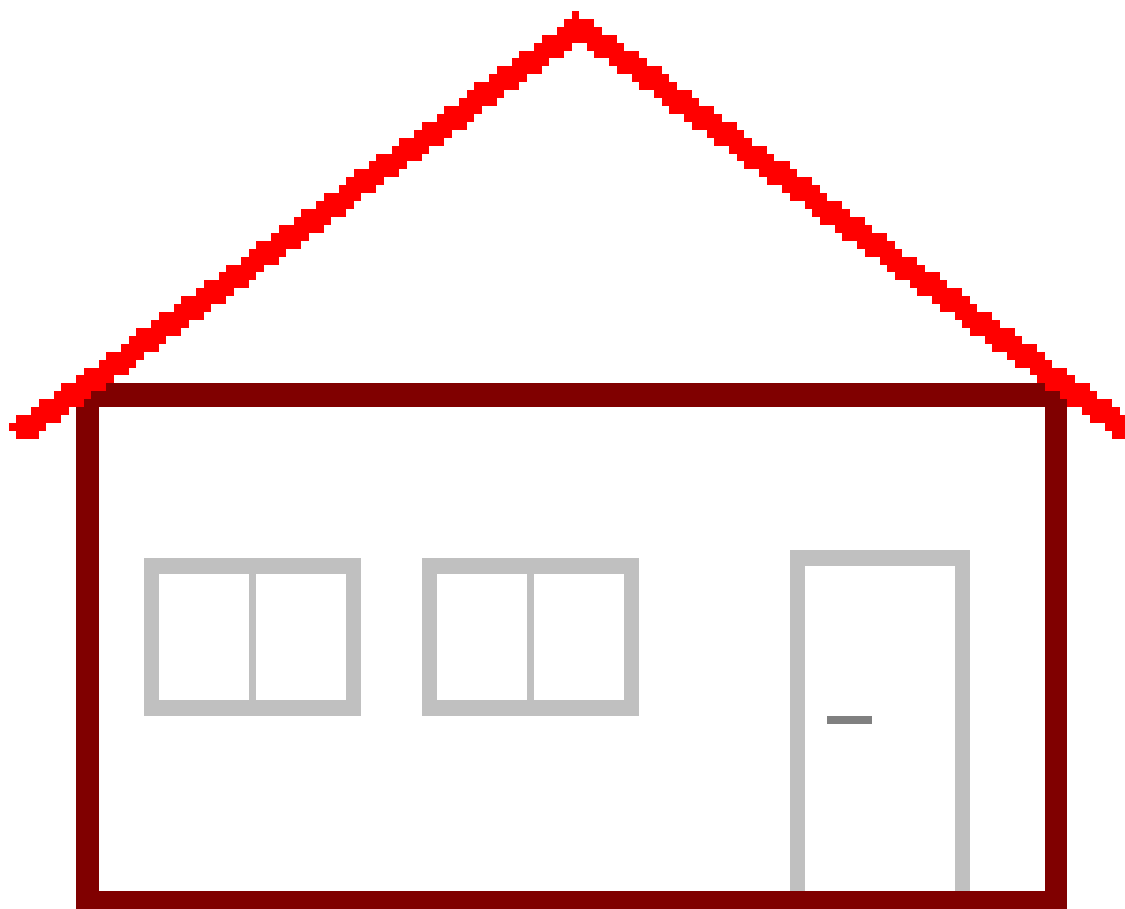
■ Pracovní list k téme Moje bydliisko

Pokyny: nakresli, vyfarbi

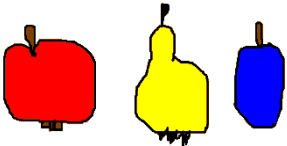

Tvar: žltý štvorec

■ Nakresli dom! Dom má jedny dvere a tri okná!

■ ■ Okná vyfarbi na modrú! Dvere vyfarbi na červenú! Nakresli komín!

2.5 Ovocie

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, pomenovať a triediť podľa vzhľadu, vlastností (farby, veľkosti) a chuti ovocie. Tvoriť jednoduché vety. Vedieť poďakovať. Odpovedať na jednoduché otázky. Počítať od 1 do 10. Vymenovať číselný rad smerom hore.</p>
<p>Slová:</p>	<p>obchod, záhrada, strom, kúpiť, košík, jablko, hruška, slivka, hrozno, orech, malý, veľký, červený, žltý, zelený, nad, pod, v</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Aký? Aká? Aké? Aká je hruška? Kde je jablko? Koľko jablák je v košíku (na strome)?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je hruška. Hruška je veľká. Jablko je na strome (pod stromom, v košíku). V košíku (na strome, pod stromom) je päť jablák.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Spadla hruška zelená Jablčka Obaračka Ťap, ťap, ťapušky</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Hruška hruške šušká Moja mamka niečo má Kde si, jeseň Fúkaj, fúkaj vetričku Červené jablčko Obaračka</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Ovocný košík Pohybová hra: Na ježka Hudobno-pohybová hra: Gúľalo sa jablčko</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na pohostenie Námetová hra: Na trhu Hra na pohostenie: Na ochutnávku - Čo si jedol?</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Riešenie pracovného listu. Prezeranie kníh a encyklopédií. Skladanie skladačiek s motívom ovocie. Pexeso, ovocníčkovia – domino. Kreatívna činnosť. Manipulácia s obrázkami. Pomenovanie, triedenie, čítanie obrázkov. Manipulácia s maketami ovocia. Príprava ovocného šalátu. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Ovocie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Spadla hruška Spadla hruška zelená, rozbila si kolená. Teraz plače na zemi: „Dobré lieky dajte mi!“ „Ty si hruška, nezbedník, nepomôže ti už nik. Veď si dobre vedela, že si ešte nezrelá“.</p>	<p>Ťap-ťap ťapušky, Ťap-ťap ťapušky, išli mačky na hrušky. Podriapali kožúšky, popadali do blata, povešali na vráta, príde kocúr - popláta.</p>
<p>Oberačka Oberáme hrušky, slivky, mama nám z nich spraví džem. Urobí nám palacinky, ja ich veľmi rada jem.</p>	<p>Jablíčka Na jabloni dáždik zvoní, bim – bam, bim – bam zvoní jablíčka. Nič to za to, že si bosá, že je tráva samá rosa, pozbieraj ich Anička.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Kde si jeseň 1. Maľovala pani jeseň farbičkami listy, jeden hnedý, druhý žltý, tretí ostal čistý. 2. Keď sú hrušky, už je jeseň, to my dobre vieme. Skôr ako ich ochutnáme, si ich umyjeme. 3. Keď je hrozno, už je jeseň, to my dobre vieme, skôr ako ho ochutnáme, si ho umyjeme. 4. Keď sú slivky, už je jeseň, to my dobre vieme, skôr ako ich ochutnáme, si ich umyjeme.</p> <p><i>(Lysáková, M. Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s.202)</i></p>	<p>Moja mamka niečo má 1. Moja mamka niečo má, niečo má, schovala to do sena, do sena. 2. A to boli orechy, orechy, bolo ich tam dva mechy, dva mechy. 3. A ja som ich vyhrabal, vyhrabal, keď som koňom seno dal, seno dal.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 335)</i></p>
<p>Fúkaj, fúkaj vetričku Fúkaj, fúkaj vetričku, zhoď mi jednu hruštičku, zhoď mi jednu lebo dve, budú sú sladké obidve.</p> <p><i>(Lysáková, M. a kol., 1989, s. 202)</i></p>	<p>Hruška hruške šušká Hruška hruške šušká: Máme žlté brušká! Kričia dolu: Hele, jedz nás už sme zrelé!</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 212)</i></p>

<p>Červené jablčko</p> <p>Červené jablčko v oblôčku mám, koho rada vidím, tomu ho dám. Teba ja mamička, najradšej mám, tebe to červené jablčko dám.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 26)</i></p>	<p>Oberačka</p> <p>Oberaj ovocie, oberaj, všetko ho do koša pozbieraj. Sladučké, voňavé, len dozreté, veď už je po lete, po lete.</p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Hudobno-pohybová hra: Gúľalo sa jablčko</p> <p>Deti sedia na zemi v kruhu v sede roznožnom (čelom dovnútra) a spievajú: „Gúľalo sa jablčko, ku Aničke ľahučko. Také chutné maličké, dá ho svojej mamičke.“</p> <p>Učiteľka, ktorá sedí medzi deťmi začína hru: kotúľa loptu dieťaťu do rozkročených nôh. Dieťa musí loptu chytiť a kotúľať ďalej inému dieťaťu.</p> <p><i>(In Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 144, upravená verzia)</i></p>	
<p>Pohybová hra: Ovocný košík</p> <p>Deti sedia v kruhu na stoličkách, o jednu stoličku je menej, ako je počet detí. Dieťa, ktoré nemá stoličku je v kruhu. Vždy sa dvom deťom určí rovnaký názov ovocia. Dieťa v kruhu vyvoláva názvy ovocia. Deti, ktoré majú rovnaký názov toho ovocia, si rýchlo vymenia svoje miesta. Dieťa z kruhu sa snaží sadnúť na uvoľnené miesto. Ak sa mu to podarí, dieťa bez miesta ho vymení a vyvoláva názvy ovocia ďalej.</p> <p>OBMENA: Na povel „ovocný košík“ si všetky deti vymenia miesta.</p> <p><i>(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 95)</i></p>	
<p>Pohybová hra: Na ježka</p> <p>Učiteľka recituje básničku, deti sa snažia na slová reagovať a vykonávať určité pohyby.</p> <p><i>Lezie ježko, lezie v lese, jablčka si domov nesie. Deti v lese behajú, ježka všade hľadajú. Lezie ježko, lezie v lese, jablčka si domov nesie. Ježko pichá sem i tam, ja sa chytiť nenechám. Lezie ježko, lezie v lese, jablčka si domov nesie. Ježko sa do lístia zahrabal, skrútil sa a potom spal.</i></p> <p><i>(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 71)</i></p>	

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Hra na pohostenie

Učiteľka pozýva deti k sebe na návštevu.

- Deti príd'zte (pod'zte) ku mne!

Na stole na tanieroch sú nakrájané kúsky ovocia. Učiteľka ponúkne každé dieťa s ovocím.

- Nech sa páči, vezmi si ovocie. - Ďakujem pekne.
- Čo si zobral? (Čo máš? Čo je to?) - Zobral som si hrušku. (Mám hrušku. To je hruška.)

Na ochutnávku: „Čo si jedol?“

Deti sedia v kruhu, uprostred kruhu na stole je tanier s nakrájaným ovocím. Učiteľka vyzve jedno dieťa, aby ochutnalo niektoré ovocie so zavretými očami a pomenovalo toto ovocie.

- Pod' sem Jožko, zavri oči a vyber si jedno ovocie. Teraz to ochutnaj!
- Aké ovocie si mal (ochutnal)? Čo si jedol?

- Mal som (ochutnal som) hrozno. Jedol som hrozno.

„Na trhu“

Učiteľka je predavačom, deti nakupujú (neskôr môže byť predavačom aj dieťa):

- Dobrý deň!	- Dobrý deň!
- Čo si prosíš?	- Prosím si hrušku (slivku, hrozno ...).
- Koľko si prosíš?	- Päť (1,2,3,4).
- Nech sa páči.	- Ďakujem. Koľko platím?
- Platíš 5 eur.	- Nech sa páči.
- Ďakujem. Do videnia!	- Do videnia!

○ Pracovní list k téme Ovocie

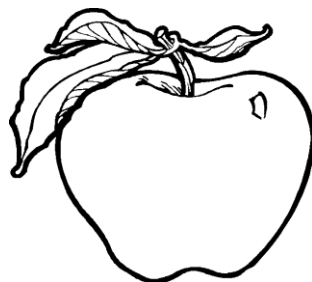
Pokyny: zakružkuj, vyfarbi, nakresli

Tvar: červený kruh

○ Pomenuj! Zakružkuj hrozno zelenou farbou! Teraz zakružkuj slivku modrou farbou!

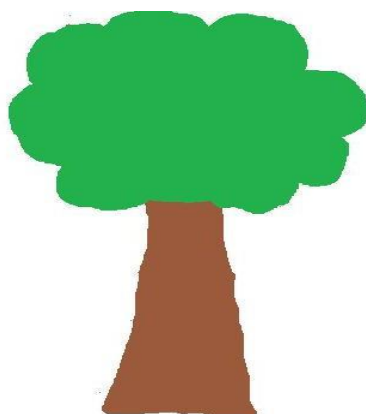

○ ○ Vyfarbi malé jablko na zelenú! Vyfarbi veľké jablko na červenú!

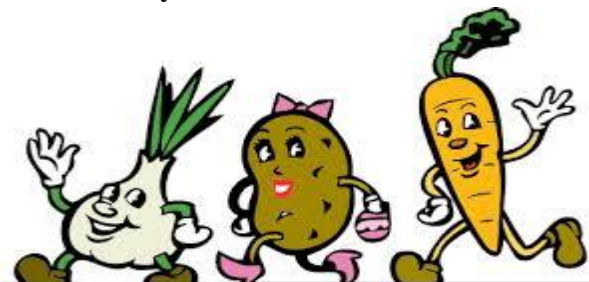
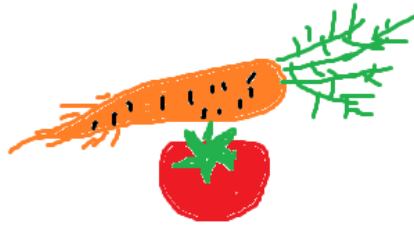

○ ○ ○ Nakresli hrozno!

○ ○ ○ ○ Nakresli na strom štyri jablká a pod strom tri jablká!

2.6 Zelenina

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, pomenovať a triediť podľa vzhľadu, vlastností (veľkosť, farba) a chuti zeleninu. Odpovedať na krátke otázky jednoslovnou odpoveďou alebo jednoduchou vetou. Počúvať s porozumením básne a riekanky. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>Mrkva, repa, petržlen, kaleráb, kapusta, cibuľa, cesnak, kukurica, paprika, paradajka, šošovica, hrášok, fazuľa</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Aký? Aká, Aké? Aká je paprika? Koľko paradajok (cibúľ, mrkvičiek a pod.) vidíš?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je paprika (paradajka, petržlen a pod.). Paprika je červená. Paprika (paradajka, kapusta) je veľká. Vidím tri paradajky (papriky, kapusty a pod.).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Šepká zemiak fazuľke Jesenná básnička Hrášok je guľatý Zber</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Šošovica, hrášok, fazuľa Cipovička</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Zeleninový košík Hudobno-pohybová hra: Na kozičku a záhradníka</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Počúvanie rozprávky: Repa Dramatizácia rozprávky: Repa Námetová hra: Na zelovoc Hra na ochutnávku: Čo si jedol? Námetová hra: Na pohostenie</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Prezeranie kníh o prírode a zelenine. Skladať skladačky s motívom: zelenina. Pexeso, zeleninové domino. Kreatívna činnosť. Manipulácia s obrázkami, čítanie obrázkov, ich triedenie a priradovanie. Manipulácia s maketami zelenín. Príprava zeleninového šalátu. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Zelenina

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Šepká zemiak fazuľke Šepká zemiak fazuľke, stretieme sa v polievke. Mrkva kričí na papriku: Najlepšia som na chlebiku!</p>	<p>Jesenná básnička Už je pole holé, pusté, zajko sedí pri kapuste. Šarkan letí, nemá perie, kamže letí, kam sa berie?</p>
<p>Hrášok je guľatý Hrášok je guľatý, šošovica hladká, petržlen je strapatý a mrkvička sladká.</p>	<p>Zber Na jeseň je veľký zber, čo narástlo rýchlo ber. Zemiačiky, hruštičky, kukuričku, mrkvičky.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Šošovica, hrášok, fazuľa Šošovička, hrášok, fazuľa, kde ste boli tetka Zuzuľa? Bola som ja pre vodičku, budem variť šošovičku. <i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 202)</i></p>	<p>Cipovička Cip, cip, cipovička, mak, mak, makovička, cipovička cipová, makovička maková. <i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 84)</i></p>
POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY	
<p>Pohybová hra: Zeleninový košík</p> <p>Deti sedia v kruhu na stoličkách, o jednu stoličku je menej, ako je počet detí. Dieťa, ktoré nemá stoličku je v kruhu. Vždy sa dvom deťom určí rovnaký názov zeleniny. Dieťa v kruhu vyvoláva názvy zelenín. Deti, ktoré majú názov tej istej zeleniny, si rýchlo vymenia svoje miesta. Dieťa z kruhu sa snaží sadnúť na uvoľnené miesto. Ak sa mu to podarí, dieťa bez miesta ho vymení a vyvoláva názvy zelenín ďalej.</p> <p>OBMENA: Na povel „zeleninový košík“ si všetky deti vymenia miesta.</p> <p><i>(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 95)</i></p>	
<p>Hudobno-pohybová hra: Na kočičku a záhradníka</p> <p>Deti sa chytia za ruky a vytvoria kruh – záhradu. Jedno dieťa je v kruhu a predstavuje kozu. Druhé dieťa, ktoré stojí mimo kruhu je gazda a spievajú pesničku:</p>	

*Kozička je v záhrade, na zelenej priesade.
Ej koza, koza daj pozor, gazda stojí za rohom.*

Gazda sa pýta: „Kozička, kozička, čo robíš v mojej záhrade?”

Koza odpovedá: „Jem kapustu.”

Gazda: „Sadila si ju?”

Koza: „Teraz ju sadím.” (znázorňuje sadenie)

Gazda: „Polievala si ju?”

Koza: „Teraz ju polievam.” (znázorňuje polievanie)

Gazda: „Ja idem dnu.”

Koza: „A ja von!”

Po ukončení dialógu sa začne naháňačka. Koza vybehne z kruhu a gazda ju chytá. Naháňajú sa pomedzi rozťahnuté ruky detí. Keď gazda kozu chytí naháňačka sa skončí a určí sa nová dvojica. Hra sa opakuje.

(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 218)

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Na zelovoc

Deti sedia na stoličkách v polkruhu, pred nimi je „trh“ alebo „obchod“ s ovocím. Učiteľka, predavačka vyzve deti, aby šli nakupovať.

- Dobrý deň.	- Dobrý deň.
- Čo si prosíš?	- Prosím si paradajky.
- Koľko paradajok si prosíš?	- Prosím si štyri paradajky.
- Aké si prosíš?	- Prosím si veľké (malé, červené).
- Nech sa páči.	- Ďakujem pekne.
- Koľko platím?	- Platíš päť eur.
- Nech sa páči.	- Ďakujem pekne.
- Dovoďenia.	- Dovoďenia.

Deti (nakupujúci) sa striedajú, aj učiteľku (predavačku) neskôr vystrieda dieťa.

Námetová hra: Na pohostenie

Učiteľka pozýva deti k sebe na návštevu.

- Deti prídte (poďte) ku mne!

Na stole na tanieroch sú nakrájané kúsky zelenín. Učiteľka ponúkne každé dieťa so zeleninami.

- Nech sa páči, vezmi si zeleninu.	- Ďakujem pekne.
- Čo si zobral? (Čo máš? Čo je to?)	- Zobral som si papriku. (Mám papriku.
To je paprika.)

Na ochutnávku: „Čo si jedol?“

Deti sedia v kruhu, uprostred kruhu na stole je tanier s nakrájanými zeleninami. Učiteľka vyzve jedno dieťa a ponúkne ho, aby ochutnalo niektorú zeleninu so zavretými očami a pomenovalo túto zeleninu.

- Pod sem Jožko, zavri oči a vyber si jednu zeleninu a ochutnaj.
- Akú zeleninu si mal (ochutnal)? Čo si jedol?
- Mal som (ochutnal som) kaleráb. Jedol som kaleráb.

Počúvanie rozprávky: „Repa“

Ruská ľudová rozprávka

Preložila Mária Rázusová-Martáková

Zasadil dedko repu. Repa narástla veľká- preveľká. Chcel dedko repu zo zeme vytiahnuť: ťahá- poťahuje, vytiahnuť nemôže!

Zavolať dedko babku.

Babka za dedka, dedko za repu, ťahajú - poťahujú, vytiahnuť nemôžu.

Zavolať babka vnučku.

Vnučka za babku,

babka za dedka, dedko za repu, ťahajú - poťahujú, vytiahnuť nemôžu.

Zavolať vnučka psička.

Psiček za vnučku,

vnučka za babku,

babka za dedka, dedko za repu, ťahajú - poťahujú, vytiahnuť nemôžu.

Zavolať psiček mačku.

Mačka za psička,

psiček za vnučku,

vnučka za babku,

babka za dedka, dedko za repu, ťahajú - poťahujú, vytiahnuť nemôžu.

Zavolať mačka myšku.

Myška za mačku,

mačka za psička,

psiček za vnučku,

vnučka za babku,

babka za dedka, dedko za repu, ťahajú - poťahujú – vytiahli repu.

(Rusnáčková, M., 1981, s.31)

Dramatizácia rozprávky: Repa

Rozprávač: Zasadil dedko repu. Repa narástla veľká. Dedko nevie vytiahnuť repu. Zavolať babku.

Dedko: Babka, poď mi pomôcť!

Babka: Už idem!

Rozprávač: Ťahajú, ťahajú, ale vytiahnuť nemôžu.

Zavolať babka vnučku.

Babka: Vnučka, poď nám pomôcť!

Vnučka: Už idem!

Rozprávač: Ťahajú, ťahajú, ale vytiahnuť nemôžu.

Zavolať vnučka psička.

Vnučka: Psiček, poď nám pomôcť!

Psiček: Už idem!

Rozprávač: Ťahajú, ťahajú, ale vytiahnuť nemôžu.

Zavolať psiček mačku.

Psiček: Mačka, poď nám pomôcť!

Mačka: Už idem!

Rozprávač: Ťahajú, ťahajú, ale vytiahnuť nemôžu.
Zavolala mačka myšku.

Mačka: Myška, pod' nám pomôcť!

Rozprávač: Ťahajú, ťahajú a báb, repu vytiahnu.

Rozprávačom je učiteľka.

(In Skabelová, R., Bónová, I., 2001, s.37)

Pracovní list k téme Zelenina

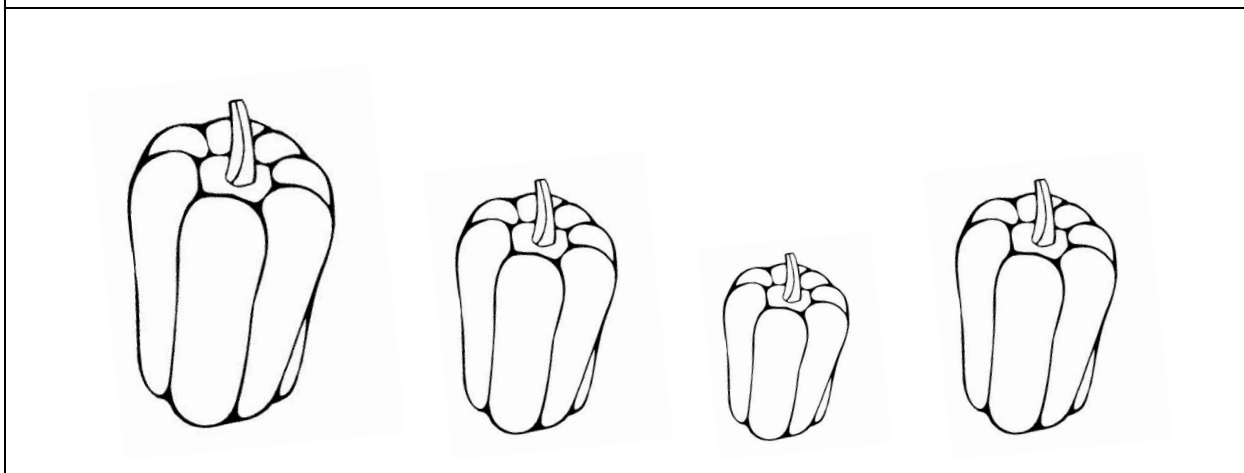
Pokyny: vyfarbi, zakrúžkuj, prečiarkni

Tvar: zelený kruh

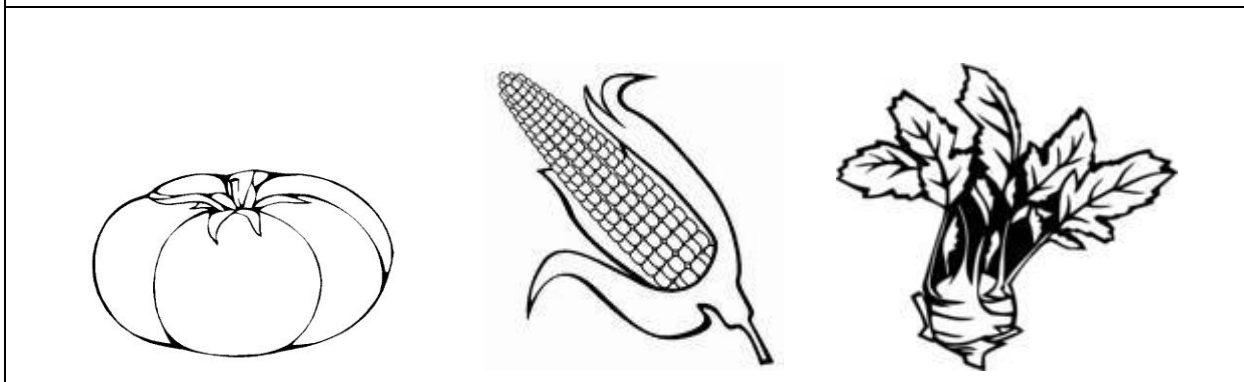
Pomenuj! Zakrúžkuj mrkvu! Prečiarkni kapustu!

Veľkú papriku vyfarbi na červenú! Malú papriku vyfarbi na žltú!

Paradajku vyfarbi na červenú! Kaleráb vyfarbi na zelenú a kukuricu na žltú!

2.7 Jeseň - príroda a počasie

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať ročné obdobie jeseň, rozlišovať a jednoducho opísať hlavné znaky jesene - charakterizovať jesenné počasie (padá lístie, fúka vietor ...).</p> <p>Odpovedať na jednoduché otázky.</p> <p>Tvoriť jednoduché vety.</p> <p>Komunikovať jednoduchými vetnými konštrukciami.</p> <p>Reagovať slovné i neslovné na jednoduchý pokyn a otázku.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>jeseň, lastovička, šarkan, oblak (obláčik), list, letí, sedí, prší, fúka vietor, slnko svieti, slnko nesvieti, padajú listy, pekný, ukáž a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robí lastovička? Aký? Aká, Aké? Aký je list? Čo je teraz? (Aké ročné obdobie je teraz?)</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je lastovička. Lastovička letí (sedí). List je žltý (zelený, červený, hnedý a pod). Teraz je jeseň.</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Ukáž na zelený (červený, žltý a pod.) list.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Lastovičky odleteli Jeseň Farbičkami tromi Padá lístie šuchoce Cupi-lupi do chalupy November Šarkan letí Šarkan</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Prší, prší Neprš, neprš dáždičku</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Vtáčiky a vietor</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Edukačná hra: Hľadáme farby Edukačná hra: Tanec vetra</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia.</p> <p>Riešenie pracovného listu.</p> <p>Kreatívna činnosť.</p> <p>Prezeranie náučnej literatúry o prírode, čítanie kníh.</p> <p>Počúvanie detských piesní o jeseni.</p> <p>Pobyty na školskom dvore a vychádzky do prírody.</p> <p>Manipulácia s obrázkami, čítanie obrázkov.</p> <p>Napodobňovanie (prší, fúka vietor, padajú listy).</p> <p>Prednes básní.</p> <p>Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Jeseň - príroda a počasie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Lastovičky odleteli</p> <p>Lastovičky odleteli, polia, lúky zosmutneli. Vietor píska od rána, Laco púšťa šarkana.</p>	<p>Jeseň</p> <p>Jeseň je, keď padá lístie, jeseň je, keď kráka vrana. Jeseň je, keď celkom iste máte radosť zo šarkana.</p>
<p>Farbičkami tromi</p> <p>Farbičkami tromi, farbí jeseň stromy. Maľuje a ráta: hnedá, žltá, zlatá.</p>	<p>November</p> <p>V novembri nám cupki-lupki padá dáždičik na chalúčky. Prší, prší, len sa leje, zatvárajte okná, dvere.</p>
<p>Cupi - lupi do chalupy</p> <p>Cupi - lupi do chalupy, cupi – lupi domov bež, ja som zmokol, ty si zmokla, kto nebeží zmokne tiež.</p>	<p>Padá lístie šuchoce</p> <p>Padá lístie, šuchoce: Šuchy, šuchy, šuchy. Zajko po ňom dupoce: Dupi, dupi, dupi.</p>
<p>Šarkan</p> <p>Lieta šarkan pomaličky, pozdravuje lastovičky. Chvostom krúti sem a tam, šťastnú cestu želim vám.</p>	<p>Šarkan letí</p> <p>Šarkan letí, šarkan letí, za ním chlapani za ním deti. A všetci sa hrnú von, vykrikujú robia zhon.</p>
 <p>PIESNE</p> 	
<p>Prší, prší</p> <p>Prší, prší len sa leje, nezatváraj milá dvere. Milá má duša má nezatváraj pred nama.</p> <p>Keď som išiel od Zuzičky, štrngali mi podkovičky. štrngali, brngali, sivé očka plakali. Sivé očka čo plačete, veď vy moje nebudete, budete iného, šuhajička švárneho.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 207)</i></p>	<p>Neprš, neprš dáždičku</p> <p>Neprš, neprš dáždičku, upečiem ti kačičku. Dnes ti ju upečiem, zajtra ti ju donesiem. Neprš, neprš dáždičku, upečiem ti buchtičku. Dnes ti ju upečiem, zajtra ti ju donesiem</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 208)</i></p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Vtáčiky a vietor

Učiteľka rozdelí deti na dve skupiny. Prvá skupina detí znázorňuje vietor, druhá skupina predstavuje vtáčiky. Vtáčiky sedia v hniezde - v kruhu vytvorenom z lana. Keď začne hrať tichá hudba, vtáčiky poletujú po miestnosti. Ak zosilnie hudba, vtáčiky sa stiahnu do hniezda a začnú bežať deti, ktoré patria do skupiny – vietor.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Hľadáme farby

Urobíme kruh. Povieme krátku básň: *Farby, farby, farbičky,
pochytíme vás do rúčky.
Hľadáme farbu (červenú).*

Po ukončení básničky sa deti rozptýlia v triede a za úlohu majú chytiť predmet danej farby. Ak všetci splnili úlohu, učiteľka ich zavolá späť: „Pod'te deti sem!“ Vrátia sa na svoje miesta a hra sa začína znova.

Edukačná hra: Tanec vetra

Zo zeleného krepového papiera pripravíme trávu, nafúkžeme balóny, nakreslíme a vystriháme mraky a stromy. Každé dieťa dostane 1-1 predmet. Keď učiteľka pustí hudbu, začne akože fúkať vietor. Povie: „Fúka vietor.“ Deti fúkajú predmety, ktoré majú v rukách a tancujú. Učiteľka postupne pridáva alebo ubiera na intenzite hudby. Deti vyjadrujú pohybom vietor aj jeho intenzitu: vietor je silnejší („Fúka silný vietor.“), potom sa stíši hudba („Fúka slabý vietor.“). Deti fúkajú a tancujú intenzívnejšie, potom pomalšie. Ak sa hudba zastaví, to znamená, že vietor nefúka a deti stoja. Hra pokračuje po výmene predmetov.

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

▲ Pracovní list k téme Jeseň – příroda a počasie

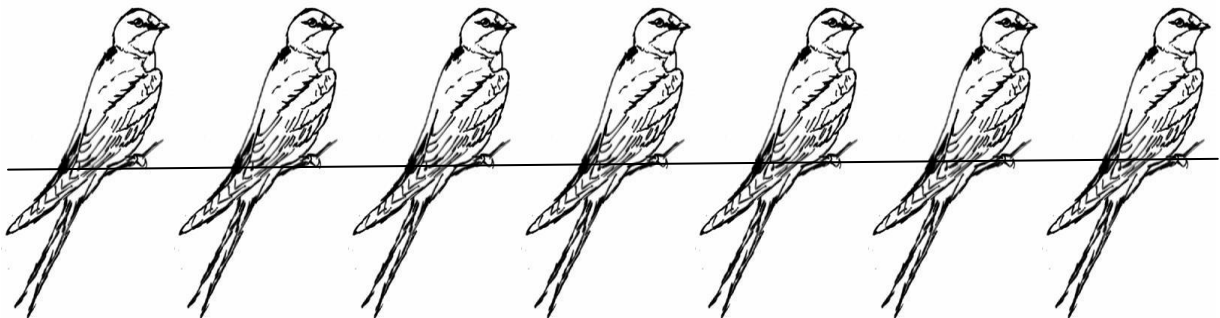
Pokyny: spočítaj, nakresli, vyfarbi

Tvar: modrý trojuholník

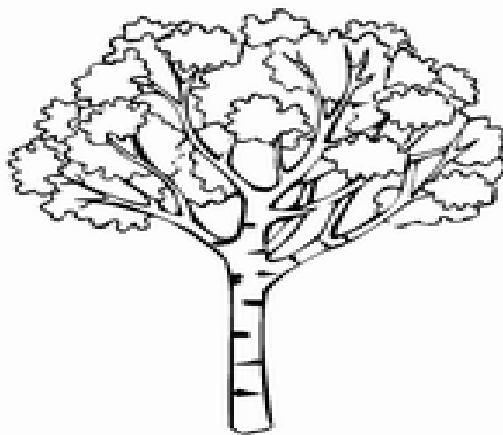
- ▲ Čo vidíš na obrázku? (To je dom. To je strom. Fúka vietor. Prší. To je slnko. Slnko svieti. Slnko je žlté. To je chlapec. Chlapec beží. To je šarkan. Šarkan letí. a pod.) Zafarbi dom na červenú a zelenú!

- ▲ ▲ Spočítaj lastovičky! Vyfarbi štyri lastovičky na čiernu!

- ▲ ▲ ▲ Na strome vyfarbi tri listy na zelenú! Nakresli pod strom päť žltých listov!

2.8 Pracovné profesie

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a vedieť pomenovať niektoré pracovné činnosti – pracovné profesie. Uplatniť aktívnu slovnú zásobu. Tvoriť jednoduché vety: kto čo robí. Reagovať slovne na jednoduchú otázku. Zapamätať si a prednášať krátke riekanky a piesne.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>upratovačka, kuchár(-ka), učiteľka, poštár, lekár, sestrička, predavačka, pekár, požiarnik, policajt, kominár, muzikant, kováč, murár</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Kto je to? Čo robí?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je kuchárka. Kuchárka varí.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Malý staviteľ Buchty Jeden kováč Šijem, šijem pomaličky Hudú hudci Poštár Lekár Čím chceš byť? Rež, rež Kujem, kujem podkovičku</p>
<p>Piesne:</p>	<p>My sme malé kuchárky Šila som, šila som Kom, kom, kominár Malí muzikanti Osievame múčku Pec nám spadla Jedna druhej riekla Murár</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Na kominára</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na kuchárky – Na stavbárov ... Edukačná hra: Kto čo robí Edukačná hra: Hra na nevedomého lekára Edukačná hra: Na poštára</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie náučnej literatúry, encyklopédie. Manipulácia s obrázkami. Napodobňovanie pracovných činností. Prednes básní a riekaniek, spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Pracovné profesie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Murár</p> <p>Murár klopká kladivom. Pozrite sa, stavia dom. Muruje a čaruje: Nebol dom a zrazu je!</p>	<p>Čím chceš byť?</p> <p>Janko chce byť pekárom, Ivan zase lekárom. Jurko chce jazdiť autom, a ja chcem byť kozmonautom.</p>
<p>Poštár</p> <p>Ujo poštár poštu dáva, na pekára rukou máva. Prinesie nám balíky, hoci sú aj z Afriky.</p>	<p>Buchty</p> <p>Dobré buchty lekvárové upiekli sme včera. Keď z tej buchty lekvár spapkám, ostane v nej diera.</p>
<p>Jeden kováč</p> <p>Jeden kováč koňa kuje, koľko klincov potrebuje? Povedz mi to ty! 1,2,3.</p>	<p>Kujem, kujem podkovičku</p> <p>Kujem, kujem podkovičku, koníčkovi na nožičku. Kujem, kujem vesele, zo železa z ocele.</p>
<p>Hudú hudci</p> <p>Hudú hudci na husle, jeden dobre, druhý zle. Hana s Hanou háda, čo to za paráda?</p>	<p>Šijem, šijem pomaličky</p> <p>Šijem, šijem pomaličky, košielku i nohavičky. A ty macko ticho sed! Oblečiem ťa hneď.</p>
<p>Rež, rež</p> <p>Rež, rež, drevo rež, len sa pílkou neporež! Ži-žu, ži-žu, len sa pílkou neporež!</p>	<p>Lekár</p> <p>Bolí bruško, bolí hlava? Lekár prsia preklepáva. Napíše mi recept krátky, trikrát denne sirup sladký.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>My sme malé kuchárky</p> <p>My sme malé kuchárky, umývame tanierky (navaríme polievочки), napečieme buchty s makom, bábikám i kamarátom.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A. s. 80)</i></p>	<p>Šila som, šila som</p> <p>Šila som, šila som, prepletala som. Červeným, zeleným vyšivala som. Ešte mi zostala kratučká niť, musím ja, musím ja pre bábu šiť.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A. s. 184)</i></p>

<p>Kominár</p> <p>Kom, kom, kominár, kedy si sa umýval? Včera večer, v sobotu, keď som nemal robotu. Kom, kom, kominár, kedy si sa umýval? Včera večer v piatok, keď som nemal sviatok.</p>	<p>Malí muzikanti</p> <p>My sme malí muzikanti, my vieme aj pekne hrať. Na bubienok zabubnovať, na husličky fidlovať. : Na tie husle fidli, fidli, na píšťalku nidli, nidli, na bubienok tram,tá, rom, až sa trasie celý dom.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová,L., Podhorná, A.,1989, s. 187)</i></p>
<p>Jedna druhej riekla</p> <p>Jedna druhej riekla, keď koláče piekla: Požičaj mi lopatu, keď si už napiekla.</p>	<p>Pec nám spadla</p> <p>Pec nám spadla, pec nám spadla, ktože nám ju postaví. Starý peciar nie je doma a mladý to nespraví. Zavoláme kominára, on má veľké kladivo. Buchne dvakrát, buchne trikrát, a už je to hotovo.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová,L., Podhorná, A.,1989, s. 341)</i></p>
<p>Osievame múčku</p> <p>Osievame múčku, v slamenom klobúčku. Čo naosievame, pekárovi dáme, čo sa zvýši to Mariši, čo zostane to Zuzane.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová,L., Podhorná, A.,1989, s.174)</i></p>	<p>Prvá pomoc</p> <p>Beží Mara po lekára, mackovi sa uško pára. Prišiel lekár so sanitkou, zašil uško bielou nitkou.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová,L., Podhorná, A.,1989, s. 350)</i></p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Pohybová hra: Na kominára</p> <p>Deti sú rozdelené do niekoľkých skupín, ktoré stoja v zástupoch v miernom stojí rozkročnom a vytvárajú komín. Pred každým zástupom stojí kominárik.</p> <p>Prvý, z každého zástupu sa pýta: „Kominárik, kominárik, sú komíny čisté?“</p> <p>Kominárik odpovie: „Pozriem sa, neviem to iste.“</p> <p>Kominárik rýchlo prelezie cez komín a vráti sa na pôvodné miesto. Vyhráva družstvo, ktorého kominárik bol šikovnejší. Pri ďalšom opakovaní sa zvolí nový kominárik.</p> <p><i>(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 70)</i></p>	

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetové hry: Na kuchárky, Na stavbárov, Na obchod ...

Počas jednotlivých hier sa učiteľka sa zapája do hry a vedie s deťmi dialóg.

- Dobrý deň. (Dobré ráno.) - Dobrý deň. (Dobré ráno.)
- Ty si kto? - Ja som kuchárka (poštár, predavačka, hudobník, speváčka ...)
- Ako sa voláš? - Volám sa Monika.
- Koľko máš rokov? - Mám päť rokov.
- Kde bývaš? - Bývam v Dunajskej Strede.
- Čo robíš? - Varím polievku. (spievam pesničku, predávam ovocie ...)
- Čo robíš? - Varím.
- Čo variš? - Polievku.
- Akú polievku variš? - Varím dobrú (chutnú) polievku.
- Dovidenia. Ahoj. - Dovidenia. Ahoj.

Edukačná hra: Kto čo robí

Deti sedia v polkruhu. Učiteľka im ukazuje obrázky. Deti priradujú ku každému povolaniu činnosť, ktorú ľudia v danej profesii vykonávajú. Napr. učiteľka učí deti, pekáč pečie chlieb, hasič hasí oheň, lekár lieči, kuchár(-ka) varí ...

Obmena: Všetky deti vyberú obrázok, ktorý ostatným neukážu. Po jednom obrátia obrázok a povedia, čo je na ňom.

Edukačná hra: Hra na nevidomého lekára

Deti určia rozpočítavankou lekára a chorého. Úlohou lekára je nájsť so zaviazanými očami na spoluhráčovi časti tela a tváre, následne ich správne pomenovať.

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Edukačná hra: Hra na poštára

Učiteľka je poštárom (neskôr môže byť dieťa), roznáša balíčky. Tie deti, ktoré dostali balík ho rozbalia a po jednom pomenujú a opíšu predmet, ktorý mali v balíčku. Napr.: „Dostal som lietadlo, auto a pod.“ Učiteľka ďalej stimuluje otázkami:

- Aké je lietadlo? - Lietadlo je malé, veľké, červené, biele a pod.

Pracovní list k téme Pracovní profese

Pokyny: spájaj, vyfarbi, pomenuj, zakrúžkuj, prečiarkni

Tvar: fialový štvorec

Pomenuj! Vyfarbi pošťára! Zakrúžkuj lekára! Prečiarkni učiteľa!

Pospájaj, komu čo patrí! Povedz, kto čo robí!
(Pekár pečie chlieb. Kuchár varí obed. Hasič hasí oheň.)

2.9 Ľudské telo

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať časti ľudského tela, vyjadriť základné pocity. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Vedieť počítať do 10. Zapájať sa do dialógu. Rozlišovať pravú a ľavú stranu.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>hlava, krk, ruky, nohy, prsty, oči, ústa, nos, brucho, zuby, vlasy, pravá, ľavá, lekár, sestrička, lieči, lekárne, som chorý, som zdravý, cítim sa dobre, cítim sa zle, bolí ma, dlhé, krátke a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Kto je to? Čo robí lekár? Čo ťa bolí? Čo je to? Čo sú to? Koľko prstov máš? (oči, uši a pod.) Ako sa cítiš? Ako sa máš?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je lekár (sestrička). Lekár lieči. Bolí ma brucho. To je hlava. To sú oči. Mám päť prstov. Cítim sa dobre (zle). Mám sa dobre (zle).</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Ukáž ruku. Ukáž ľavú nohu.</p>
<p>Vetné modely – odpovede na pokyny:</p>	<p>To je pravá ruka. To je ľavá noha.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>1,2,3,4,5 spočítam si všetko hneď Pršteký Hore rúčky na ramienka Raz sa prsty pohádali Len čo vstanem Haj, haja, haja Rúčky robia ťapi-ťap Varila myšička kašičku Ústa mám Pochod Kreslím kolo guľaté Ruky</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Hlava, ramená, kolená, palce Rúčky Ruka, ručičky Ľavá nôžka, pravá nôžka</p>

Pohybové a hudobno-pohybové hry:	Hra: Ideme, ideme kadiaľ chceme
Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:	Námetová hra: U lekára - V nemocnici Edukačná hra: Obrázok kamaráta
Návrh realizácie počas dňa (stratégie):	Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie náučnej literatúry, encyklopédie. Manipulácia s obrázkami, čítanie obrázkov. Mozaika ľudského tela. Prednes básní a riekaniiek. Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Ľudské telo

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>1,2,3,4,5 spočítam si všetko hneď</p> <p>Jeden, dva, tri, štyri, päť, spočítam si všetko hneď. 5 prštekov na ruke, 5 kvietočkov na lúke, 5 guľôčok v jednej jamke, utekajme k našej mamke. Jeden, dva, tri, štyri, päť, už to vieme naspamäť.</p>	<p>Varila myšička kašičku</p> <p>Varila myšička kašičku v maľovanom varníčku. Tomu dala na lyžičku, tomu dala na vidličku, tomu dala na tanierik, tomu dala na mištičku a tomu malému nič nedala, ale mu prasiatko zakľala: kik-kik-kik.</p>
<p>Pršteky</p> <p>Pršteky mám maličké, koľko ich mám na rúčke? Jeden, dva, tri, štyri, päť, spočítam ich hneď.</p>	<p>Hore rúčky na ramienka</p> <p>Hore rúčky na ramienka položíme na kolienka zatlieskame tralala vyskočíme hopsa sa.</p>
<p>Raz sa prsty pohádali</p> <p>Raz sa prsty hádali akú prácu konali. Palec ten je silný, ukazovák pilný, prostredník je najväčší, prstenník je najkrajší, malíček je najmenší, raz, dva, tri zatlieskajme si.</p>	<p>Ústa mám na papanie</p> <p>Ústa mám na papanie, noštek mám na voňanie, očká aby videli, ušká aby počuli.</p> <p>Mám dve uši - počúvam, a dve oči - pozerám, dve nožičky - chodím, a dve ruky – chytím.</p>
<p>Haja, haja, haja</p> <p>Haja, haja, haja, spi bábika moja. Zakryjem ti rúčky, spinkaj potichučky. Haja, haja, haja, spi bábika moja. Zakryjem ti nôžky, spinkaj potichučky.</p>	<p>Rúčky robia ťapi-ťap</p> <p>Rúčky robia ťapi-ťap, ústočká sa smejú, nôžky robia dupi-dup, papučky ich hrejú.</p>
<p>Ruky</p> <p>Kuki, kuki, kde sú ruky? Lárom – fárom, tu sú ruky.</p>	<p>Pochod</p> <p>Ľavá, pravá, ľavá, pravá, deň je biely, noc je tmavá.</p>
<p>Kreslím kolo guľaté</p> <p>Kreslím kolo guľaté a v ňom oči okaté. Malá čiarka nos je to, ústa idú tadeto. To je Kubo ušatý, neumytý, strapatý.</p>	<p>Len čo vstanem z postele</p> <p>Len čo vstanem z postele, už aj cvičím vesele. Ruky hore, ruky dolu, od seba a zase spolu. Čupnem, vstanem, vyskočím, veselo sa zatočím.</p>

PIESNE

Hlava, ramená, kolená, palce

Hlava, ramená, kolená, palce,
kolená, palce, kolená, palce,
hlava, ramená, kolená, palce,
oči, uši, ústa, nos.
Vlasy, ramená, ruky a brucho,
ruky a brucho, ruky a brucho,
vlasy, ramená, ruky a brucho,
lakteľ, líca, prsty, krk.

Ľavá nôžka, pravá nôžka

Ľavá nôžka, pravá nôžka,
zatancujeme si troška,
hlboko sa pokloníme,
veselo sa zatočíme.

Rúčky

Každá rúčka má prstíčky,
zovrieme ich do pästičky,
bum, bum na vrátka
to je rozprávka krátka.
Prstíčky sa spolu hrajú,
roboty sa neľakajú,
bum, bum na vrátka
to je rozprávka krátka.

*(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná,
A., 1989, s.327)*

Ruky, ručičky

Ruky, ruky, ručičky,
máte pekné prstíčky,
máte pekné dlane,
zatlieskame na ne.

*(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná,
A., 1989, s.72)*

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Ideme, ideme kadiaľ chceme

Deti chodia voľne po hracej ploche. Učiteľka (neskôr aj deti) hovorí(-ia) riekanku:
Ideme, ideme, kadiaľ chceme, pekne sa mi rozídeme.

Jeden vľavo, druhý vpravo, podľa rytmu pekne hravo.

Každé dieťa si má vybrať svoju cestičku a do nikoho nesmie vŕzať. Učiteľka sleduje deti, hodnotí bezpečnú chôdzu.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetové hry: U lekára, V nemocnici

Deti sa hrajú námetovú hru, učiteľka motivuje deti a vedie, riadi hru - aj dialógy.

- Dobrý deň. (Dobré ráno.)	- Dobrý deň. (Dobré ráno.)
- Ako sa voláš?	- Volám sa Klára.
- Ako sa máš Klára?	- Mám sa zle. (Je mi zle.)
- Čo ťa bolí?	- Bolí ma bruško (hlava, hrdlo ...).
- Dám ti liek. Nech sa páči liek.	- Ďakujem.
- Dovidenia.	- Dovidenia.

Edukačná hra: Obrázok kamaráta

Deti stoja v kruhu. Dvojica hráčov si nájde miesto v kruhu. Jeden z nich ľahne na hárok baliaceho papiera a druhý obkresľuje jeho siluetu. Keď dané dieťa dokončí obkreslenie, ostatné deti vstanú a dokreslia všetky časti tela, ktoré na ňom vidia: tvár, oči, pulóver, papuče a pod. Pri kreslení pomenujú časť tela alebo šatstva: kreslím uši, kreslím pulóver, kreslím oči, kreslím vlasy a pod.

Pracovní list k téme Ľudské telo

Pokyny: nakresli, vyfarbi, spočítaj

Tvar: modrý štvorec

Pomenuj!

Nakresli vlasy! Dievčatko má dlhé vlasy. Chlapec má krátke vlasy.

Spočítaj prsty! Ľavú ruku vyfarbi na modrú! Pravú ruku vyfarbi na červenú!

2.10 Starostlivosť o zdravie – osobná hygiena

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať predmety a potreby na vykonanie osobnej hygieny a s ňou súvisiace úkony. Tvoriť jednoduché vety (samostatne). Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Reprodukovať ľudové a autorské pesničky. Vytlieskať slová, slovné spojenia.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>kúpeľňa, umývadlo, kefa, zubná kefka, zubná pasta, pohár, uterák, hrebeň, mydlo, umýva(-m) sa, utiera(-m) sa, češe(-m) sa, čistí(-m) si zuby a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Kto je to? Čo robíš? Čo robí Evička (chlapec, dievča)? Čo má Betka (chlapec, dievča)?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je mydlo. To je Evička (dievča, chlapec, Peter, a pod.). Čistím si zuby. Dievča (chlapec, Katka, Peter, pani učiteľka a pod.) sa umýva (čistí si zuby a pod.). Betka (chlapec, dievča) má mydlo (uterák, pohár, zubnú pastu a pod.).</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Prosím si hrebeň (bielu zubnú pastu). Dones sem (mi) uterák.</p>
<p>Vetné modely – odpovede:</p>	<p>Nech sa páči. Ďakujem.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Pri vstávaní Zubná kefka Zúbky Šu-šu-šu-šu, šu-šu-ši Umyjeme do čistúčka Šikulka Zuby Pri vstávaní Raňajšia básnička Čistenie zúbkov</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Do mestečka Poriadkova My sme deti maličké Oli Oli Janko Češem si hlavičku Rúčky Zajačik-ušiačik</p>

Pohybové a hudobno-pohybové hry:	Hudobno-pohybová hra: Mám ručníček, mám
Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:	Námetová hra: Čo robíš Edukačná hra: Čo robím Edukačná hra: Čo je vo vrecúšku?
Návrh realizácie počas dňa (stratégie): 	Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Prezeranie kníh a obrázkov. Kreatívna činnosť. Manipulácia s obrázkami. Napodobňovanie pohybov a úkonov. Prednes básní a riekaniiek. Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Starostlivosť o zdravie – osobná hygiena

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Pri vstávaní</p> <p>Vstaň, Zuzanka, tichučko! Pozri! Vyšlo slniečko. Do práce sa rýchlo daj, postieľku si vyvetraj.</p>	<p>Zubná kefka</p> <p>Dobré ráno! – volá Štefka. Dobré ráno, moja kefka! Šuchy tam a šuchy sem, hneď si zuby umyjem.</p>
<p>Zúbky</p> <p>Čistím zúbky, rezy, rezy, nech sú biele ako brezy. Vpravo, vľavo, vpredu, vzad. Horný a hneď dolný rad. Nech sú biele ako sneh, nech mám dôvod na úsmev.</p>	<p>Šu-šu-šu-šu, šu-šu-ši</p> <p>Šu-šu-šu-šu, šu-šu-ši, pošepkám ti do uší: „Umy si tvár, krk i uši, aby si bol jak sa sluší.“ Šu-šu-šu-šu, šu-šu-ši, pošepkám ti do uší: „Tu, na tomto ušku, chytil som ti blšku.“</p>
<p>Šikulka</p> <p>Len čo vstanem, hopsasa, umyjem sa do pása. Šuchy ruky, krk a tvár, vezmem vody za pohár. Umyjem si kefkou hravo, všetky zúbky vľavo – vpravo.</p>	<p>Zuby</p> <p>Kto chce pekné zúbky mať, musí si ich umývať. Zober kefku, raz-dva-tri a na paste nešetri! Či je večer a či ráno, zúbky umy, Zuzka, Stano!</p>
<p>Pri vstávaní</p> <p>Len čo vstanem hopsasa, umyjem sa do pása. Najprv ruky, potom tvár, vezmem vody za pohár. Umyjem si potom hravo všetky zúbky vpravo, vľavo.</p>	<p>Raňajšia básnička</p> <p>Len čo vstaneš, hneď sa umy! Najprv očká, potom zuby! Jedna rúčka, druhá rúčka, umyjem sa do čistúčka. Uteráčik vezmem, do sucha ich utriem.</p>
<p>Umyjeme do čistúčka</p> <p>Jedna rúčka, druhá rúčka, umyjeme sa do čistúčka. Uteráčik vezmeme, do sucha ich utrieme.</p>	<p>Čistenie zúbkov</p> <p>Hore-dole zúbky malé vyčistíme dokonale. Sem a tam, tam a späť, umyjeme všetky hneď.</p>

PIESNE

My sme deti maličké

My sme deti maličké,
zúbky máme bielučké.
/: tra – la – la, každý vie,
kefka nám ich umyje:/

My sme deti maličké,
očká máme jasnučké.
/:Tralala, každý vie,
voda nám ich umyje:/

My sme deti maličké,
ruky máme čistučké.
/:Tralala, každý vie,
mydlo nám ich umyje:/

(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s.337)

Do mestečka Poriadkova

Vedie, vedie cesta nová
do mestečka Poriadkova.
Kto chce s nami cestovať,
čisté ruky musí mať.
Ťapi, ťapi, ťap,
čisté ruky musí mať.

Vedie, vedie cesta nová
do mestečka Poriadkova.
Kto chce s nami cestovať,
čisté líčka musí mať.
Ťapi, ťapi, ťap,
čisté líčka musí mať.

Vedie, vedie cesta nová
do mestečka Poriadkova.
Kto chce s nami cestovať,
čisté zúbky musí mať.

Ťapi, ťapi, ťap,
musí čisté zúbky mať.
.... čisté nohy musí mať.
.... čisté vlasy musí mať.
.... čisté oči, uši ... mať.

(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s.352)

Oli Oli Janko

Oli, Oli Janko,
kľakni na kolienko,
umývaj sa, utieraj sa,
podopri si bôčky,
chyt' sa za vlasôčky,
a vyber si koho chceš,
koho najviac miluješ!

Češem si hlavičku

Češem si hlavičku ako makovičku.
Heli, heli, helička, červená, biela ružička.
Umývaj si líčka, ako dve jabĺčka.
Heli, heli, helička, červená, biela ružička.
Utri si tváričku ako lastovičku.
Heli, heli, helička, červená, biela ružička.

(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A. s.185)

Rúčky

Každá rúčka má prstičky, zovrieme ich do pästičky.
Bum-bum na vrátka, to je rozprávka krátka.
prsčeky sa spolu hrajú, roboty sa neľakajú.
Bum-bum na vrátka, to je rozprávka krátka.

(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s.327)

Zajačik -ušiačik

Zajačik do lesa, ušiačik do lesa.
Hopi cupi do lesa.
Hopi cupi do lesa.

Zajačik umy sa, ušiačik umy sa.
Zajačik utri sa, ušiačik utri sa.
Zajačik učeš sa, ušiačik učeš sa.

(Lysáková, M. a kol., 1989, s. 81)

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Mám ručníček, mám

*Mám ručníček, má, komuže ho dám?
Mám ručníček, mám, komuže ho dám?
Nikomú inému, len tomu milému,
koho rada mám.*

Deti urobia kruh. Jedno dieťa má v ruke ručníček a chodí v kruhu opačným smerom, ako ostatné deti. Všetci spievajú pieseň. Na konci, keď spievajú: „...koho rada mám.“ dá dieťa niekomu ručníček. Hra sa opakuje.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Čo robíš?

Deti sa hrajú námetovú hru, učiteľka motivuje deti a vedie, riadi hru aj dialógy.

- Dobrý deň. (Dobré ráno.)
- Ako sa voláš?
- Klára, doniesla som ti niečo. Nech sa páči.
- Čo je to?
- Dobrý deň. (Dobré ráno.)
- Volám sa Klára.
- Ďakujem.
- To je zubná kefka (zubná pasta, mydlo, a pod.)

Učiteľka dáva deťom pokyny: „Učeš si vlasy!“ „Umy s zuby!“ a pod.
Deti reagujú na pokyny učiteľky.

Edukačná hra: Čo robím?

Deti sedia v kruhu a jedno z nich sa postaví pred učiteľku do kruhu. Učiteľka prevádza rôzne hygienické úkony (umývanie rúk, čistenie zubov, česanie vlasov, umývanie vlasov, ...). Dieťa má za úlohu napodobňovať pohyb a opísať, čo robí. Deti sa striedajú.

Edukačná hra: Čo je vo vrecúšku?

Deti z vrecúška s hygienickými potrebami postupne vyberajú predmety a pomenúvajú ich. Postupne ich opíšu. Opisujú aj to, aký (aká, aké) je daný predmet.

Pracovní list k téme Starostlivosť o zdravie – osobná hygiena

Pokyny: pomenuj, vytlieskaj, spájaj

Tvar: červený štvorec

Pomenuj! Vytlieskaj (slabikuj) nasledovné slová!

Pospájaj, čo k čomu patrí!

2.11 Stolovanie, stravovanie

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, ukázať a pomenovať predmety potrebné k stravovaniu a niektoré jedlá. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné a neslovné na jednoduchú otázku a pokyn. Vyjadriť niektoré vlastnosti a pocity.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>obrus, lyžica, vidlička, nôž, tanier, pohár, šálka, som hladný, chlieb, rožok, koláč, polievka, mäso, ryba, maslo, syr, čaj, jesť, obedovať, dobrú chuť, chutná, zdravá, nezdravá, dobrá, zlá</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Aká je polievka?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je tanier (chlieb, polievka a pod.). Som hladný. Polievka je chutná.</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Prosím si čaj (vidličku, polievku, jesť a pod.). Prines sem vidličku.</p>
<p>Vetné modely – odpovede:</p>	<p>Nech sa páči. Ďakujem.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Dobré buchty lekvárové Upekla som makovník Varí mama kašičku My sme malé kuchárky Čo si jedol na obed? 1,2,3, tak sa patrí Čo mal Paľko na obed? Janke varím šošovičku Meliem, meliem máčik Tri koláče</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Mama varí obed Červený kachleľ, biela pec Jedna druhej riekla</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Hudobno-pohybová hra: Ide pešok</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na kuchárky - Na pohostenie Edukačná hra: Čo mi chutí?</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie náučnej literatúry. Manipulácia s obrázkami, čítanie obrázkov Prednes básní, riekaniek a spev piesní. Príprava pohostenia. Exkurzia v kuchyni a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Stolovanie, stravovanie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Dobré buchty lekvárové</p> <p>Dobré buchty lekvárové upiekli sme včera. Keď s tej buchty lekvár spapkám, ostane v nej diera.</p>	<p>Upiekla som makovník</p> <p>Upiekla som makovník, ale mi ho nechce nik. Keď som chcela druhý piecť, musela som prvý zjesť.</p>
<p>My sme malé kuchárky</p> <p>My sme malé kuchárky navaríme polievočky, Napečieme buchty s makom, bábikám i kamarátom.</p>	<p>Meliem, meliem máčik</p> <p>Meliem, meliem máčik, na buchtičky, na koláčik. „Vitaj teta, vitaj strýc! Nech sa páči makovník!“</p>
<p>Varí mama kašičku</p> <p>Varí mama kašičku, v maľovanom várničku. 1,2,3,4,5 a ty Janko ticho sed'! Varí mama kašičku, v maľovanom várničku. 1,2,3,4,5 a teraz to všetko zjedz!</p>	<p>Janke varím šošovičku</p> <p>Janke varím šošovičku, zajkovi zas mrkvičku, a mackovi medveďovi sladkú kašu chutnú.</p>
<p>Čo si jedol na obed?</p> <p>1,2,3,4,5 čo si jedol na obed? „Zemiaky pečené, boli málo mastené“.</p>	<p>Čo mal Paľko na obed?</p> <p>1,2,3,4,5 čo mal Paľko na obed? „Zemiaky pečené, boli málo mastené“.</p>
<p>Tri koláče</p> <p>Bábika mi stále plače, už jej pečiem tri koláče. Jeden s makom, druhý čistý a ten tretí taký istý.</p>	<p>1,2,3, tak sa patrí</p> <p>1,2,3, tak sa patrí, ak máš od hry k stolu prejsť, umyť ruky, potom jesť.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Mama varí obed</p> <p>Mama varí obed, bude hostina. Pozerám sa aký dym ide z komína. Keď je to dym zelený, tvár mám usmiatu. Budeme mať na obed misu špenátu. <i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 345)</i></p>	<p>Jedna druhej riekla</p> <p>Jedna druhej riekla, keď koláče piekla: „Požičaj mi lopatu, keď si už napiekla“.</p> <p>Červený kachel', biela pec</p> <p>Červený kachel', biela pec, nevedela milá chleba piecť, iba jednu kuru upiekla, aj tá jej z pece utiekla</p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Ide pešek

Ide pešek okolo, neďívaj sa na neho.

Kto sa naňho kukne, toho pešek buchne.

Deti urobia kruh a sadnú si do tureckého sedu. Rukami si zakryjú oči a spievajú pieseň. Počas spevu jedno dieťa chodí dookola – v ruke má vreckovku alebo šatôčku. Pri poslednom slove zahodí vreckovku, opatrne buchne na chrbát jednému dieťaťu. Dieťa vyskočí a začne ho naháňať. Pešek behá a pokúsi si sadnúť na jeho miesto. Ak sa mu to podarí, hra pokračuje s druhým dieťaťom. Ak ho dieťa hodí vreckovkou, predtým, ako by si sadol na jeho miesto, obsadí si miesto v kruhu. Hra pokračuje.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Na kuchárky

Počas jednotlivých hier sa učiteľka sa zapája do hry a vedie s deťmi dialóg.

- Dobrý deň. (Dobré ráno.)	- Dobrý deň. (Dobré ráno.)
- Ty si kto?	- Ja som kuchárka.
- Čo robíš?	- Varím (polievku). Pečiem mäso (koláč).
- Akú polievku varíš?	- Varím dobrú (chutnú, zeleninovú) polievku.
- Aký koláč pečieš?	- Pečiem jablkový (orechový) koláč.
- Dovidenia. (Ahoj.)	- Dovidenia. (Ahoj.)

Pracovní list k téme Stolovanie, stravovanie

Pokyny: pomenuj, zakružkuj, povedz

Tvar: zelený štvorec

Pomenuj, čo vidíš na obrázku! Povedz, aký (aká, aké) je. Napr. To je polievka.
Polievka je chutná (zdravá, dobrá).

Zakružkuj zdravé potraviny!

2.12 Obliekanie

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, ukázať a pomenovať oblečenie a obuv, a úkony súvisiace s obliekaním a obúvaním. Tvoriť jednoduché vety, odpovedať na otázky, vyjadriť súhlas a nesúhlas. Reagovať sloвне a neslovně na jednoduchú otázku a pokyn.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>šaty, kabát, sveter, pulóver, nohavice, ponožky, papuče, topánky, šál, čížmy, rukavice, čiapka ... oblieka(-m) sa, vyzlieka(-m) sa, obúva(-m) sa, vyzúva(-m) sa, pekný, páči - nepáči sa mi</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Aký je sveter? Aká? Aké? Páči sa ti sveter? Čo robíš? Čo robí Eva?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je sveter. Sveter je pekný (červený, malý ...) Áno, sveter sa mi páči. Nie, sveter sa mi nepáči. Ja sa obliekam. Eva sa obúva.</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Prosím si nohavice. Prines sem topánky.</p>
<p>Vetné modely – odpovede:</p>	<p>Nech sa páči. Ďakujem.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Suknička Oblečiem si bundičku Mama suší celý deň Klop, klop na dvere</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Škôlkari Môj macík</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Pod'ť domov! Pohybová hra: Čo máš na sebe?</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na obchod s oblečením Námetová hra: Na obchod s topánkami Edukačná hra: Ideme na výlet Edukačná hra: Čo máš? Edukačná hra: Stratená čiapka</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie katalógov, pomenovanie, čítanie kníh. Manipulácia s obrázkami, triedenie, čítanie obrázkov. Skladačka: Obleč medveďa! Prednes básní a riekaniek. Spev piesní. Pomiešanie a triedenie šatstva detí. Obliekanie a vyzliekanie bábik a pod.</p>

Literatúra k téme Obliekanie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Suknička</p> <p>Rastie Anka, Anička, sukňa je jej malička. Prosí svoju mamičku: „Kúp mi väčšiu sukničku!“</p>	<p>Klop, klop na dvere</p> <p>Klop, klop na dvore. Kto mi šaty vyperie? Vyperie ich mamička, ja ju bozkám na líčka.</p>
<p>Mama suší celý deň</p> <p>Mama suší celý deň, na špagáte bielizeň. Fú, fú, fúka vetriček, usuší mi svetríček.</p>	<p>Oblečiem si bundičku</p> <p>Oblečiem si bundičku, nasadím si rukavičku. Obujem si topánočku, vykračujem potichučku. Na hlavu si čiapku dám, oviniem si dlhý šál. Keby silný vietor vial.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Škôlkari</p> <p>Čo má škôlkar v skrinke, čo si do nej dal. Topánočky, rukavičky, kabátik a šál, papučky a teplý svetrík, čiapku na uši. Ale mať tam neporiadok to sa nesluší.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 282)</i></p>	<p>Môj macík</p> <p>Šijem, šijem pomaličky, košielku i nohavičky, a ty macko tíško sed', oblečiem ťa hneď.</p>
POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY	
<p>Pohybová hra: Čo máš na sebe?</p> <p>Deti behajú voľne po triede. Reagujú na vopred dohodnutý signál na príkaz učiteľky. Napríklad: „Modré nohavice, sadnite si!“ Deti, ktoré majú modré nohavice si sadnú. „Červený sveter, ľahni si!“ Deti, ktoré majú červené pulóvre si sadnú. Učiteľka dáva príkazy dovedy, pokiaľ všetky deti nezaujmu svoje pozície.</p>	

Pohybová hra: Pod'te domov!

Deti sú v jednej časti hracej plochy, majú na sebe rôzne druhy oblečenia (čiapka, šál, rukavice, sveter ...). Pred nimi je dieťa (mamička), volá domov svoje deti, ktoré musia prejsť cez ihrisko (vyznačený priestor).

- Deti moje pod'te domov!

- Ktoré?

- Ktoré majú papuče a sveter. (... šál, ... čiapku a rukavice, ... tričko a sandále.)

Deti, ktoré sú tak oblečené, bežia k mame.

Chytač kontroluje, či na druhú stranu prešli iba volané deti. Keď je medzi nimi dieťa, ktorého mama nevolala, chytí ho.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Na obchod s oblečením (alebo na obchod s topánkami)

Počas jednotlivých hier sa učiteľka zapája do hry a vedie s deťmi dialóg.

- Dobrý deň. (Dobré ráno.)

- Prosím si pulóver (sukňu, nohavice, čiapku, šál, kabát ...).

- Červený.

- Ďakujem. Koľko platím.

- Dovidenia. (Ahoj.)

- Dobrý deň. (Dobré ráno.)

- Aký pulóver si prosíš?

- Nech sa páči.

- Platíš 5 eur.

- Dovidenia. (Ahoj.)

Edukačná hra: Ideme na výlet

Deti sedia v kruhu. Učiteľka hovorí: „Ideme na výlet. Zabalila som šaty.”

Donesie veľký kufor. Deti po jednom vyberú šatstvo z kufra a pomenujú. Napr. „To je šál.” „Šál je červený.”

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Edukačná hra: Stratená čiapka

Deti stoja v kruhu. Každý má v ruke (vzadu) čiapku. Jedno dieťa je v kruhu a chodí dookola na slová riekanky (rozpočítavanky): „Stratil Janík čiapku, akú farbu mal?“ Dieťa, na ktorého ukáže, povie akú farbu má jeho čiapka. Potom ukáže čiapku aj ostatným. Učiteľka sa ich spýta: „Čiapka je červená?“ Deti odpovedajú: „Áno, čiapka je červená.” „Nie, čiapka nie je červená.“

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Pracovný list k téme Obliekanie

Pokyny: pomenuj, povedz, zakružkuj, prečiarkni

Tvar: čierny štvorec

Pomenuj! Povedz, aká, aký, aké je! (Např. To je pulóver. Aký je pulóver? Pulóver je zelený.) Zakružkuj červené nohavice! Prečiarkni modrú sukňu!

Povedz, čo má na sebe dievčatko! (Dievčatko má rukavice, čiapku, šál)

2.13 Lesné a voľne žijúce zvieratá

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, ukázať a pomenovať lesné zvieratá. Poznať názvy základných polôh, postojov a pohybov. Tvorit' jednoduché vety. Reagovať slovné a neslovné (správnym pohybom) na pokyn a na jednoduchú otázku viacslovnou odpoveďou. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka – správne artikulovať.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>líška, vlk, srnka, jeleň, zajac, žaba, veverička, jež, sova, medveď, les, strom, beží(-m), letí(-m), skáče(-m), ide(-m), lezie(-m)</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Kde žije? Čo robí(-š)? Čo robí Janko?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je zajac. Zajac žije v lese. Zajac beží. Ja idem. Janko (veverička ...) skáče.</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Chod'! Lahni si! Lež! Utekaj! Bež! Skáč! Skoč! Lez!</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Veverička na jedličke Veverička, veverka Šiel zajačik ťapky, ťapky Líška v novom kožušku Už sme v lese Ježo, ježo, ježatý Ježko Zajko Žaba Poďme domov už sa mrká</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Zajko v zime Zajačik-ušiačik Ide vlčík okolo Medveďku daj labku Na zelenej lúke sedí zajac Na cestičke zajko Vlk Tam hore na vŕšku Šla veverka na jahody Pôjdeme mi do lesíka</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Na líšku a poľovníkov Pohybová hra: Na medveďa Pohybová hra: Skáčte ku mne, poďte ku mne! Pohybová hra: Kubo veľí</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Počúvanie rozprávky: Domček v lese Dramatizácia rozprávky: Domček v lese</p>

Literárne ukážky k téme Lesné a voľne žijúce zvieratá

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Veverička na jedličke</p> <p>Veverička na jedličke drží šušku na vidličke. Kamarátka šušká: “To je dobrá šuška!”</p>	<p>Šiel zajačik, ťapky, ťapky</p> <p>Šiel zajačik ťapky, ťapky, na trávniček ťapky, ťapky. Skoč zajačik zvesela, a hľadaj si priateľa.</p>
<p>Ježko</p> <p>Kolo nášho lesíka, lesíka malý ježko narieka, narieka, že si stratil nové boty, nové boty, keď šiel včera do roboty, do roboty.</p> <p>Nenariekaj ježko náš, ježko náš, medzi nami boty máš, boty máš! Či je ona, či je on, vypichnem ho z kola von.</p> <p>(je možné aj spievať na melódiu Tancuj, tancuj vykrúcaj)</p>	<p>Už sme v lese</p> <p>Už sme v lese, tu sú stromy, jeden tu a tu druhý. Vietor kýva vetvami, vtáčik letí nad nami. Veverička skáče v lese, oriešok si domov nesie. Malý ježko lezie v lese, jablčka si domov nesie. Medvedík sa prevaľuje, ku spánku sa pripravuje.</p>
<p>Ježo, ježo, ježatý</p> <p>Ježo, ježo, ježatý, čo ti treba na šaty?: „Mne sú treba iba ihly, aby ste sa na nich pichli.“</p>	<p>Podme domov už sa mrká</p> <p>Podme domov, už sa mrká, videli sme v poli vlka. Ja sa vlka nebojím, smelo sa mu postavím.</p>
<p>Líška v novom kožúšku</p> <p>Líška v novom kožúšku chytá zajka na vršku. “Heš, líška, heš, veď nám zajka zješ.”</p>	<p>Veverička veverka</p> <p>Veverička, veverka, veselo sa díva. Kúpila si bundičku a teraz v nej býva.</p>
<p>Zajko</p> <p>Skočil zajko do brázdičky, roztrhol si nohavičky. Jak hopká, tak hopká, veď ich mamka zaštopká.</p>	<p>Žaba</p> <p>Žaba, žaba maličká, skáč mi pekne žabička. Na vodu ťa hádzem, mocne ako vládzem.</p>

PIESNE

<p>Zajko v zime</p> <p>Hľad'te, deti, husto sneží, malý zajko poľom beží! „Hopi sem a hopi tam, kdeže sa len podiet' mám?“ Príd' k nám, zajko, do školičky, zahráme ti na husličky. Fidli sem a fidli tam, tu nebudeš nikdy sám.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 317)</i></p>	<p>Zajačik -ušiačik</p> <p>Zajačik zadupkaj, ušiačik zadupkaj. Hopi cupi zadupkaj. Hopi cupi zadupkaj. Zajačik utekaj, ušiačik utekaj. Zajačik poskoč si, ušiačik poskoč si. Zajačik čupni si, ušiačik čupni si. Zajačik obzri sa, ušiačik obzri sa. Zajačik zatlieskaj, ušiačik zatlieskaj.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 81)</i></p>
<p>Na cestičke zajko</p> <p>Na cestičke zajko, uši má on sivé, ani by ste neverili ako nimi kýve.</p> <p>Na cestičke macko, oriešky si chrumká, ani by ste neverili ako pekne brumká.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 26)</i></p>	<p>Šla veverka na jahody</p> <p>Šla veverka na jahody, utekala kolo vody. Jahody sa rozsypali a do vody popadali. Bež, dievčatko, bež, veveričku teš.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 345)</i></p>
<p>Medveď ku daj labku</p> <p>Medveďku, daj labku, pôjdeme na svadbu. Medvedica ráno vstala, a macka si vykrúcala, medveďku, daj labku, pôjdeme na svadbu.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 133)</i></p>	<p>Ide vlčík okolo</p> <p>Ide vlčík okolo, nepozrie na nikoho, a na koho zjajkne, ten sa vlčička zľakne.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 331)</i></p>
<p>Skáče žaba</p> <p>Skáče žaba po blate, kúpime jej na gate. Na aké, na také, na zelené strakaté.</p>	<p>Vlk</p> <p>Ja sa vlkov nebojím, pôjdem do lesa. Smelo sa im postavím: „Vlci, traste sa!“</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 316)</i></p>

Pôjdeme mi do lesíka

Pôjdeme mi do lesíka, chytíme si zajačika,
heš, heš, heš, heš, heš, heš a ty za ním bež, bež.

(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 52)

Tam hore na vršku beží zajac

Tam hore na vršku beží zajac,
prepletá nôžkami ako najviac.

I ja by som tak prepletala,
keby také nôžky mala
ako zajac, ako zajac.

(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 225)

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Na líšku a poľovníkov

Deti vytvoria kruh a držia sa za ruky. Uprostred je dieťa prezlečené za líšku, na ktorú deti volajú:

- Líška, líška, umy sa!
- Líška, líška, utri sa!
- Líška, líška, obleč sa! ... pod.

Líška robí všetko, čo jej deti ukážu a nakoniec volajú: „Idú poľovníci!“

Líška sa usiluje dostať von z kruhu. Deti zabraňujú líške uniknúť, ak sa jej to podarí naháňajú ju. Kto ju chytí, je líškou.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 81)

Pohybová hra: Na medveďa

Deti utvoria kruh a držia sa za ruky. Uprostred je medveď. Deti sa pohybujú po obvode kruhu a hovoria:

„Po záhrade chodí medveď veľký a huňatý.

Ukáž, ukáž, čo dokážeš, ty medveďík chlpatý.“

Na slovo „chlpatý“ sa deti zastavia, pustia ruky a medveď začne cvičiť. Deti ho napodobňujú. Potom si medveď vyberie nástupcu a hra sa opakuje.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 61)

Pohybová hra: Skáčte ku mne, pod'te ku mne!

Deti stoja vo vzdialenosti pár metrov od učiteľky.

Na povel: „Skáčte ku mne!“ deti skáču k učiteľke.

Na povel učiteľky: „Pod'te ku mne!“ deti idú k učiteľke.

Učiteľka mení svoje miesto počas hry.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 110)

Pohybová hra: Kubo velí

Deti stoja pri učiteľke, ktorá má v ruke bábku - Kuba.

Učiteľka povie a zdôrazňuje svoj povel vopred dohodnutým signálom: „Kubo velí: Skáčte!“

Deti skáču v priestore. Na povel učiteľky: „Kubo velí: Pod'ťe sem!“ Deti pôjdu k učiteľke.

Učiteľka povie: „Kubo velí: Bežte! (chod'ťe, lezte a pod.)“ Deti bežia (chodia, lezu a pod.) v priestore.

Na povel učiteľky: „Kubo velí: Pod'ťe sem!“ deti prídu k učiteľke.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Počúvanie rozprávky: Domček v lese

Dramatizácia rozprávky (spolu s učiteľkou): Domček v lese

Myška: Domček, domček, kto v tebe býva? Budem v ňom bývať.

Žabka: Domček, domček, kto v tebe býva?

Myška: Ja myška. A ty si kto?

Žabka: Ja som žabka. Môžem s tebou bývať?

Myška: Áno. Tak pod'.

Zajko: Domček, domček, kto v tebe býva?

Myška: Ja myška.

Žabka: Ja žabka. A ty si kto?

Zajko: Ja som zajko. Môžem s vami bývať?

Myška a Žabka: Áno. Tak pod'.

Líška: Domček, domček, kto v tebe býva?

Myška: Ja myška.

Žabka: Ja žabka.

Zajko: Ja zajko. A ty si kto?

Líška: Ja som líška. Môžem s vami bývať?

Myška, Žabka a Zajko: Áno. Tak pod'.

Vlk: Domček, domček, kto v tebe býva?

Myška: Ja myška.

Žabka: Ja žabka.

Zajko: Ja zajko.

Líška: Ja líška. A ty si kto?

Vlčík: Ja som vlk. Môžem s vami bývať?

Myška, Žabka, Zajko a Líška: Áno. Tak pod'.

Medveď: Domček, domček, kto v tebe býva?

Myška: Ja myška.

Žabka: Ja žabka.

Zajko: Ja zajko.

Líška: Ja líštička.

Vlk: Ja vlčík. A ty si kto?

Medveď: Ja som medveď. Môžem s vami bývať?

Myška, Žabka, Zajko, Líška a Vlk: Nie, nie, nemáme miesto!

Medveď: Sadnem si na strechu.

Myška, Žabka, Zajko, Líška a Vlk: Nie! Ojojóóój! (*Utekajú, každý na inú stranu.*)

Pracovní list k téme Lesné a voľne žijúce zvieratá

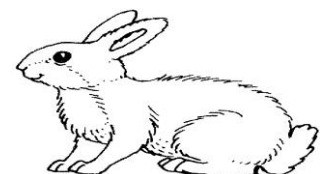
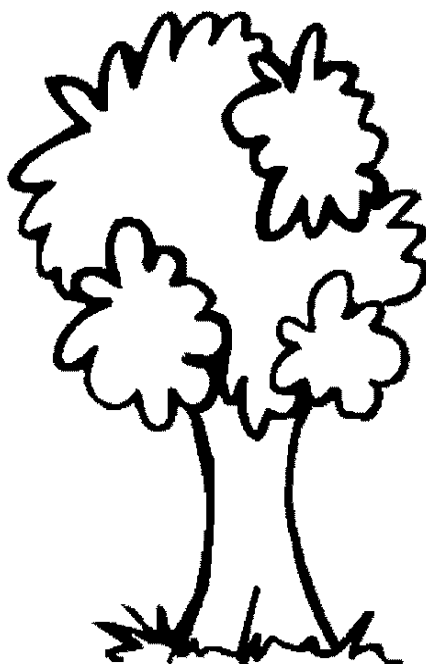
Pokyny: pomenuj, ukáž, vyfarbi

Tvar: modrý kruh

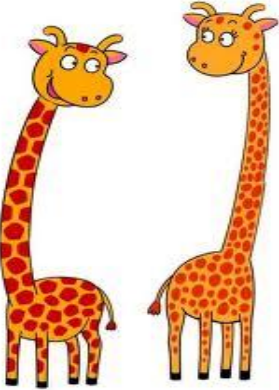

Pomenuj zvieratká! Spočítaj zvieratká! Povedz, čo robí zvieratko! (To je medveď. Medveď beží.)

Vyfarbi strom na zelenú a hnedú! Ukáž, ktorý je zajačik!
Zajačik je biely. Sovu vyfarbi na hnedú! Čo robí sova?

2.14 Exotické zvieratá

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, ukázať a pomenovať exotické zvieratá. Zapájať sa do dialógu. Tvoriť jednoduché vety (samostatne). Reagovať slovné na jednoduchú otázku. Počítat' od 1 do 10. Vymenovať číselný rad smerom hore. Vyjadriť veľkosť.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>slon, lev, žirafa, krokodíl, tiger, opica, had, zebra, malý, veľký, hnedý, ťava, hroch a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robí? Koľko opíc vidíš?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je lev. Lev leží. Vidím 1,2,3,4, 5 opíc.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>V mori pláva truhlica Had Sloník Tiger</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Na hada My sme boli v ZOO</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Nájdi svoj domček!</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Počúvanie veršovanej rozprávky: J. Pavlovič: Hurá do Afriky Námetová hra: Stavanie ZOO Edukačná hra: Leví kráľ a zvieratá Edukačná hra: Zvieratká, poďte domov! Edukačná hra: Malý – veľký</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie a čítanie kníh a encyklopédií. Počúvanie zvukov zvierat. Manipulácia a čítanie obrázkov. Pexeso exotických zvierat. Skladačky exotických zvierat. Domino. Puzzle. Napodobňovanie zvierat. Stavanie zoologickej záhrady. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.</p>

Počúvanie veršovanej rozprávky: Jozef Pavlovič: Hurá do Afriky

HROCH

Ja som hladný hroch,
jem z tanierov troch.
Je to iba trocha
pre hladného hrocha.

SLON

Vždy keď prídem pred slona,
poviem: „Moja poklona!“
Lebo je to on,
veličenstvo slon.

ŤAVA

Jedna hora druhá hora,
pred horami hlava.
Poznáš iste toho tvora.
Nazýva sa ťava.

ŽIRAFÁ

Žirafa je taká stvora
hľadá na svet iba zhora.
Žirafa je stvora taká
ničoho sa nenáľaká,
veď z tej vysokánskej výšky
aj levy sú ako myšky.

OPICA

Opice sa hostili
a mňa veľmi zlostili.
Počkajte, vy opice,
až vás chytím za šstice!

ZEBRA

Len čo vyšli zore,
už je zebra hore.
V pásikavom tričku
Beží na rozcvičku.

TIGER

Tigre v džungli kraľujú,
skáču tam a maľujú.
Maľujú si pružky,
rovno na kožušky.

KROKODÍL

Narodil sa, narodil
jeden veľký krokodíl.
Narodil sa v Níle,
robí prvé míle,
spieva z dlhej chvíle.
Narodil sa, narodil
jeden veľký krokodíl...

Námetová hra: Stavanie ZOO

Deti sa voľne hrajú, stavajú ZOO. Učiteľka sa zapojí do hry, neskôr sa opýta detí:
Čo je to? – To je žirafa.
Čo robí žirafa? – Žirafa stojí.
Koľko opíc vidíš? – Vidím tri opice.
Čo robí opica? – Opica skáče.
Pomenuj zvieratá! – Krokodíl, lev, slon ...
Spočítaj zvieratá! – 1,2,3,4,5,6, ...

Edukačná hra: Leví kráľ a zvieratká

Deti sedia na stoličkách. Na rukách majú maňušky zvierat. Učiteľka je kráľom zvierat (leví kráľ- na ruke má maňušku leva). Sadne si do kresla. Dáva deťom otázky:
- Ja som lev. Ty si kto? - Ja som žirafa (slon, opica ...).
- Kde žiješ? - Žijem v lese.
Neskôr bude učiteľka vystriedaná dieťaťom.

Edukačná hra: Zvieratká, poďte domov!

V triede (v ZOO) je vyznačených päť ohraničených miest pre zvieratká: pre žirafy, pre opičky, pre levov, pre krokodílov a pre slonov. Deti sa rozdelia do skupín zvieratiek. Reagujú na povel, napr. „Žirafy idú na prechádzku.“ V tom momente sa žirafy začínajú prechádzať v triede. Na povel „Žirafy idú spať.“ sa deti vrátia na svoje miesta. Ďalšie povely môžu byť napr.: slony behajú, krokodíly sa šplhajú, levy sa prechádzajú, opičky skáču.

Edukačná hra: Malý – veľký

Deti stoja v rade (2). Pred prvou skupinou je položený na zemi červený kruh, pred druhou skupinou zelený. Učiteľka sa postaví oproti nim vo vzdialenosti cca. 3 metre. Na zemi vedľa nej sú položené 2 kruhy: na jednej strane červený, na druhej strane zelený. V ruke má obrázky. Deti budú súťažiť. Učiteľka im ukáže dvojicu obrázkov a dáva im otázky po jednom. Napr.:

- Ktoré zviera je malé: slon alebo mačička? (mačička)
- Ktoré zviera je veľké, lev alebo motýľ? (lev)
- Čo je veľký strom alebo kvietok? (strom)

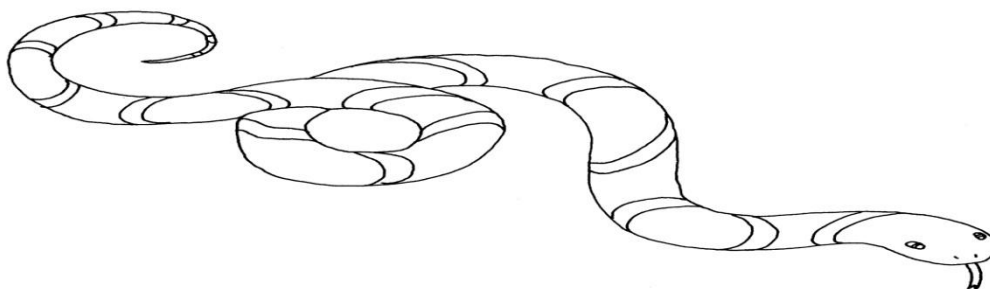
Deti odpovedajú po jednom. Učiteľka dáva otázku najprv dieťaťu z prvej skupiny, následne dieťaťu z druhej skupiny. Dieťa, ktoré správne odpovie, prejde na druhú stranu a postaví sa za príslušný kruh vedľa učiteľky. Zvíťazí skupina, z ktorej prejdú všetky deti na druhú stranu.

○ Pracovní list k téme Exotické zvieratá

Pokyny: pomenuj, spočítaj, povedz, vyfarbi

Tvar: hnedý kruh

○ Pomenuj zvieratká! Spočítaj zvieratká! Povedz (aký, aká) aké je zvieratko!
(veľkosť, farba) Vyfarbi hada!

2.15 Slimáky, žaby, vtáky a hmyz

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, ukázať a pomenovať niektoré voľne žijúce živočíchy, hmyz a vtáky. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné na jednoduchú otázku. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka. Reprodukovať určité časti rozprávok.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>slimák, žaba, lienka, včielka, mucha, pavúk, motýľ, lastovička, bocian, vrana a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robí slimák? Čo robí motýľ? Koľko motýľov vidíš?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je slimák. Slimák lezie. Motýľ letí. Vidím päť motýľov.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Skáče žaba Žaba, žaba maličká Skáču žabky po rybníku Letí motýľ Bzúky, bzúky, bzúky, Lienka Lezie slimák po ceste Mravček Pavúk Ide žaba po rebríku Lienka malá Vybehli sme na lúčku Kráča bocian Bocian Veselý motýľ Vtáci Motýľ Ide pavúk</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Slniečko sa zobudilo Slimák, slimák Lezie slimák po chodníku Na cestičke roháč – slimák Takto letia vtáci Kukulienka, kde si bola</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Na žabky a bociana Pohybová hra: Na pavúka a muchy</p>

<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Počúvanie rozprávky: Tri motýle Dramatizácia rozprávky: Tri motýle Edukačná hra: Hladné vtáčatka Jazyková hra: Brúsime si jazýček</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie kníh a encyklopédií. Manipulácia s obrázkami, čítanie, triedenie, a priradovanie obrázkov. Pexeso chrobákov. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní. Pozorovanie v prírode. Napodobňovanie zvierat.</p>

Literárne ukážky k téme Slimáky, žaby, vtáky a hmyz

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Skáče žaba</p> <p>Skáče žaba po blate, kúpime jej na gate. Na aké? Na také, na zelené strakaté.</p>	<p>Žaba, žaba maličká</p> <p>Žaba, žaba, maličká, skáč mi pekne žabička. Do vodu ťa hádzem, mocne ako vládzem.</p>
<p>Skáču žabky po rybníku</p> <p>Skáču žabky po rybníku, narobia veľa kriku. Skáču žabky v potoku, keď nemajú robotu.</p>	<p>Kráča bocian</p> <p>Kráča bocian, kráča, v mláke nohy máča. Hlavou krúti sem a tam: Kde tú žabku hľadať mám? Keď tú žabku zočí, po nej rýchlo skočí.</p>
<p>Ide žaba po rebríku</p> <p>Ide žaba po rebríku, naťahuje harmoniku. Ide to, nejde to, necháme to na leto.</p>	<p>Bocian</p> <p>Bocian to je veľký vták, nohy dvíha tak i tak. Každú chvíľu naďabí na rybky a na žabky.</p>
<p>Pavúk</p> <p>Ide pavúk po stene, nosí zlaté prstene. Anička sa raduje, že jej prsteň daruje. Ide pavúk po stene, kým sa Janko zasmaje. Ide pavúk po papuči, kým sa Janko nerozpučí.</p>	<p>Lezie slimák po ceste</p> <p>Lezie slimák po ceste, na chrbte si dom nesie. Keď je zima vlezie doň, keď je ticho, pôjde von.</p>
<p>Vybehli sme na lúčku</p> <p>Vybehli sme na lúčku, videli sme kukučku. Sedela si na buku a spievala ku-ku-ku.</p>	<p>Lienka malá</p> <p>Lienka malá ráno vstala, košielku si v rose prala. Vietor silno zafúkal, košielku jej odfúkal.</p>
<p>Lienka</p> <p>Letela lienka po lúke, pristala mi na ruke. Leť, lienka, leť, spoznaj celý svet!</p>	<p>Motýľ</p> <p>Letí motýľ z kvetu na kvet, krídelká má z krásnych farieb. Oddýchne si na stebielku, zamáva na zlatú včielku.</p>

<p>Bzúky, bzúky, bzúky</p> <p>Bzúky, bzúky, bzúky, idú spinkať lúky. Kvietky hlávky naklonili, jasné očka zatvorili. Aj my poďme, milé včielky, šuchnime sa do postielky. Bzúky, bzúky, bzúk, noc k príde z lúk.</p>	<p>Letí motýľ</p> <p>Letí motýľ, poznáme to, na krídelkách nosí leto. Roznesie ho po poli, v celom našom okolí.</p>
<p>Mravček</p> <p>Ide, ide mravček, chytí ťa za palček, ide, ide ku hlavičke, pohladí ťa po tváričke.</p>	<p>Vtáci</p> <p>Kura zobe zob, zob, zob. Vrabc skáče hop, hop, hop. Ďateľ ťuká ťuk, ťuk, ťuk. A už deti ani muk.</p>
<p>Veselý motýľ</p> <p>Kde bolo, tam bolo, letel motýľ okolo. Keby motýľ vedel písať tralala, veru by mu rezká nôta pristala. Kvietky to vedeli, že je veľmi veselý.</p>	<p>Ide pavúk</p> <p>Ide pavúk nohátý, kabátik má zodratý. Usúka si dlhú niť, nový kabát bude šiť. Potom zájde do Bystrice, tam si kúpi nohavice.</p>
 <p>PIESNE</p> 	
<p>Slniečko sa zobudilo</p> <p>Slniečko sa zobudilo, popreťahovalo kosti, cez mraky hlávku vystrčilo, zasmialo sa od radosti.</p> <p>Vyleteli včielky vrtké, motýle zas šantia v tráve, lienka ponáhľ'a sa kdesi, mravce slamku našli práve.</p> <p>Obzerá sa slnko zlaté, čo sa robí, čo sa deje? Všade radosť z práce majú a slniečko len sa smeje.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 317)</i></p>	<p>Slimák, slimák</p> <p>Slimák, slimák vystrč rožky, dám ti masla na parôžky. Keď nevyjdeš von, podpálím ti dom a ty zhoríš v ňom.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 132)</i></p>

<p>Kukulienka, kde si bola</p> <p>Kukulienka, kde si bola, keď tá tuhá zima bola? Hajaja, kukuku, sedela som na buku, hajaja, kukuku, sedela som na buku.</p> <p>Sedela som na tom dube, kde Janičko drevo rúbe. Hajaja, kukuku, sedela som na buku, hajaja, kukuku, sedela som na buku.</p> <p>Keď som včera prala šaty, stratila som prsteň zlatý. Hajaja, kukuku, sedela som na buku, hajaja, kukuku, sedela som na buku.</p> <p>Vrabec kričí spoza kríčka, že je prsteň u Janička. Hajaja, kukuku, sedela som na buku, hajaja, kukuku, sedela som na buku.</p> <p>Sova volá spod jedličky, že je prsteň u Aničky. Hajaja, kukuku, sedela som na buku, hajaja, kukuku, sedela som na buku.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 311)</i></p>	<p>Takto letia vtáci</p> <p>Takto letia vtáci, vtáci, takto sadajú. Takto pijú vodičku, hore kukajú. Takto skáču vrabce, vrabce, žitko zobkajú. Takto pijú vodičku, hore kukajú. Takto skáču žabky, žabky, takto kvákajú. Takto pijú vodičku, hore kukajú. Takto plávu rybky, rybky, takto plávajú. Takto pijú vodičku, hore kukajú.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 53)</i></p>
<p>Na cestičke roháč – slimák</p> <p>Na cestičke roháč, chrobáčisko rúči, ani by ste neverili, aký na svet súci. Na cestičke slimák, pomaly si lezie, ani by ste neverili, že svoj dom unesie.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A. s. 226)</i></p>	<p>Lezie slimák po chodníku</p> <p>Lezie slimák po chodníku, na chrchte má dom, nebojí sa dažďa, búrky, ukryje sa v ňom.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 50)</i></p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Pohybová hra: Na žabky a bociana</p> <p>V triede je lanom ohradený priestor – jazero pre žabky. Deti prezlečené za žabky šantia a skáču v triede. V rohu je dieťa, ktoré napodobňuje spiaceho bociana. Keď sa zobudí, povie: „Som hladný.“ Snaží chytiť žabky, ktoré sa chcú vrátiť do jazera. Žaby, ktoré chytí sa stanú bocianmi.</p>	
<p>Pohybová hra: Na pavúka a muchy</p> <p>Učiteľka urobí pavučinu z lana (veľký kruh). Určí jedno dieťa, ktoré stojí v kruhu a je pavúkom. Ostatné deti – muchy bzučia a odvážne prelietavajú cez pavučinu; pavúk ich chytá. Chytené deti sú vyradené z hry. Víťazná mucha, ktorá sa nedala chytiť, sa následne stáva pavúkom.</p>	

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Počúvanie rozprávky: Tri motýle

Nad záhradou plnou farebných kvetov poletovali tri motýle červený, žltý a biely. Boli to dobré kamarátky. Páčili sa im všetky kvietky – biele, žlté, červené. Celý deň sa hrali a lietali. Zrazu sa slniečko schovalo za oblak. „Bude pršať. Musíme sa rýchlo schovať, lebo zmokneme,” povedal červený motýlik.

Prileteli k červenému tulipánu. „Červený tulipán, pust' nás dnu,” prosili motýle.

Červený tulipán odpovedal: „Teba, červený motýlik, rád pustím dnu, ale ostatné nie.”

„Tak nechcem ani ja,” povedal červený motýlik a odletel s kamarátkami.

Začalo pršať ...

Prileteli k žltému tulipánu. „Žltý tulipán, pust' nás dnu!” prosili motýle.

Žltý tulipán odpovedal: „Teba, žltý motýlik, rád pustím dnu, ale ostatné nepustím.”

„Tak nechcem ani ja,” povedal žltý motýlik a odletel s kamarátmi.

Pršalo, pršalo a motýliky len mokli.

Prileteli k bielemu tulipánu. „Biely tulipán, pust' nás dnu! -prosili motýle.

Biely tulipán odpovedal: „Teba, biely motýlik, rád pustím dnu, ale ostatných nepustím.”

„Tak nechcem ani ja,” povedal biely motýlik a odletel s kamarátmi.

Pršalo a pršalo, motýliky už boli veľmi mokré. Slniečko však všetko videlo a odohnalo mrak.

Prestalo pršať a slnečné lúče motýlikom vysušili mokré krídla. Motýliky boli šťastné, že zostali spolu a opäť sa môžu spolu hrať.

Dramatizácia rozprávky: Tri motýle

Rozprávač: Bol pekný, slnečný deň. Červený, žltý a biely motýľ sa hrali na lúke. Zrazu sa slniečko schovalo za oblak.

Červený motýľ: Bude pršať. Musíme sa schovať!

Rozprávač: Motýliky prileteli k červenému tulipánu.

Červený motýľ: Červený tulipán, pust' nás dnu!

Červený tulipán: Teba pustím, ale ostatné nie.

Červený motýľ: Tak nechcem ani ja.

Rozprávač: Začalo pršať. Motýle prileteli k žltému tulipánu.

Žltý motýľ: Žltý tulipán, pust' nás dnu!

Žltý tulipán: Teba pustím, ale ostatných nie.

Žltý motýľ: Tak nechcem ani ja.

Rozprávač: Pršalo a pršalo. Motýle prileteli k bielemu tulipánu.

Biely motýľ: Biely tulipán, pust' nás dnu!

Biely tulipán: Teba pustím, ale ostatných nie.

Biely motýľ: Tak nechcem ani ja.

Rozprávač: Prestalo pršať. Slniečko vysušilo motýlikom krídla a mohli sa hrať veselo ďalej. Rozprávačom je učiteľka.

Edukačná hra: Hladné vtáčatka

Rozložíme na zemi zelené listy z papiera, na ktorých sú nalepené rôznofarebné húsenice. Deti sú vtáčiky a začnú pomaly dookola obchádzať listy. Vtáčiky sú hladné, hľadajú húsenice. Zatiaľ čo deti obchádzajú listy, učiteľka bubnuje a hovorí riekanku:

Mám veľký hlad, a než pôjdem spať,

Obzriem sa ja po hájičku, či nenájdem húseničku.

Učiteľka začne pomaly počítať: 1,2 a 3. „Každý vtáčik si nájde húsenicu!“ Deti sa postaví na listy s húsenicami. Učiteľka sa každého dieťaťa spýta, akú farbu má jeho húsenica.

- Akú húsenicu máš? - Mám zelenú, červenú, modrú, ... húsenicu.

V ďalšej hre sa odoberie jeden list. Deti – vtáčiky, ktorým sa húsenica už neušla, z hry vypadávajú a uvelebia sa v hniezde – na vyhradenom mieste. Hra pokračuje dovtedy, kým v hre ostane len jeden vtáčik.

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Jazyková hra: Brúsime si jazýček

Staré včely bzučia - bzzzzzzzzzz,

aj malé sa učia - bzzzzzzzzzz,

had na slnci leží - ssssssssss,

mačka v ôkol beží - šššššššššš,

mamka - húska syčí - ssssssssss,

aj mladá sa cvičí - ssssssss,

psíček na ne vrčí - vrrrrrrrrrrr,

auto cestou frčí - frrrrrrrrrrr.

○ Pracovní list k téme Slimáky, žaby, vtáky a hmyz

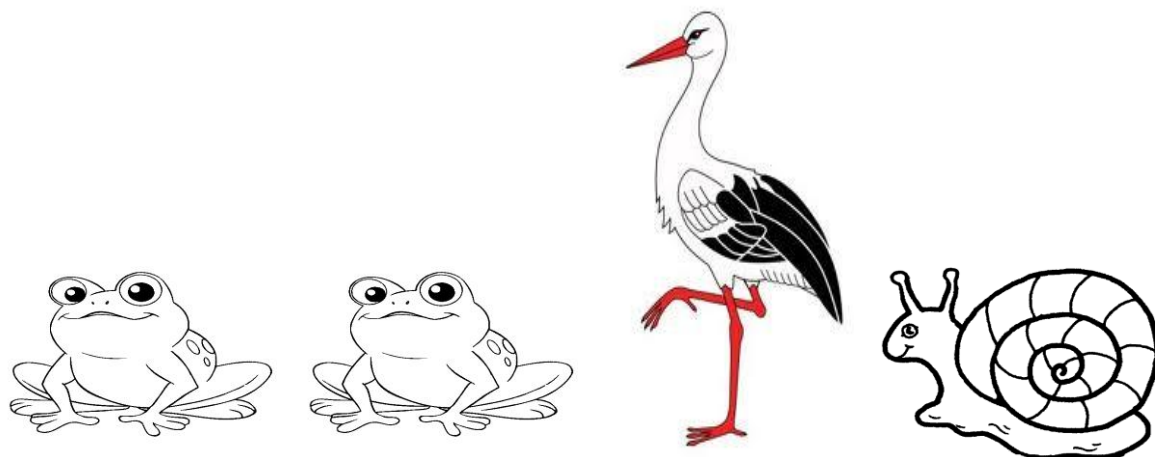
Pokyny: zakrúžkuj, vymenuj, spočítaj, vytlieskaj, vyfarbi

Tvar: žltý kruh

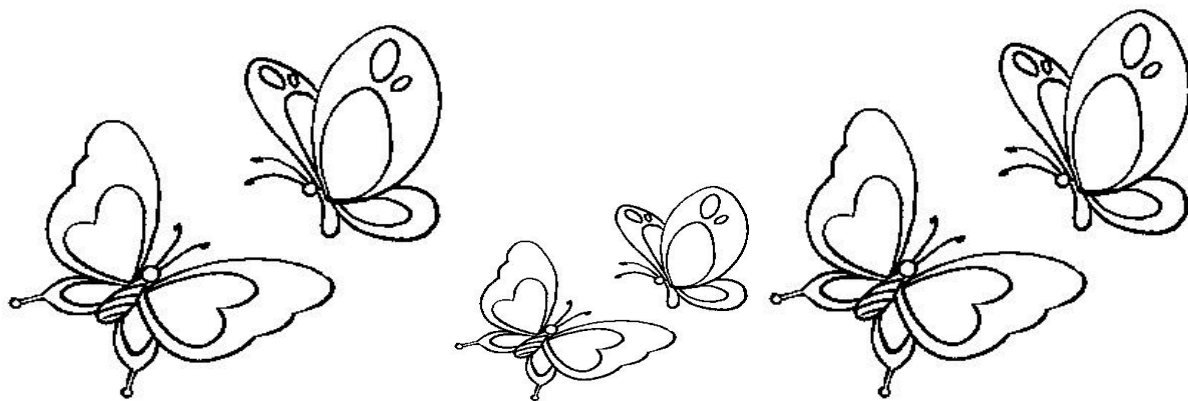
○ Spočítaj hmyz! Zakrúžkuj, ktoré poznáš a vymenuj ich! (napr. lienka, motýľ, mucha, pavúk, včielka)

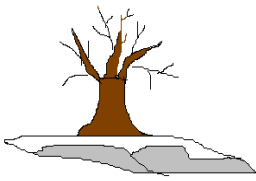

○ ○ Pomenuj zvieratká! Spočítaj ich! Vytlieskaj ich mená! Žaby vyfarbi na zelenú, slimáka na hnedú.

○ ○ ○ Malých motýľov vyfarbi na žltú, veľkých na červenú!

2.16 Zima – príroda a počasie

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Pomenovať ročné obdobie zima, rozlíšiť a opísať hlavné znaky zimy – charakterizovať zimné počasie. Zapájať sa do dialógu (otázky a odpovede). Tvoriť jednoduché vety. Vyjadriť vlastnosť. Reagovať slovné na jednoduchú otázku jednoslovnou alebo viacslovnou odpoveďou. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>sneh, sneží, padá sneh, mráz, snehuliak, snehová guľa, ľad, voda, korčule, sánkovať, lyžovať, korčuľovať, sane, lyže, padá sneh, je zima</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Aký je snehuliak? Čo robí chlapec (dievča)? Koľko snehuliakov vidíš?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je snehuliak. Snehuliak je biely (veľký, malý, biely a pod.). Chlapec (dievča) sa sánkuje. Vidím päť snehuliakov.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Snehuliak 1 Padá sniežik padá Snehuliak 2 Bude zima, bude mráz Zima Zima prišla Snehové vločky Padá, padá sneh Snehuliačik Padá sneh</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Zima, zima tu je Snehuliak 1 Snehuliak 2 Snehová vločka Urobím si snehuliaka Zima</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Hudobno-pohybová hra: Na zajkov a snehuliaka Pohybová hra: Snehová kráľovná</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Edukačná hra: Čo je v kufri</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie kníh, manipulácia s obrázkami. Vychádzky, pobyty vonku. Počúvanie detských piesní o zime. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Zima – príroda a počasie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Padá sniežik padá</p> <p>Padá sniežik padá, ej ale som rada. Už je biely sad, ej ale som rád.</p> <p>Bude dobrá sánkovačka, bude dobrá lyžovačka. Do oblôčka sniežik hľadí, ej ale sme všetci radi.</p>	<p>Snehuliak 1</p> <p>Kde sa vzal, tu sa vzal, pri záhrade ráno stál. Čiapku sivú, hlavu krivú a fajku vám v ústach mal.</p> <p>V košielke, neborák, čože je to za panák? Zasmiala sa mladá chasa: Jaj, veď je to snehuliak!</p>
<p>Snehuliak 2</p> <p>Kopa snehu chlapcov láka, postavili snehuliaka. Miesto očí uhlíky, na kabáte gombíky. Bielučký je ako z múky, do okien sa díva z lúky.</p>	<p>Bude zima, bude mráz</p> <p>Bude zima, bude mráz, kam sa vtáčku, kam schováš? Schovám sa do javora, tam je moja komora.</p> <p>Bude zima, bude mráz, kam sa vtáčku, kam schováš? Schovám sa do chvojiny, tam sú moje periny.</p>
<p>Padá, padá sneh</p> <p>Padá, padá sneh, oblečiem si hned', kožuštek i teplý šál, čo mi včera ocko dal. Padá, padá sneh, oblečiem sa hned'.</p>	<p>Zima prišla</p> <p>Zima prišla medzi deti, slniečko už menej svieti, cencúľ visí zo stromu, bežme rýchlo do domu. Ku piecke si sadáme a knihu si čítame.</p>
<p>Zima</p> <p>Padá sniežik na lúky, nasad'te si čiapky – klobúky. Zima už k nám zavítala, všetko snehom posypala.</p>	<p>Snehové vločky</p> <p>My sme vločky – iskierocky, Šaty máme snehové. Keď je zima metelica, do tanca sme hotové. „Veseľme sa, kým je čas, kým je zima, kým je mráz.“</p>
<p>Snehuliačik</p> <p>Snehuliačik, ty si krásny, chýba ti len nos! Vyd'obali ti ho vrabce, ba aj čierny drozd.</p>	<p>Padá sneh</p> <p>Padá, padá sneh, už je biely breh. Zoberiem si sane, sane maľované, poletíme spolu bielym brehom dolu.</p>

PIESNE

Zima, zima tu je

Zima, zima tu je,
sniežik poletuje.
Stromy, domy, stromy domy
bielym zahaľuje.

Vezmeme si sane,
sahneme si na ne.
Hore brehom, dolu brehom
na nich poletíme.

*(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná,
A., 1989, s. 317)*

Urobím si snehuliaka

Urobím si snehuliaka na najbližšom brehu.
Urobím si snehuliaka z bielučkého snehu.
Jedna guľa, druhá guľa, tretiu na vrch dám,
a už stojí snehuliáčik a už stojí tam.

Košielku má snehuliáčik čistučkú a svetlú,
nos má z mrkvy, oči z uhlia, miesto ruky metlu.
A keď deti uvidia ho, povedia si tak:
„Pozrite sa, aký je to krásny snehuliak!“

*(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná,
A., 1989, s. 296)*

Snehová vločka

Bim - bam, bim - bam,
spadla vločka snehová.
Vstávaj, medveď
bim, bam, bom,
zober sánky a poď von!

Medveď sa však naľakal,
že on veru privčas vstal,
obrátil sa, zavrel dom
a ďalej spal bim, bam, bom.

*(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná,
A., 1989, s. 293)*

Snehuliak 1

Poznáte ho iste mnohí,
jedna guľa – to sú nohy,
druhá guľa – to je driek,
tu máš metlu, nerob priek.
Tretia guľa – to je hlava,
na hrniec si pozor dávaj,
fajku cmúľaj, veru tak,
pekný je ten snehuliak.

*(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná,
A., 1989, s. 290)*

Snehuliak 2

Keď napadne veľa snehu:
hoja-hoj, hoja-hoj,
postavím si snehuliaka:
na náš dvor, na náš dvor.
Miesto čiapky hrniec dáme:
hoja-hoj, hoja-hoj,
pesničku mu zaspievame:
hoja-hoj, hoja-hoj.

*(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná,
A., 1989, s. 296)*

Zima

Padá sniežik na jedličku, posypal aj veвериčku.
Veverička veselo, poskakuje si smelo.
Brúsi zuby na vetvičke, pohojdá sa na vetvičke.
Vylúpne si zrníčko, pozerá na slniečko.

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Hudobno-pohybová hra: Na zajkov a snehuliaka

Hopi, hopi hop, vpravo, vľavo bok!
Poskakuj si aj ty s nami snehuliáčik zimomravý.
Hopi, hopi hop, vpravo, vľavo bok!

Ťapi, ťapi, ťap, pod' nás pochytat'!
Nohou dupni, dlaňou ťapni,
Na kolená rýchlo kľakni.
Ťapi, ťapi, ťap, pod' nás pochytat'!

Deti utvoria kruh, v strede kruhu stojí snehuliak. Deti – aj snehuliak - pohybom napodobňujú obsah piesne. (chôdza, beh, skoky, otočky)

(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 351)

Pohybová hra: Snehová kráľovná

Jedno dieťa je snehovou kráľovnou. Ostatné deti behajú po triede. Snehová kráľovná ich chce premeniť na ľadové sochy, a preto ich naháňa. Koho sa dotkne, to dieťa sa premení na ľadovú sochu. Zvíťazí posledné dieťa, ktorého sa nepodarilo chytiť snehovej kráľovnej. Ono začína druhé kolo.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Čo je v kufri

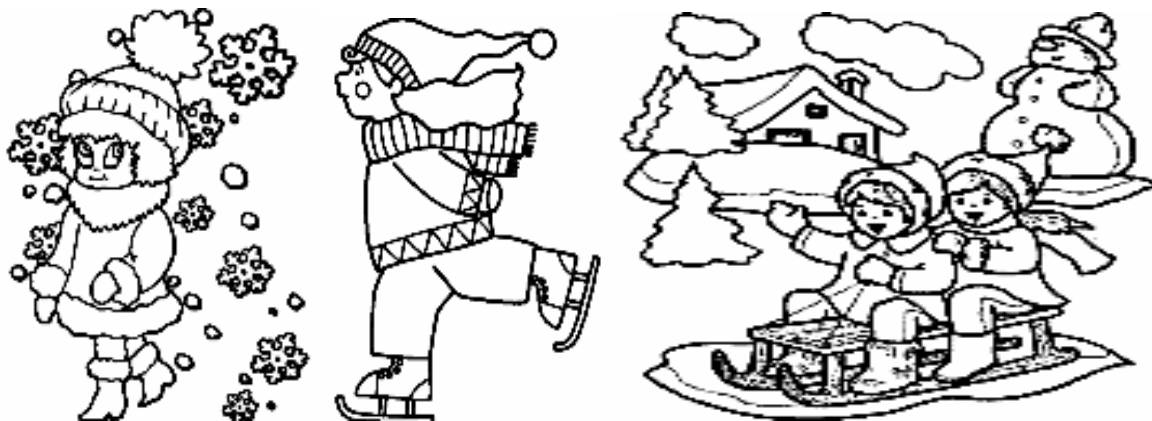
Deti sedia v kruhu. Učiteľka donesie kufor. Vždy jedno dieťa vyberie obrázok z kufra, pomenuje a popíše ho napr.: „V kufri je snehuliak (snehová guľa a pod.)” „V kufri sú korčule (sane, lyže a pod.)” „Snehuliak je biely (malý, veľký, a pod.)” Každý obrázok pripnú na magnetickú tabuľu.

○ Pracovní list k téme Zima – příroda a počasie

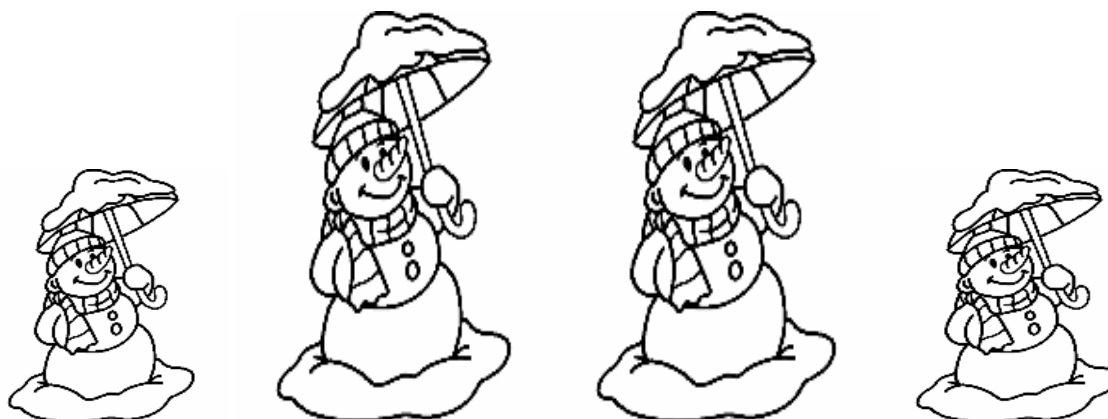
Pokyny: povedz, spočítaj, odpovedaj, vyfarbi

Tvar: fialový kruh

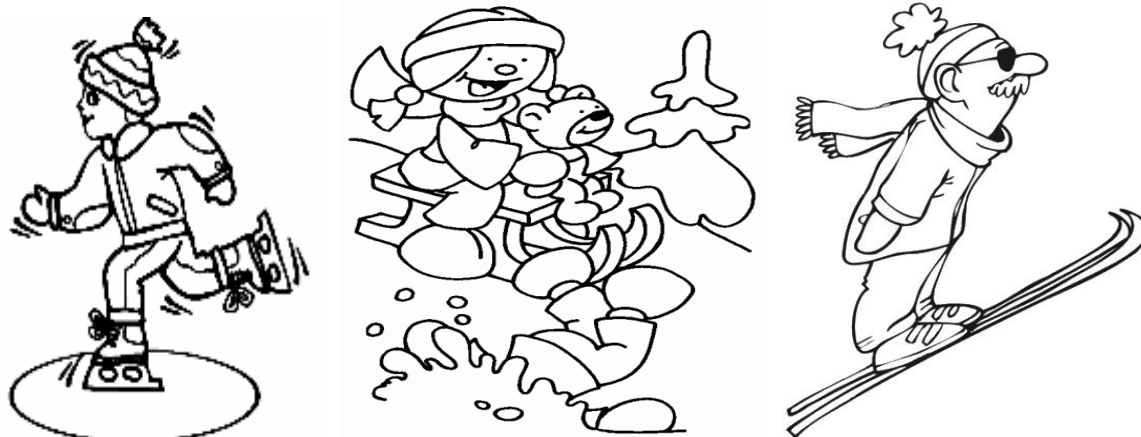
○ Povedz, čo vidíš na obrázku! (padá sneh, chlapec sa korčuľuje, deti sa sánkujú)

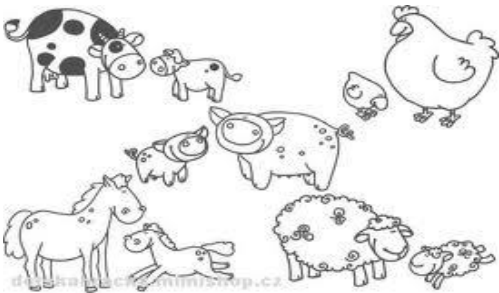
○○ Spočítaj snehuliakov! Povedz, aký je snehuliak! (malý, veľký, biely)

○○○ Odpovedaj na otázky! Čo má chlapec (dievčatko, starý otec)? Chlapec (dievčatko, dedko) má korčule (sane, lyže). Vyfarbi obrázok!

2.17 Domáce zvieratá a ich mláďatá

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, ukázať a pomenovať domáce zvieratá a ich mláďatá. Vedieť tvoriť otázky a odpovede. Tvoriť jednoduché vety: aktivizovať slovnú zásobu v komunikačných situáciách. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>pes, mačka, sliepka, kohút, prasa, kôň, krava, koza, hus, kačica, dvor, kuriatko, prasiatko, kozliatko, šteká, mňauká, kikiríka, krochka, gagoce, kotkodáka, a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Kde býva? Čo robí kohút? Koľko kuriatok vidíš? Aké je prasa? Čo má rada mačka? Čo dáva krava?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je kohút. Kohút býva na dvore. Kohút kikiríka. Vidím štyri kuriatka. Prasa je veľké. Mačka má rada mlieko. Krava dáva mlieko.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Kačka Mám koníčka bieleho Kohút Kuriatka Gágal gunár Kvá, kvá, kvačica Naša mačka strakatá Zjedla mačka, zjedla kura Kot-kot-kot-kot kotkodák Ide, ide panáčik Máme doma Rexička Hav, hav, hav ... Hopsa koník, hopsa Cigo-rigo Naša mačka Skáče havko Kohút Mé-mé-mé</p>

Piesne:	Na dvore býva Ťuki, ťuki, ťukalo Mú, kravičky, mú Na kurčatá Kohútik jarabý Malička som
Pohybové a hudobno-pohybové hry:	Pohybová hra: Húsky a vlk Hudobno-pohybová hra: Na kozu a záhradníka Pohybová hra: Na kúzelníka Pohybová hra: Sliepočka a kuriatka
Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:	Počúvanie veršovanej rozprávky: Išiel capko na jarmok Námetová hra: Na gazdovskom dvore Edukačná hra: Zvieratka vo vrecúšku Edukačná hra: Poznáš nás? Edukačná hra: Sliepka a kuriatka
Návrh realizácie počas dňa (stratégie): 	Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie a čítanie kníh, encyklopédií. Manipulácia s obrázkami. Pomenovanie, čítanie obrázka, ich triedenie a priradovanie. Prednes básní a riekaniek. Návšteva gazdovského dvora. Napodobňovanie zvierat. Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Domáce zvieratá a ich mlád'atá

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Hopsa, koník</p> <p>Hopsa, koník, hopsa, nasypem ti ovsa. Hopsa, koník do skoku, nasypem ti obroku.</p>	<p>Mám konička bieleho</p> <p>Mám konička bieleho, posadím sa na neho. Hijo, cválaj koník môj, a keď poviem prí, tak stoj!</p>
<p>Kvá, kvá, kvačica</p> <p>Kvá-kvá-kvačica čierna biela slepica. Pod stolom sú drobce kura vodu slopce.</p>	<p>Gágal gunár</p> <p>Gágal gunár na dvore, až mu vyschlo v gágore. Húska krajšie gága, v potoku sa mága.</p>
<p>Naša mačka strakatá</p> <p>Naša mačka strakatá mala štyri mačatá, jedno čierne, druhé biele, tretie žlté, preveselé, a to štvrté strakaté, po mamičke okaté.</p>	<p>Zjedla mačka, zjedla kura</p> <p>Zjedla mačka kura, povedala na kocúra, a kocúr sa vyhováral, že on ústa neotváral.</p>
<p>Kot-kot-kot-kot kotkodák</p> <p>Kot-kot-kot-kot kotkodák, nedám vajce za päťák. Dám ho za dva dukáty, nech mám peniaz na šaty.</p>	<p>Ide, ide panáčik</p> <p>Ide, ide panáčik, má on žltý zobáčik. Kde vodička zurčí, tam zobáčik strčí.</p>
<p>Kuriatka</p> <p>My sme žlté kuriatka, Vyliahnuté od piatka. Spinkáme si pod krídlami, pod krídlami našej mamy.</p>	<p>Kohút</p> <p>Kikirikí, vstaň sliepočka, zobuď sa a otvor očka, pozri už je ráno, ja už spievam dávno.</p>
<p>Cigo-rigo rapsa</p> <p>Cigo, rigo, rapsa, išla mačka za psa. Keď po búde chodila, všetky hrnce pobila. Jeden, dva, tri, štyri, päť, aj ty za ňou leť!</p>	<p>Naša mačka strakatá</p> <p>Naša mačka strakatá, mala štyri mačatá. Jedno malo čierne uško, druhé malo biele bruško, tretie kradlo babke nite, a to štvrté, uhádnite- celé bolo strakaté, po mamičke okaté.</p>

<p>Máme doma Rexička</p> <p>Máme doma Rexička, je to dobrý pes. Za to že nám stráži dom, dávame mu jesť.</p>	<p>Hav, hav, hav, ja mám zlosť</p> <p>Hav, hav, hav, ja mám zlosť, hav, hav, hav, daj mi kosť! Nejedol som ešte dnes, a som hladný ako pes.</p>
<p>Skáče havko</p> <p>Skáče havko na dvore, mačička spí v komore. Havko robí hav hav hav a mačička mňau mňau mňau.</p>	<p>Kohút</p> <p>Sedí kohút na plote, volá sliepky k robote, ki-ki-ri-ki moje sliepky, treba vajce do polievky.</p>
<p>Mé, mé, mé</p> <p>Mé, mé, mé na lúku my ideme. My sme malé kozičky, máme bradu aj rožky. Mé, mé, mé na lúku my ideme.</p>	<p>Kačka</p> <p>Chodí kačka peši, málo ju to teší. Do vody pchá zobáčik, hľadá peniaz na vláčik.</p>
 <p>PIESNE</p> 	
<p>Na dvore býva</p> <p>Na dvore býva sliepočka naša, ona nám biele vajíčka znáša, kot, kot, kodák, kot, kot, kodák, ona nám biele vajíčka znáša. Kohútik však je na dvore pánom, on budí ľudí každučkým ránom. ki, ki, rikí, ki, ki, rikí. On budí ľudí každučkým ránom. Mačička čierna na slnci leží, odrazu vstane, za myškou beží. Mňau, mňau, mňau, mňau, mňau, mňau, mňau, mňau. Odrazu vstane za myškou beží.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A. s. 58)</i></p>	<p>Ťuki, ťuki, ťukalo</p> <p>Ťuki, ťuki, ťukalo, vo vajíčku volalo. Ťuki, ťuki, pre hlavičku, nemám miesto vo vajíčku, ťuki, ťuki, ťuk.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 59)</i></p>
<p>Mú, kravičky, mú</p> <p>Mú, kravičky, mú, jedna za druhú, jedna dáva mliečko, druhá teliateľko, tretia smotanu, mú kravičky mú.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 296)</i></p>	<p>Na kurčatá</p> <p>Kurčatá drobky, pod stolom zobky. Málo nás, málo nás, poď ty Anka medzi nás.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 74)</i></p>

<p>Kohútik jarabý Kohútik jarabý, nechod' do záhrady, polámeš ľaliu, potom ťa zabijú. A keď ma zabijú, tak ma pochovajú do takej záhrady, kde chlapci sedajú. <i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A.1989, s. 221)</i></p>	<p>Malička som Malička som, húsky pasiem. Tancovala by som, až sa trasiem. Tancovala by som, až sa trasiem. <i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A.,1989, s. 188)</i></p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Pohybová hra: Húsky a vlk</p> <p>Deti – húsky, kľáčia v skupine. Neďaleko nich sedí pastierka (gazdiná). Dieťa – vlk sa ukryje za strom (za krík, do svojho brlohu). Pastierka (gazdiná) pozýva húsky k sebe: Gazdiná: -Húsky, húsky pod'ť domov! Húsky: Nejdeme! Gazdiná: Prečo? Húsky: Bojíme sa! Gazdiná: Koho? Húsky: Vlčka. Gazdiná: Kde je? Húsky: Za kríčkcom! Gazdiná: Čo tam robí? Húsky: Umýva sa. Gazdiná: Čím sa utiera? Húsky: Zlatým ručníčkom! Gazdiná: Húsky, húsky pod'ť domov! Húsky: Nejdeme! Gazdiná: Dám vám chleba. Húsky: Nechceme! Gazdiná: Dám vám zrna. Húsky: Ideme!</p> <p>Na posledné slová pastierky (gazdinej) sa k nej húsky rozbehnú. Súčasne vybehne i vlk a prenasleduje ich (chytá húsky). Ktoej sa dotkne, tá odíde do vlčieho brloha a pomáha chytať vlkovi. Keď sú už všetky húsky pri vlkovi, hra sa opakuje. <i>(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988,s. 79)</i></p>	
<p>Pohybová hra: Na kúzelníka</p> <p>Deti sa voľne zhromaždia okolo učiteľky, oči si zakryjú rukami. Učiteľka drží v ruke zloženú šatku a hovorí: „Otváram čarovnú šatôčku a vidím okolo seba sliepky (kuriatka, koníky ...).“ Deti pohybmi napodobňujú určené zvieratá. Na dopredu dohodnuté znamenie učiteľky sa k nej deti vrátia. <i>(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K.,1988, s. 59)</i></p>	

Pohybová hra: Sliepočka a kuriatka

Kuriatka (deti) sú sústredené pod krídlami sliepočky (okolo učiteľky). Na povel: „Heš do poľa!“ sa kuriatka rozprchnu hľadať si potravu. Na zvolanie učiteľky: „Pozor deti, havran letí!“ kuriatka bežia k učiteľke, ktorá prešla na iné miesto.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 95)

Pohybová hra: Na kozu a kozliatka

Deti vytvoria kruh a hovoria vyčítanku dvakrát za sebou. Zvolia si záhradníka a kozu.

Ide koza rohatá, schovajte sa za vráta!

Za vrátami stojí vrba, pod ňou sa hrá deti hrba.

Je tam krik a veľký zhon, a ty Maťko musíš von!

Na koho padlo slovo „von“, to dieťa sa stane záhradníkom a kozou.

Koza: *Bum, bum na vrátka,
otvárajte kozliatka.
Ja som vaša mamička,
zahráme sa trošička.*

Záhradník: Koza, koza rohatá, kde sú tvoje kozľatá?

Koza: Jedno skáče cez dedinu, druhé chrúma d'atelinu. A to tretie skoky, skok, do kapusty má len krok.

Záhradník začne naháňať kozu až po poslednom slove riekanky (krok), a chytí ju.

OBMENA:

Záhradník: Koza, koza rohatá, kde sú tvoje kozľatá?

Koza: Obuli si cvičky, preskakujú kríčky.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Počúvanie veršovanej rozprávky (prepracovaná časť): Išiel capko na trh (alebo ako interaktívne bábkové divadlo v prednese učiteľky; deti môžu napodobniť zvieratá)

Išiel capko na trh, kúpil tam sliepočku,
sliepočku kotkodáčku. Sliepka po dvore chodí,
kuriatka za sebou vodí: Kot-kot-kot-kodák!

Išiel capko na trh, kúpil tam husičku.
Húska gagoce: Gá-gá-gá!
Sliepka na dvore: Kot-kot-kot-kodák!

Išiel capko na trh, kúpil tam mačičku.
Mačička mňauká: Míau-miau!
Husička: Gá-gá-gá!
Sliepočka na dvore: Kot-kot-kot-kodák!

Išiel capko na trh, kúpil tam prasiatko.
Prasiatko dudre: Kroch-kroch!
Mačička: Miau-miau!
Husička: Gá-gá-gá!
Sliepočka na dvore: Kot-kot-kot-kodák!

Išiel capko na trh, kúpil tam psíčka.
Psíček Bodrík šteká: Hav-hav-hav!
Prasiatko: Kroch-kroch!
Mačička: Miau-miau!
Husička: Gá-gá-gá!
Sliepočka na dvore: Kot-kot-kot-kodák!

Išiel capko na trh, kúpil tam baránka.
Baranček bľačí: Bé-bé-bé!
Psíček: Hav-hav!
Prasiatko: Kroch-kroch!
Mačička: Miau-miau!
Husička: Gá-gá-gá!
Sliepočka na dvore: Kot-kot-kot-kodák!

Išiel capko na trh, kúpil tam kravičku.
Kravička bučí: Mú-mú-mú!
Baranček: Bé-bé-bé!
Psíček: Hav-hav!
Prasiatko: Kroch-kroch!
Mačička: Miau-miau!
Husička: Gá-gá-gá!
Sliepočka na dvore: Kot-kot-kot-kodák!

Išiel capko na trh, kúpil tam koníčka.
Koník erdží: Hí-hí-hí!
Kravička: Mú-mú-mú!
Baranček: Bé-bé-bé!
Psíček: Hav-hav!
Prasiatko: Kroch-kroch!
Mačička: Miau-miau!
Husička: Gá-gá-gá!
Sliepočka na dvore: Kot-kot-kot-kodák!

Námetové hra: Na gazdovskom dvore

Deti sa voľne hrajú, stavajú gazdovský dvor. Učiteľka sa zapojí do hry, neskôr sa opýta detí:

- Čo je to?	- To je koník.
- Čo robí koník?	- Koník stojí.
- Čo robí mačiatko?	- Mačiatko mňauká.
- Koľko kuriatok má sliepka?	- Sliepka má päť kuriatok.
- Pomenuj zvieratá!	- Kohút, prasa, pes, mačiatko ...
- Spočítaj zvieratá!	- 1, 2, 3, 4, 5, 6, ...

Edukačná hra: Zvieratká vo vrecúšku

Vo vrecúšku sú umiestnené obrázky so zvieratkami (rôzny počet: napr. 2 kuriatka, 5 prasiatok, 4 mačičky, atď.).

Deti povedia rozpočítavanku. Dieťa, na ktoré padne posledná slabika, siahne rukou do vrecúška a vyberie obrázok. Pomenuje, aké zvieratko vidí na obrázku. Napríklad: „To je kuriatko.“ „To sú mačičky.“ Najprv ich spočíta sama, potom spolu s deťmi a na záver výsledný počet aj vytlieskajú. Ak dieťa správne pomenuje zvieratko a správne určí aj počet, môže obrázok ponechať. Ak nie, vloží obrázok späť.

Edukačná hra: Poznáš nás?

Deti sa rozdelia do skupín zvieratiek (sliepky, husi, kačice, kravy, kone, kohúti) a schovajú sa. Učiteľka predstavuje gazdinú a zisťuje, kde sa zvieratká nachádzajú. Napríklad: „Húsky, húsky, kde ste?“ Deti, ktoré znázorňujú husi, sa ohlásia charakteristickým zvukovým prejavom gá-gá-gá. Takto sa postupne oslovujú všetky druhy zvierat. Nakoniec si môžu zaspievať pieseň o zvieratkách podľa výberu detí.

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Edukačná hra: Sliepka a kuriatka

Učiteľka je sliepka a deti sú kuriatka. Na jednej strane miestnosti je lanom označené miesto - kurník. Sliepka a kuriatka sú v kurníku, líška ja na druhej strane hracej plochy. Sliepka ide s kuriatkami na prechádzku: „Poďte kuriatka, ideme na prechádzku!“. Prechádzajú sa po dvore (v triede). Na zavolanie: „Pozor, líška!“ bežia všetky deti do kurníka. Líška medzitým pokúša uchytiť niektoré kuriatko. Hra sa končí chytením kuriatka, ktoré sa vzápätí stáva líškou. Hra potom pokračuje ďalej.

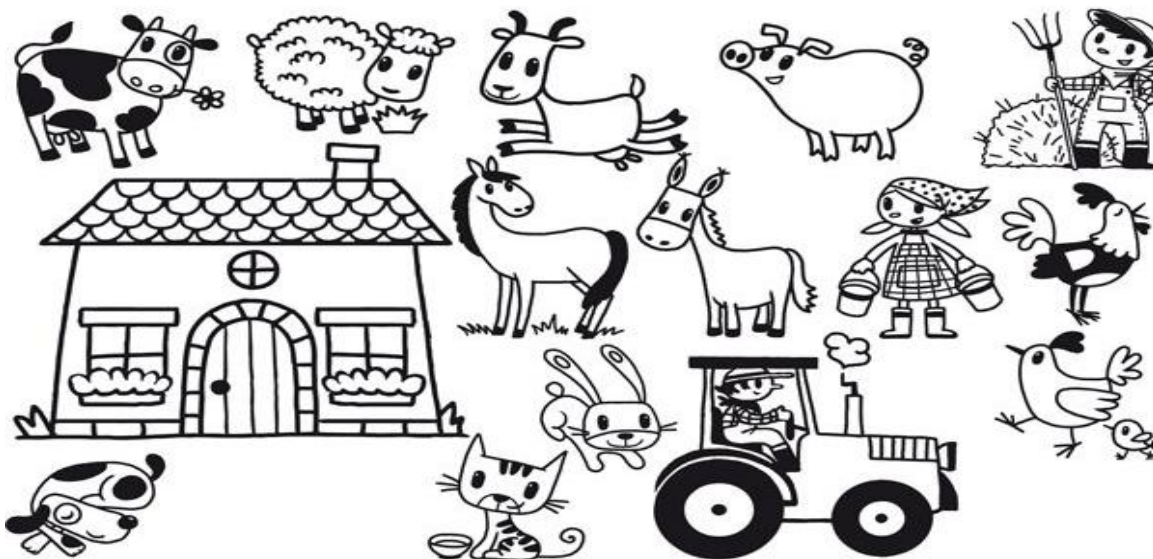
(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Pracovní list k téme Domáce zvieratá

Pokyny: spočítaj, pomenuj, vyfarbi, povedz, spájaj

Tvar: biely obdĺžnik

Spočítaj zvieratká! Pomenuj zvieratká, potom ich vyfarbi! Povedz, aké sú!
(napr. To je kôň. Kôň je veľký a hnedý.)

Pospájaj zvieratko s jeho obľúbeným krmivom!
Povedz, čo jedia zvieratká! Napr. Krava má rád (je) trávu.

2.18 Zimné sviatky - Mikuláš a Vianoce

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať zimné sviatky, a s nimi súvisiace pojmy. Tvoriť jednoduché vety (samostatne). Reagovať slovné a neslovné na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka. Pomenovať niektoré geometrické a priestorové tvary. Artikulačne správne vysloviť všetky hlásky v slove.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>Mikuláš, Vianoce, darček, vianočný stromček, ozdoba, vianočná guľa, sviečka, anjel, čert, hviezda. kreslí(-m), maľuje(-m), modeluje(-m), strihá(-m), lepí(-m), štetec, lepidlo, ceruzka, farbičky, nožnice guľa, kocka, kruh a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Aká je vianočná guľa? Čo robíš? Čo robí Katka (chlapec, dievča a pod.)? Koľko darčiekov vidíš? Páči sa ti darček (ozdoba, sviečka a pod.).</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je sviečka (vianočný stromček, vianočná guľa a pod.). Vianočná guľa je guľatá. Ja strihám. Katka (chlapec, dievča a pod.) kreslí. Darček (ozdoba, sviečka a pod.) sa mi páči.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Príde, príde Mikuláš Mikuláš Vianoce Pred oknom, za oknom Vianoce Mikuláš pod oknom</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Vitaj v našej škôlke Padá, padá biely sniežik Vitaj nám, stromček náš Sviet' nám stromček jagavý</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Chytíme čerta Pohybová hra: Prišiel anjel</p>

Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:	Námetová hra: Mikulášska dielňa Námetová hra: Vianočný trh
Návrh realizácie počas dňa (stratégie): 	Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie a čítanie kníh. Počúvať s porozumením vianočné skladby a piesne. Manipulácia s obrázkami. Pomenovanie, čítanie obrázka, triedenie, priradovanie a pod. Prednes básní a riekaniek. Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Zimné sviatky – Mikuláš a Vianoce

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Príde, príde Mikuláš</p> <p>Príde, príde Mikuláš, čím prekvapí teraz nás? Cukríky má v batožine, cukríky dá do čižmičiek. Prečo prídeš iba raz, ty náš milý Mikuláš?</p>	<p>Pred oknom, za oknom</p> <p>Pred oknom, za oknom stojí Mikuláš. Povedz nám Mikuláš, čo v tom koši máš? Pre dobrú Aničku cukrovú paličku, pre zlého Janička paličku, metličku.</p>
<p>Vianoce</p> <p>Vianoce sú, keď sme spolu, keď rodina sadá k stolu. Mamka, ocko, detičky, dedkovia a babičky.</p>	<p>Mikuláš pod oknom</p> <p>Kde sa vzal, tu sa vzal, Mikuláš pod oknom stál. V ruke veľkú paličku, na hlave mal čiapočku.</p>
<p>Vianoce</p> <p>Zima prišla, vietor duje, vonku sniežik poletuje. Cez oblok sa tlačí mráz, Vianoce už sú tu zas.</p>	<p>Mikuláš</p> <p>Mikuláš, Mikuláš, čo v tom vreci schovávaš? - Sladkosti a cukríčky, len pre dobré detičky.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Vitaj v našej škôlke</p> <p>Vitaj v našej škôlke milý Mikuláš, vyzerali sme ťa z okna toľko ráz. Kožuštek a dlhú bielu bradu máš, vitaj, vitaj medzi nami milý dedko náš.</p> <p>Po tej dlhej ceste konečne už zlož, pod zelený stromček ten svoj veľký kôš. Vieme, že z tých darov aj nám niečo dáš, vitaj, vitaj medzi nami milý Mikuláš.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 304)</i></p>	<p>Sviet' nám stromček jagavý</p> <p>Sviet' nám, stromček jagavý, už sme všetci zvedaví, čí je ten darček a čo je v ňom, cingi, lingi, cingi, lingi, bom. Sviet' nám, vločka veselá, svet sa odel do biela, bláznivé vrabce škriepia sa s ním, čimčarara, čimčarara, čim. Sviet' nám, stromček bielučký, chytíme sa za rúčky, nech našim spevom znie celý dom, fidli-tidli, fidli-tidli, bom.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s.300)</i></p>

<p>Padá, padá biely sniežik</p> <p>Padá, padá biely sniežik na lesy a stráne, Deduško Mráz s babkou Zimou chystajú si sane. Rozbehnú sa šírým svetom, i k nám zavítajú. A tu všetkým dobrým deťom po darčeku dajú.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 304)</i></p>	<p>Vitaj nám, stromček náš</p> <p>Vitaj nám, stromček náš, zelené šaty máš, pekne rovno stojíš, zimy sa nebojíš.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 301)</i></p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Pohybová hra: Chytíme čerta</p> <p>Jedno dieťa bude čertom: dostane chvost. Ostatné deti ho naháňajú. Za úlohu majú chytiť (alebo ukradnúť) chvost čerta. Kto ho chytiť (alebo ukradne), stane sa čertom.</p>	
<p>Pohybová hra: Prišiel anjel!</p> <p>Jedno dieťa je anjelom. Ostatné deti si ľahnú na koberec- spia. Anjel má čarovnú paličku a zobudí spiacich: koho pohladká s palicou, to dieťa sa zobudí a stane sa anjelom. Anjeli lietajú v triede.</p>	
<p>ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY</p>	
<p>Námetové hra: Mikulášska dielňa</p> <p>Deti zhotovujú vianočné ozdoby pri stole a následne na to ich vedľa predávajú s inými hračkami. Učiteľka sa zapojí do hry, neskôr sa opýta detí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čo robíš? – Ja maľujem (strihám, kreslím, strihám, lepím ...). - Čo má Janko? – Janko má ceruzku (lepidlo, nôž, papier ...). - Čo máš v ruke? – V ruke mám štetec (ceruzku, nožnice, lepidlo ...). - Čo má v ruke Janko? – Janko má nožnice(ceruzku, farbičku ...). - Čo je na stole? – Na stole je farbička (lepidlo, štetec ...). <p>Mestečko geometrických tvarov</p> <p>Kartičky s obrázkami geometrických tvarov sú rozložené na koberci. Deti sa pochyťajú za pás a za spevu piesne „Vedie, vedie, cesta nová, do mestečka guľičková (štvorčeková ...)“ kráčajú po miestnosti a zastanú pred kartou s menovaným geometrickým tvarom.</p>	

Námetová hra: Vianočný trh

- Dobrý deň!
 - Čo je to?
 - Aká je vianočná guľa?
 - Čo si prosíte?
 - Akú?
 - Koľko si prosíte?
 - Nech sa páči.
 - Platíš sedem eur.
 - Ďakujem.
 - Dovoďenia!
- Dobrý deň!
 - To je vianočná guľa.
 - Vianočná guľa je malá (veľká, červená, modrá ...)
 - Prosím si sviečku (vianočnú guľu, darček).
 - Prosím si žltú.
 - Prosím si štyri.
 - Ďakujem pekne. Koľko platím?
 - Nech sa páči.
 - Dovoďenia!

Edukačná hra: Farebné hodiny

Kruh z lepenkového papiera je rozdelený na osem dielov. Každý je inej farby. V prostriedku kruhu je otáčacia ručička podobne ako na hodinách. Učiteľka alebo dieťa pohybuje ručičkou na kruhu a ostatné deti majú pomenovať farbu, na ktorej sa ručička zastaví.

(Podhájecká, M. a kol., 2006)

Pracovní list k téme Zimné sviatky – Mikuláš a Vianoce

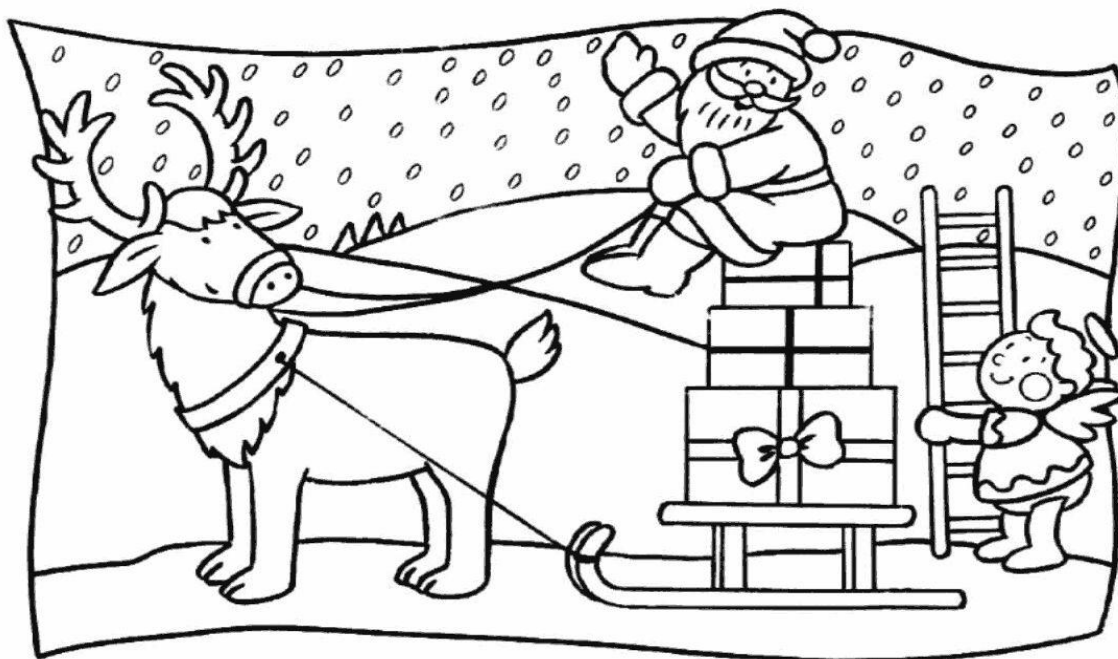
Pokyny: vyfarbi, pomenuj, nakresli

Tvar: hnedý obdĺžnik

Čo vidíš na obrázku? Vyfarbi vianočné gule! Hviezdu vyfarbi na žltú! Nakresli pod vianočný stromček darčeky!

Pomenuj, koho vidíš na obrázku a vyfarbi obrázok!

2.19 Časové vzťahy –vesmír a Zem

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať časti dňa, dni v týždni, všetky ročné obdobia a niektoré najznámejšie planéty. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné na jednoduchú otázku. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka. Vyjadriť činnosť.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>pondelok, utorok, streda, štvrtok, piatok, sobota, nedeľa, ráno, jem, raňajky, raňajkuje(-m), deň, obed, obeduje(-m), večer, večera, večeria(-m), noc, Slnko, Zem, Mesiac, hviezdy</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robíš? Čo robí Janko (chlapec, dievča)? Aký? Aká? Aké? Aká je zem?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je Zem (Slnko, mesiac, hviezdy). To je obed. Ja obedujem. Janko (chlapec, dievča ...) obeduje. Zem (Slnko, mesiac) je guľatá.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Ráno Veverička vrtká Zajtra bude nedeľa Skáče lopta Slnko Dobrú noc Dni v týždni 1 Dni v týždni 2</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Vyjdi, vyjdi slniečko Haja, haja, haja</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Deň a noc Pohybová hra: Dobré ráno</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: V knižnici Edukačná hra: Slniečko a planét</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie encyklopédie. Manipulácia s obrázkami. Pomenovanie, čítanie obrázka, triedenie, priradovanie a pod. Prednes básní a riekaniak. Spev piesní. Pozeranie filmu o planétach. Zhotovenie planét a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Časové vzťahy – vesmír a Zem

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Dni v týždni 1</p> <p>Pondelok – jaj mamička bolí bok! Utorok – Jaj mamička druhý bok! Streda - deda Štvrtok - smútok Piatok - sviatok Sobota - smrdela jej robota. Nedeľa - hneď do tanca letela.</p>	<p>Dni v týždni 2</p> <p>Prvý deň je pondelok a druhý utorok. Tretí deň je streda, štvrtý štvrtok, piaty piatok. V sobotu a v nedeľu nechodíme do školy.</p>
<p>Dobrá noc</p> <p>Na oblohe mesiac svieti, sníčkom hladká všetky deti. Aj hviezdčky haji-haju, dobrú noc vám zaželajú.</p>	<p>Skáče lopta</p> <p>Skáče lopta červená od večera do rána. Celú nôcku nespala, iba takto skákala.</p>
<p>Zajtra bude nedeľa (alebo: Včera bola sobota)</p> <p>Zajtra bude nedeľa (alebo: včera bola sobota), mamička ma umyla. Otecko ma predá, mamička ma nedá.</p>	<p>Slnko</p> <p>Na oblohe slnko hreje, ako mamička sa smeje. Na oblohe slnko svieti, pod ním deti, ako kvety.</p>
<p>Ráno</p> <p>Keď som dobre vyspinkaná, rýchlo vstanem zavčas rána. Mamička mi pošušká: „Dobré ráno!“ do uška.</p>	<p>Veverička vrtká</p> <p>Veverička vrtká pozdravila krčka. „Dobré ráno, dobrý deň, sníval sa mi krásny sen.“ Plné vrece orechov, ukryla som pod strechou.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Vyjdi, vyjdi slniečko</p> <p>Vyjdi, vyjdi slniečko, na makové zrníčko. Vyjdi, vyjdi na ten kopček, uvidíš tam päť ovečiek, a dvaja sú barany, so zlatými rohami.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 13)</i></p>	<p>Haja, haja, haja</p> <p>Haja, haja, haja, spinkaj bába moja, zakryjem ti rúčky, ticho potichučky. Haja, haja, haja, spinkaj bába moja, pošúcham ti nôžku, spinkaj ešte trošku.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 333)</i></p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Dobré ráno

Deti sú voľne rozostavané na hracej ploche. Učiteľka vyznačí dvor, dom a vysvetlí pravidlá (motivačné pohyby).

Dobré ráno, slnko vstalo - (zo vzporu drepmo stoj, vzpažiť von, napodobňovať vstávanie slnka)

na detičky zavolalo: - (predpažovať skrčmo, napodobňovať volanie)

Podťte deti, podťte von - (beh k učiteľke alebo k určitému predmetu)

pobehať si na náš dvor. - (beh v skupinke na dvor)

Deti vyšli, poskackali - (poskoky znožmo vpred)

na slniečko zamávali. - (vo vzpažení kývať rukami pred telom, napodobňovať mávanie)

Prišiel vetrík fú – fú – fú, - (mávanie rukami vo vzpažení vpravo, vľavo, napodobňovať fúkanie vetra)

zahnal deti z dvora dnu. – (beh v skupine do domu)

V dome deti políhali, trošičku si pospinkali. – (ľah na chrbte, napodobňovanie spania)

Pohybová hra: Deň a noc

Deti sú pri učiteľke, ktorá im vysvetlí význam slov (deň, noc) a pravidlá hry.

Deti na povel „deň“ bežia rôznym smerom a napodobňujú denné činnosti (hrajú sa, jedia, cvičia, kreslia a pod.).

Na učiteľkin povel „noc“ si ľahnú a napodobňujú spanie. Hra sa niekoľkokrát opakuje.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Slniečko a planéty

Deti sú planéty. Učiteľka je Slniečko. Na povel učiteľky „Slniečko sa zobudilo“ všetci sa začnú pohybovať okolo Slnka v triede (dookola). Na ďalší povel: „Slniečko išlo spať.“ sa zastavia.

Námetová hra: V knižnici

Deti sú v čitateľskom kútiku (v knižnici), kde (individuálne, vo dvojici) prezerajú a čítajú knihy. Rozprávajú sa o obrázkoch.

Učiteľka sa k nim pridá a pýta sa:

- Čo máš v ruke?	- V ruke mám knihu.
- Čo je to?	- To je kniha.
- Aká je kniha?	- Kniha je veľká (malá).
- Aj ja si prosím knihu.	- Akú? (Akú knihu si prosíš?)
- Prosím si veľkú knihu.	- Nech sa páči.
- Ďakujem pekne.	
- Čo vidíš?	- Vidím Slnko (Zem, hviezdy, Mesiac ...)
- Čo robí dievčatko?	- Dievčatko raňajkuje (obeduje ...).
- Čo robia deti?	- Deti obedujú (raňajkujú ...).

☾ Pracovní list k téme Časové vzťahy – vesmír a Zem

Pokyny: odpovedaj

Tvar: žltý mesiac

☾ Odpovedaj na otázky: Čo je to? Aký (aká, aké) je? (farba, veľkosť)

☾☾ Čo je to? Aká je Zem? (To je Zem. Zem je guľatá; Zem je modrá, zelená, biela a hnedá.)

2.20 Fašiangy - karneval

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať udalosť fašiangy a s tým súvisiace pojmy. Tvoriť jednoduché vety. Zapájať sa do dialógu. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>fašiangy, karneval, maškarný ples, balón, maska, bál, tanec, tancuje(-m), spieva(-š), smutný, veselý</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Kto je to? Čo je to? Čo robíš? Čo robí Helenka (chlapec, dievča)? Aký je šašo (Zorka, Paľko)? Čo má Janko (chlapec, dievča)?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je šašo. To je balón. Šašo je veselý. Ja tancujem. Helenka (chlapec, dievča) spieva. Šašo (Zorka, Paľko) je veselý. Janko (chlapec, dievča) má masku (balón).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Ja som šašo maličký Ja som šašo Tanček Fašiangy</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Fašiangy, Turíce Tancuj, tancuj Tanči, tanči Tanulienky, tanky</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Známe tanečné a hudobno-pohybové hry podľa výberu detí, diskotéka</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Edukačná hra: Na šaša</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie a čítanie kníh. Počúvanie veselých pesničiek. Manipulácia s obrázkami. Pomenovanie, čítanie obrázka, triedenie, priradovanie a pod. Prednes básní, riekaniek a spev piesní. Výzdoba triedy. Príprava programu. Účasť na maškarnom plese a pod.</p>

Literárne ukážky k téme – Fašiangy - karneval

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Ja som šašo maličký</p> <p>Ja som šašo maličký, hnevajú ma nožičky. Nechcú robiť: dup, dup, dup, nechcú robiť: hop, hop hop, nechcú robiť ani krok.</p>	<p>Fašiangy</p> <p>Keď šašovia ožívajú, fašiangy sa začínajú. Šašo Jašo šaškuje, s loptičkami žongluje.</p>
<p>Ja som šašo</p> <p>Ja som šašo maličký mám rád všetky detičky. Smejem sa a poskakujem, svoje nôžky vytancujem.</p>	<p>Tanček</p> <p>Dupkajú nožičky, veselo dupkajú a malé ručičky nožičkám tleskajú.</p> <p>Tlieskajte, tleskajte, ručičky, dlaničky, veselo dupkajte, pätičky, nožičky.</p>
 <p>PIESNE</p> 	
<p>Tanči, tanči</p> <p>Tanči, tanči, tanči, pôjdeme my k Anči, a od Anči ku Kače, na makové koláče.</p> <p>Tanči, tanči, tanči, pôjdeme my k Anči, a od Anči k Elene, na slížiky varené.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 300)</i></p>	<p>Tancuj, tancuj</p> <p>Tancuj, tancuj, vykrúcaj, vykrúcaj, len mi piecku nezrúcaj, nezrúcaj, dobrá piecka na zimu, na zimu, nemá každý perinu, perinu. Tralala, tralala, tralalala lalala, lalala.</p> <p>Stojí vojak na varte, na varte, v roztrhanom kabáte, kabáte, od večera do rána, do rána, rosa naňho padal, padala. Tralalala, tralala, tralalala lalala, lalala.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 300)</i></p>
<p>Fašiangy, Turíce</p> <p>Fašiangy, Turíce, Veľká noc ide, kto nemá kožuška zima mu bude. Ja nemám, ja nemám, len sa tak trasiem, dajte mi slaninky, nech sa popasiem.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 300)</i></p>	<p>Tanulienky, tanky</p> <p>Tanulienky, tanky, drž sa otec Hanky, drž jej obe rúčky, tancuj potichučky: tanu, tanu, tam aj sem a keď dost' aj bác na zem!</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 260)</i></p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Známe tanečné a hudobno-pohybové hry podľa výberu detí, diskotéka a pod.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Na šaša

Deti stoja v kruhu na hracej ploche, každé je označené farebným krúžkom. Uprostred kruhu na koberci je rovnaký počet farebných loptičiek ako detí. Deti chodia na rytmus riekanky:

„Ja som šašo maličký,

hnevajú ma nožičky.

Nechcú robiť: dup, dup, dup,

nechcú robiť: hop, hop, hop,

nechcú robiť ani krok.“

Na dopredu dohodnutý signál (hrkálka, bubon, učiteľkin povel ...) si deti vezmú do ruky loptu rovnakej farby (deti označené modrým kruhom modrú loptu ...).

Učiteľka sa pýta:

- Akú loptu máš? - Mám modrú loptu.
- Aká je lopta? - Lopta je žltá.

OBMENA: Na učiteľkin povel deti zoberú loptu inej farby akou farbou sú označené oni.

Pracovní list k téme Fašiangy - karneval

Pokyny: pomenuj, vyfarbi

Tvar: žltý mesiac

Čo robia deti? (spievajú, tancujú)

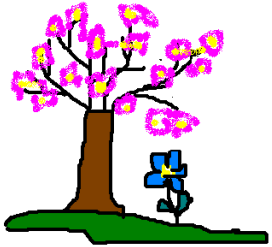
Pomenuj, čo vidíš na obrázku! Aká je maska? (zelená) Čo robí šašo? Šašo sa smeje (je veselý). Vyfarbi šaša! Šašo má červený nos, hnedé vlasy a modrý klobúk.

Aký je? (smutný, veselý) Ty si smutný alebo veselý?

2.21 Jar – príroda a počasie

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať ročné obdobie jar, rozlíšiť a opísať hlavné znaky jari. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovne na jednoduchú otázku jednoslovnou alebo viacslovnou odpoveďou. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka. Samostatne reprodukovat' pieseň alebo báseň.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>jar, lúka, strom, park, tráva, kvety, slnko svieti, je teplo, kvitnú kvety, kvitnú stromy, oblak (obláčik), lastovička</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robí vtáčik (lastovička)? Aký je vtáčik (lastovička)? Aká je tráva? Aké je slnko?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je lúka. Vtáčik (lastovička) letí. Vtáčik (lastovička) je malý (veľký). Tráva je zelená. Slnko je žlté.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Jar k nám prišla Marcový deň Na lúke Apríl Jarná brána Môžeme sa hrať</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Prileteli vtáčky Zlatá brána Javorová brána Veselá pišťalka Zakukala kukulienka Kukulienka, kde si bola?</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Lastovičky a vrabec</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Dramatická hra: Na jarnú vílu</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Prezeranie náučnej literatúry a čítanie kníh. Manipulácia s obrázkami. Pomenovanie, čítanie obrázka, triedenie, priradovanie a pod. Vychádzky, pobyty vonku, hry na dvore. Počúvanie detských piesní o jari. Aranžovanie kytíc. Viť veniec. Prednes básní a riekaniek, spev piesní ...</p>

Literárne ukážky k téme Jar – príroda a počasie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Jar k nám prišla</p> <p>Jar k nám prišla, usmieva sa, šatôčky má zelené. Na hlave má zlatú čiapku, topánočky červené. Pod'ťe deti von z izbičky, budeme sa spolu hrať. Pozveme jar medzi seba, naučí nás tancovať.</p>	<p>Marcový deň</p> <p>V teplom slnku marcovom, pre budil sa jeden strom. Zakyvotal vetvičkami: "Vitajte že, starí známi. Pod'ťe púčky na konár, už je jar, už je jar!"</p>
<p>Apríl</p> <p>Lastovičky, včielky pekne bzučia, potok nám spieva o jari, všetky stromy pučia. Trávička je zelená, slnko stále hreje. O jari si spievame, veď nič krajšie nie je.</p>	<p>Jarná brána</p> <p>Jarná brána zelená sa, jarná brána otvára sa. Kadiaľ ty, tadiaľ ja, brána sa už otvára.</p>
<p>Na lúke</p> <p>Teplé slnko svieti, lúkou bežia deti. Pri veselej pesničke skáču v mäkkej trávičke. Bosé nôžky majú, radostne sa hrajú.</p>	<p>Môžeme sa hrať</p> <p>Trávička je dobrá vec, mäkká ako koberec. Môžeme sa na nej hrať, slniečko nás bude hriať.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Prileteli vtáčky</p> <p>Prileteli vtáčky, už sú tu, už sú tu. Odplašili zimu mrzutú. Mrzutú. Vtáčky, vtáčky, štebotavé vtáčatá, kto ich, deti, na prštekoch poráta?</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 94)</i></p>	<p>Kukulienka, kde si bola?</p> <p>Kukulienka, kde si bola, keď tá veľká zima bola? Ha-ja-ja, ku-ku-ku-, Sedela som na buku. Ha-ja-ja, ku-ku-ku, sedela som na buku.</p>

<p>Zlatá brána</p> <p>Zlatá brána, otvorená, zlatým kľúčom podporená. Kto do nej vojde, jablčko nájde. Či je ona, či je on, nepustíme z brány von.</p>	<p>Javorová brána</p> <p>Javor, javor, javorová brána, pekne maľovaná. Všetky panny prepustíme, len tú jednu zastavíme. Javorový list, ku komu chceš ísť?</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 75)</i></p>
<p>Veselá píšťalka</p> <p>Du-du, du-du, dú, du-du, di-di-di-di dom, vyhrávala píšťalka v sade zelenom.</p> <p>A kačička v potoku rada muziku, tak jej hrala píšťalka dudu, dudu, dú.</p> <p>Du-du, du-du, dú, du-du, di-di-di-di dom vyhrávala píšťalka v sade zelenom.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 16)</i></p>	<p>Zakukala kukulienka</p> <p>Zakukala kukulienka pri lese, že už vietor na krídelkách jar nesie. Zakukala kukulienka ku- ku- ku, že už slnko jar prináša v klobúku.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, E., Podhorná, A., 1989, s. 64)</i></p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Pohybová hra: Lastovičky a vrabec</p> <p>Deti, znázorňujúce lastovičky, majú svoje hniezda (kruhy). Jedno dieťa je vrabec bez hniezda. Na dohodnuté znamenie (hrkálka, slovné ...) deti, lastovičky vyletujú z hniezda a voľne pobejú v hernom priestore. Na zavolanie učiteľky: „Pozor, vrabec letí!“ sa lastovičky vracajú do svojich hniezd a vrabec sa snaží niektoré hniezdo obsadiť. Lastovička, ktorá má obsadené miesto sa stáva vrabcom. Hra sa opakuje.</p>	
<p>ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY</p>	
<p>Dramatická hra: Na jarnú vílu</p> <p>Deti sú rozmiestnené na hracej ploche v malých skupinkách (slnko, stromy, tráva, kvety, vtáky, lastovičky ...). Učiteľka (jarná víla) chodí so svojou čarovnou palicou medzi deťmi a spieva:</p>	

*Hrej slniečko, hrej, na lúku sa smej.
Zobuď na nej kvietky, rozveseľ nás všetkých
a bude nám hej!*

Jarná víla sa dotkne čarovnou paličkou kvietkov a povie:

- Zobuďte sa kvietky!

Deti - kvietky pohybom napodobňujú prebúdzanie kvietkov.

Jarná víla sa dotkne čarovnou paličkou stromov a povie:

- Zobuďte sa stromy!

Deti - stromy pohybom napodobňujú prebúdzanie stromov.

Jarná víla sa dotkne čarovnou paličkou trávy a povie:

- Zobuď sa tráva!

Dieťa - tráva pohybom napodobňuje prebúdzanie trávy.

Jarná víla sa dotkne čarovnou paličkou lastovičku a povie:

- Zobuď sa lastovička!

Dieťa - lastovička pohybom napodobňujú prebúdzanie a let lastovičky.

Jarná víla sa dotkne čarovnou paličkou vtáčikov a povie:

- Zobuďte sa vtáčiky!

Deti - vtáčiky pohybom napodobňujú prebúdzanie a let vtákov.

Hra sa končí, keď jarná víla už zobudila všetky skupiny.

Hra sa môže opakovať a skupiny sa striedajú.

 Pracovní list k téme Jar – příroda a počasie

Pokyny: odpovedaj, vyfarbi, nakresli

Tvar: žlté slniečko

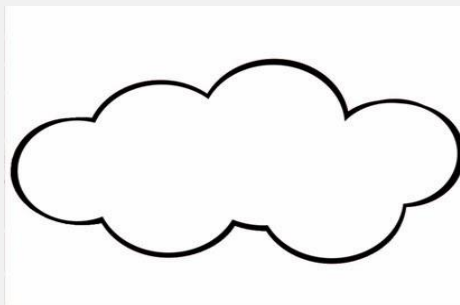
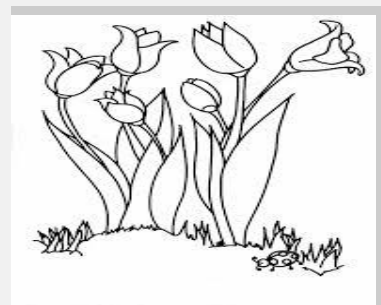
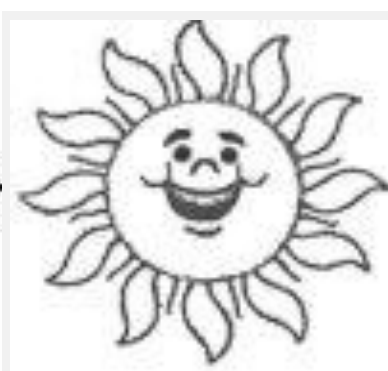

Odpovedaj na otázky! Napr. Čo je to? Čo robí zajac?

Vyfarbi obláčik na modrú a trávu na zelenú! Nakresli žlté slniečko! Vyfarbi kvety!

Vytlieskaj slová! Vyfarbi obrázky!

2.22 Jarné sviatky – Veľká noc

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať jarný sviatok a s ním súvisiace pojmy. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné a neslovné na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka. Vyjadriť vlastnosti predmetov.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>Veľká noc, (maľované) vajíčko (kraslica), korbáč, šibačka, farebné, pekné, krásne, kuriatko, zajac</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robíš? Čo robí Katka (chlapec, dievča...)? Koľko vajíčok (kraslic, korbáčov) vidíš? Páči sa ti vajíčko (kraslica, korbáč)? Aké je vajíčko (kraslica, korbáč)? Čo má Evička (chlapec, dievča)?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je vajíčko (kraslica, korbáč). Ja maľujem vajíčko (kraslicu). Vidím šesť vajíčok (kraslic, korbáčov). Vajíčko (kraslica, korbáč) sa mi páči. Vajíčko (kraslica, korbáč) je pekné (krásne, farebné...). Evička (chlapec, dievča) má maľované vajíčko (kraslicu, korbáč).</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Prosím si vajíčko (kraslicu, korbáč). Vlož do košíka päť vajíčok.</p>
<p>Vetné modely – odpovede:</p>	<p>Nech sa páči. Ďakujem.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Šibi - ryby Veľkonočné vajíčko Šibač Vajíčko Polej ma šuhajko Maľovanie vajíčok</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Slnce, slnce, pod' na naše líčko Už sa blíži</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Hľadaj vajíčko!</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Veľkonočná dielňa Námetová hra: Na trhu</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť, maľovanie vajíčok. Prezeranie a čítanie kníh. Manipulácia s obrázkami, pomenovanie, čítanie obrázka, triedenie, priradovanie a pod. Prednes básní a riekaniek, spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Jarné sviatky – Veľká noc

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Šibi - ryby</p> <p>Šili, ryby, masné ryby, kus koláča od korbáča. Ešte k tomu groš, aby bolo dosť.</p>	<p>Veľkonočné vajíčko</p> <p>Gúľa sa k Vám tichučko veľkonočné vajíčko. Prichádza len na čas krátky, zaželať ti krásne sviatky.</p>
<p>Polej ma šuhajko</p> <p>Polej ma šuhajko, veď je voda na to. Dostaneš vajíčko, veľmi pekné za to.</p>	<p>Šibač</p> <p>Šibem, šibem, šibi, ryby, môj korbáčik nemá chyby. Ešte vody trošička, daj vajíčko z košíčka.</p>
<p>Vajíčko</p> <p>Mám vajíčko, mám, komuže ho dám? Tým veselým šibačom s veľkonočným korbáčom.</p>	<p>Maľovanie vajíčok</p> <p>Vezmem do rúk farbičky, rozcvičím si ručičky. Nakreslím len vajce tak, dokáže to každý žiak.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Slnce, slnce, pod' na naše líčko</p> <p>Slnce, slnce, pod' na naše líčko, dáme ti vajíčko, otvoríme vráta, dáme ti kus zlata.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 9)</i></p>	<p>Už sa blíži</p> <p>Už sa blíži, už sa blíži veľkonočný pondelok, už sa vajcia obliekajú do farebných košielok.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 9)</i></p>
POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY	
<p>Pohybová hra: Hľadaj vajíčko!</p> <p>Deti sedia na koberci v kruhu. Majú oči zakryté rukami. Jedno dieťa chodí v triede a schová vajíčko. Ostatné počúvajú, ktorým smerom chodí. Ak dieťa schovalo vajíčko, zakričí: „Hľadaj vajíčko!“ Deti sa rýchlo postaví a začínajú bežať- hľadať vajíčko. To dieťa, ktoré nájde vajíčko, ho môže za odmenu v druhom kole schovať.</p>	

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetové hra: Veľkonočná dielňa

Deti zhotovujú veľkonočné ozdoby, maľujú a zdobia veľkonočné vajíčka pri stole a vedľa ich predávajú. Učiteľka sa zapojí do hry, vedie s nimi dialóg:

- Čo robíš?	- Maľujem (strihám, kreslím, strihám, lepím a pod.).
- Čo má Janko?	- Janko má (maľované) vajíčko (korbáč).
- Čo máš v ruke?	- Mám vajíčko (korbáč, nožnice, lepidlo a pod.).
- Čo má v ruke Janko?	- Janko má v ruke vajíčko (maľované vajíčko, kraslicu, korbáč).
- Čo je na stole?	- Na stole je vajíčko (maľované vajíčko, lepidlo, štetec a pod.).
- Aké je vajíčko?	- Vajíčko je biele (pekné, červené, maľované, žlté ...)

Námetová hra: Na trhu

- Dobrý deň!
- Dobrý deň!
- Čo je to? alebo: Čo predávate?
- To je (veľkonočné) vajíčko (kraslica, korbáč). alebo: Predávam vajíčko (korbáč).
- Aké je (veľkonočné) vajíčko (kraslica)?
- Veľkonočné vajíčko (kraslica, korbáč) je malé(-ý) (veľké(-ý), červené(-ý) a pod.)
- Čo si prosíte?
- Prosím si (veľkonočné) vajíčko.
- Aké?
- Červené (veľké, maľované, modré ...).
- Koľko si prosíte?
- Prosím si tri.
- Nech sa páči.
- Ďakujem pekne.
- Koľko platím?
- Platíš 5 eur.
- Nech sa páči.
- Ďakujem.
- Dovoďenia!
- Dovoďenia!

0 Pracovní list k téme Jarné sviatky – Veľká noc

Pokyny: vyfarbi, spočítaj

Tvar: biely ovál

0 Čo vidíš na obrázku? (vajičko-kraslica, zajac, kuriatko) Aké je (napr.) kuriatko?

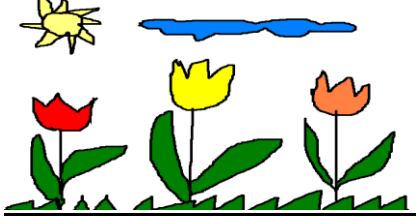
00 Čo má zajac? Zajac má kraslice (vajička). Koľko vajíčok vidíš? Vyfarbi obrázok!

000 Čo sú to? (To sú korbáčiky.) Spočítaj ich. Prvý korbáčik vyfarbi na modrú, posledný na červenú.

2.23 Jarné kvety

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať jarné kvety. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné a neslovné na jednoduchú otázku a pokyn. Komunikovať rozprávať, hovoriť jednoduchými vetnými konštrukciami. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>Snežienka, konvalinka, fialka, púpava, narcis, zlatý dážď, tulipán a pod. sadí(-š), polieva(-š), váza, voda, kvety - kvet</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo sú to? Aký? Aká? Aké? Aká je konvalinka? Čo robíš? Čo robí Katka (chlapec, dievča ...)? Koľko tulipánov vidíš? Páči sa ti (fialka, púpava ...). Čo je vo váze?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je konvalinka. To sú kvety. Konvalinka je biela. Ja polievam kvety. Katka (chlapec, dievča) sadí kvety. Áno, fialka sa mi páči. Vo váze je tulipán a zlatý dážď (sú kvety).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Keď slniečko ráno vstalo Fialôčka Cingi-lingi, cingi-lingi Snežienka Tulipán En, ten, tulipán Konvalinka Páni tulipány</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Kytička Cinká- brinká konvalinka Hrej, slniečko Fialôčka</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Na motýľov a kvietky</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na trhu Námetová hra: Na záhradníkov Edukačná hra: Kto vie počítať ďalej? Edukačná hra: Poznaj kvietok</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť, aranžovanie kytíc. Prezeranie a čítanie kníh. Počúvanie detských pesničiek o kvetoch. Manipulácia s obrázkami. Prednes básní a riekaniek, spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Jarné kvety

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Ked' slniečko ráno vstalo</p> <p>Ked' slniečko ráno vstalo, dobré ráno povedalo, kvietky zo sna prebúdzalo. Pošteklilo jarnú zem, „Pod'te, kvietky, pod'te sem!“</p>	<p>Fialôčka</p> <p>Ja som kvietok fialôčka, aké nebo, také očká. Aká tráva, také šaty, hrej ma slnko, lúčik zlatý.</p>
<p>Páni tulipány</p> <p>V našej malej záhradôčke stojí pekný pán. A ten pán, pekný pán je červený tulipán. V našej peknej záhradôčke stojí čistý pán. A ten pán, čistý pán je červený tulipán.</p>	<p>En, ten, tulipán</p> <p>En, ten, tulipán, na moste je starý pán. A pod mostom ryba s chvostom, chytajte ju bude host'om. Ale beda, už je streda, voda vraví, že ju nedá. Teč, vodička, teč! A my pod'me preč!</p>
<p>Snežienka</p> <p>Ja som prvá snežienka, mám studené kolienka. Sniežik ešte i tu i tam, a ja sa už na svet pýtam.</p>	<p>Tulipán</p> <p>Ja som vám veľký pán, červený som tulipán. Moja hlávka kalich veľký, zdobí v meste parky všetky. Ja som Vám veľký pán, červený som tulipán.</p>
<p>Konvalinky</p> <p>Pri zvončeku zvonček, zvonček malilinký, každý bielulinký. To sú konvalinky.</p>	<p>Cingi-lingi, cingi-lingi</p> <p>Cingi-lingi, cingi-lingi vyzváňajú konvalinky. Cingi-lingi, bim-bam-bom, vyzváňajú za hájom.</p>

PIESNE

Kytička

Viažem si kytičku, v zelenom hájičku,
keď si ju uviažem, mamke ju ukážem.
Toto je kytička, z malého hájička,
pre teba mamička, kus môjho srdiečka.

*(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A.,
1989, s. 24)*

Cinká- brinká konvalinka

Cinká-brinka konvalinka
hoci malá drobulinká,
tie najkrajšie o jari
má vždy mamka v pohári,
tie najkrajšie o jari
má vždy mamka v pohári.

*(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A.,
1989, s. 44)*

Hrej, sniečko

Hrej sniečko hrej, na lúku sa smej,
zobuď na nej kvietky,
rozveseľ nás všetkých a bude nám hej.

*(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A.,
1989, s. 11)*

Fialôčka

Fialôčka, fiala, všetku vôňu rozдалa, ba aj farbu
modrých očiek, do mamkiných voňavočiek,
ba aj farbu modrých očiek, do mamkiných
voňavočiek.

*(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A.,
1989, s. 42)*

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Hra: Na motýľov a kvietky

Na hracej ploche sú rozmiestnené malé a veľké tulipány, bielej, žltej a červenej farby. Deti (motýliky) sú označené malými a veľkými motýlikmi bielej, žltej a červenej farby.

Učiteľka sa pýta detí:

- Čo je to? - To je tulipán.
- Aký je tulipán? - Tulipán je malý a červený (veľký, biely, žltý ...).
- Čo je to? - To je motýľ.
- Aký je motýľ? - Motýľ je malý a biely (veľký, červený, žltý ...).

Motýliky poletujú medzi tulipánmi. Na učiteľkin povel: „Schovajte sa motýliky pred búrkou!“ Motýliky si sadnú na tulipán rovnakej farby a veľkosti (napr. modrý malý motýľ na modrý malý tulipán).

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Kto vie počítať ďalej?

Na tabuli sú makety jarných kvetov. Deti si spoločne zaspievajú pieseň Jarné kvety. Pomenujú kvety a opíšu ich, akú farbu majú. Učiteľka im pomáha otázkami napr.: „Čo je to?“ „To je konvalinka.“ „Čo vidíš?“ „Vidím konvalinku.“ „Aká je konvalinka?“ „Konvalinka je biela.“ „Spočítaj ich!“ „1,2,3.“

Námetové hra: Na záhradníkov

Deti zhotovujú trojdimenzionálne jarné kvety, pričom strihajú, farbía, maľujú, lepia ... pri stole. Učiteľka sa zapojí do hry, vedie s nimi dialóg:

- Čo robíš?	- Ja maľujem (strihám, kreslím, lepím a pod.).
- Čo robíš (kreslíš, maľuješ)?	- Robím (kreslím, maľujem a pod.) kvet.
- Aký kvet robíš (kreslíš, maľuješ)?	- Robím (kreslím, maľujem a pod.) snežienku.
- Čo robí Eva?	- Eva robí fialku.
- Akú fialku robí?	- Robí malú (fialovú, veľkú a pod.) fialku.
- Čo máš v ruke?	- V ruke mám kvet.
- Aký kvet máš v ruke?	- V ruke mám narcis.
- Aký je narcis?	- Narcis je žltý (pekný, malý a pod.).
- Čo má v ruke Janko?	- Janko má ruke tulipány.
- Koľko tulipánov má Marika?	- Marika má štyri tulipány.
- Aké tulipány má Igor?	- Igor má žltý (ružový, červený a pod.) tulipán.

Pomocou špajdlí ich „zasadia“ do kvetináčov a predávajú ich:

Námetová hra: Na trhu

- Dobrý deň!	- Dobrý deň!
- Aké kvety máte?	- Mám tulipány, narcisy, fialky ... Čo si prosíš?
- Prosím si narcis (konvalinku, fialku ...).	- Aký si prosíš?
- Prosím si biely.	- Koľko si prosíš?
- Prosím si sedem.	- Nech sa páči.
- Ďakujem. Koľko platím?	- Šesť eur.
- Nech sa páči.	- Ďakujem.
- Dovozenia!	- Dovozenia!

Edukačná hra: Poznaj kvietok

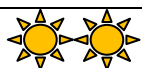
Na stoloch sú umiestnené kytice z lúčnych kvetov (živé, alebo kreslené). Učiteľka ukáže deťom obrázky kvetov (púpava, vlčí mak, margaréta, zvonček). Deti majú kvietok pomenovať a z kytice vybrať ten kvet, ktorý im bol ukázaný.

Pracovní list k téme Jarné kvety

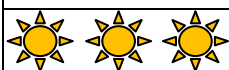
Pokyny: porozprávaj o ..., spočítaj, nakresli, povedz Tvar: oranžové slniečko

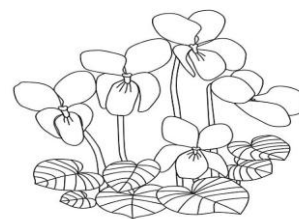
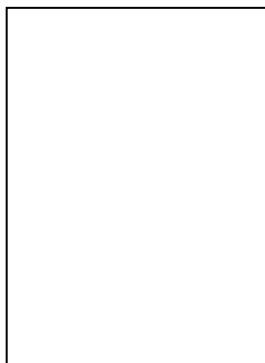
Pomenuj kvety! Povedz aké sú! (Čo je to? Aká je snežienka?)

Porozprávaj o obrázku! To je váza. Váza je červená. Vo váze sú tulipány (kvety).
To sú (vidím) tulipány. Tulipány sú červené a ružové. Spočítaj tulipány!

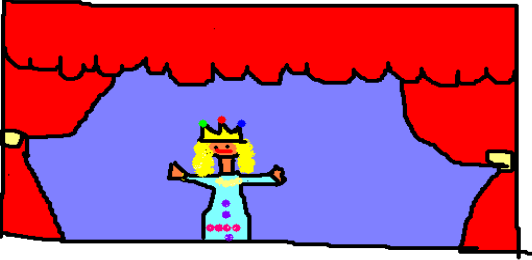

Nakresli zlatý dážď! Pomenuj a vyfarbi kvety!

2.24 Čaro bábkového divadla – svet rozprávok

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať bábkky, vedieť názvy niektorých známych rozprávok, rozvíjať slovnú zásobu detí.</p> <p>Tvoriť jednoduché vety.</p> <p>Počúvať s porozumením rozprávku.</p> <p>Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn.</p> <p>Komunikovať jednoduchými vetnými konštrukciami, ale súvisle.</p> <p>Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>bábkové divadlo, bábka, maňuška, (rozprávková) kniha, číslo, písmeno, knižnica, polica, číta(-m), kráľ(-ovná), vlk, Červená čiapočka, babka, stará mama, líška, medveď, čarodajník, a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Kto je to? Čo je to? Čo robíš? Čo robí Ferko (chlapec, dievča)? Čo číta Ferko (chlapec, dievča)? Akú knihu číta Ferko (chlapec, dievča)? Koľko kníh (bábok, maňušiek a pod.) vidíš? Kde je kniha?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je princezná. To je báбка (kniha, maňuška). Ferko (chlapec, dievča) číta. Ferko (chlapec, dievča) číta knihu. Ferko (chlapec, dievča) číta rozprávkovú knihu. Vidím tri knihy (bábky, maňušky ...). Kniha je na polici.</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Otvor knihu. Zatvor knihu. Odlož knihu na poličku. Odlož bábkku. Prosím si maňušku. Začneme spievať. Budeme spievať. Budem čítať rozprávku. Zahráme bábkové divadlo. Zatlieskajme.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Veľký kráľ Telefón Princeznička na bále Červená Čiapočka</p>
<p>Piesne:</p>	<p>My sme sestry veselé Tancuj, tancuj</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Preteky stonožiek Pohybová hra: Na princeznú</p>

<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Počúvanie rozprávky: Červená Čiapočka Dramatizácia rozprávky: Červená Čiapočka Námetové hra: V divadle Edukačná hra: Hra na kráľa Edukačná hra: Na čarodejníka Edukačná hra: O svete rozprávok</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Kreatívna činnosť. Prezeranie a čítanie kníh. Počúvať rozprávku s porozumením. Manipulácia s bábkami, maňuškami a knihami. Prednes básní a riekaniek s bábkami a maňuškami. Spev piesní s bábkami a maňuškami.</p>

Literárne ukážky k téme Čaro bábkového divadla – svet rozprávok

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Telefón</p> <p>Telefón si k uchu dám, volám: haló kto je tam? Haló tu je tetka! A tu malá Betka!</p>	<p>Princeznička na bále</p> <p>Princeznička na bále postrácala korále. Nahneval sa tatko kráľ, Kuba k sebe zavolať. „Kubo, Kubo beda ti, ak sa s nimi nevrátiš!“</p>
<p>Veľký kráľ</p> <p>Jeden veľký kráľ veľký palác mal. Na paláci veľké brány obrátené v štyri strany. A ten veľký kráľ veľké brány veľkým kľúčom večer zamykal.</p>	<p>Červená Čiapočka</p> <p>Kam, Čiapočka malá, kam? Chodím horou sem a tam. A ty vlíčko čo tu chceš? Zháňam pod zub trošku trávy, od trávy mi dobre trávi. Vlíčko, vlíčko, neklameš? Vlci trávu nejedia. To dievčatká nevedia. Vedia, pán vlk, dobre vedia, ale odkiaľ, nepovedia.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>My sme sestry veselé</p> <p>My sme sestry veselé, veselé, veselé my sa radi bavíme, bavíme. Ukáž sestra veselá, veselá, veselá, čím by si nás bavila, bavila. Robte toto ako ja, ako ja, ako ja bude z toho zábava, zábava. Robíme to ako ty, ako ty, ako ty máme z toho trampoty, trampoty. Vyber si z nás koho chceš, koho chceš, koho chceš, koho najviac miluješ, miluješ. Vyberiem si koho chcem, koho chcem, koho chcem, koho najviac milujem, milujem.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A. , 1989, s. 90)</i></p>	<p>Tancovala líška s mackom</p> <p>Tancovala líška s mackom, na kopčeku hrboľatom, ako si tak tancovali, chvosty sa im natriasali.</p> <p>(na melódiu piesne: Šošovica, hrášok, fazuľa)</p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Na princeznú

Deti vytvoria kruh, v strede kruhu stojí princezná, na hlave má korunku.

Deti chodia v kruhu a hovoria riekanku:

Princezníčka pozor daj, kto ťa volá poslúchaj!

Učiteľka ukáže na jedno dieťa, ktoré zavolá: „Princezná, kto ťa volá?“

Princezná háda meno dieťaťa, kto ju volá. V hre sa vystrieda čo najviac detí.

Pohybová hra: Preteky stonožiek

Učiteľka vyznačí pretekársku dráhu a hráči sa vyčítankou rozdelia do dvoch skupín. Každá skupina utvorí stonožku. Postavia sa do radu za seba, mierne pokročia kolená a naklonia sa dopredu. Každý chytí hráča pred sebou za členky. Prvý sa opiera o zem. Na signál vyštartujú obidve stonožky. Ktorá dobehne do cieľa prvá, vyhráva.

(Kubatzky, P., 2005)

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Počúvanie rozprávky: Červená čiapočka

Kde bolo, tam bolo, bolo raz jedno dievčatko. Dievčatko sa volalo Červená Čiapočka, lebo stále nosilo červenú čiapku. Jedného dňa ju mamička poslala do lesa k starej mame. Stará mama bývala v lese a bola veľmi stará a chorá.

Mamička povedala Červenej Čiapočke:

- Červená Čiapočka, prosím odnes starej mame tento košík do lesa. Do košíka som jej zabalila chlieb, mlieko, koláč, jablko, mäso a syr.

Červená Čiapočka išla do lesa. Cestou stretla vlka.

Vlk sa jej spýtal:

- Kam ideš, Červená Čiapočka?

- Idem k starej mame. Ona býva tu neďaleko v malom domčeku.

Červená Čiapočka ešte natrhala starej mame kvety. Vlk bežal k starej mame, zjedol ju a ľahol si do postele. Prišla Červená Čiapočka a spýtala sa starej mamy:

- Prečo máš také veľké oči?

- Aby som ťa lepšie videla.

- Prečo máš také veľké uši?

- Aby som ťa lepšie počula.

- Prečo máš také veľké ústa a zuby?

- Aby som ťa mohla zjesť. Ham!

Vlk zjedol Červenú čiapočku a zaspal.

Prišiel horár, zastrelil vlka a vyslobodil starú mamu a Červenú Čiapočku.

Dramatizácia rozprávky: Červená Čiapočka
alebo Bábková hra: Červená Čiapočka

Rozprávač (učiteľka): Kde bolo, tam bolo, bolo raz jedno dievčatko. Dievčatko sa volalo Červená Čiapočka, lebo stále nosilo červenú čiapku. Jedného dňa ju mamička poslala do lesa k starej mame. Stará mama bývala v lese a bola veľmi stará a chorá.

Mamička povedala Červenej Čiapočke:

Mamička: Červená Čiapočka, prosím odnes starej mame tento košík.

Rozprávač: Červená Čiapočka išla do lesa. Cestou stretla vlka. Vlk sa jej spýtal:

Vlk: Kam ideš, Červená Čiapočka?

Červená Čiapočka: Idem k starej mame.

Vlk: Kde býva tvoja stará mama?

Červená Čiapočka: V lese.

Rozprávač: Červená čiapočka ešte natrhala starej mame kvety. Vlk bežal k starej mame, zjedol ju a ľahol si do postele. Prišla Červená Čiapočka a spýtala sa starej mamy:

Červená Čiapočka: Prečo máš také veľké oči?

Vlk: Aby som ťa lepšie videla.

Červená Čiapočka: Prečo máš také veľké uši?

Vlk: Aby som ťa lepšie počula.

Červená Čiapočka: Prečo máš také veľké ústa a zuby?

Vlk: Aby som ťa mohla zjesť. Ham!

Rozprávač: Vlk zjedol Červenú Čiapočku a zaspal.

Prišiel horár, zastrelil vlka a vyslobodil starú mamu a Červenú Čiapočku.

Námetové hra: V divadle

Štyri deti budú hercami. Ostatné (obecenstvo) si sadnú do polkruhu na stoličky (sú v divadle). Pred nimi je javisko. Herci vystupujú buď po jednom, alebo spolu. Napríklad zarecitujú báseň, zaspievajú pieseň s doprevádzaním na detských hudobných nástrojoch, zahrajú si krátky scenár – krátke bábkové divadlo a pod.

Po prezentovaní sa deti vystriedajú.

Edukačná hra: Hra na kráľa

Deti sedia na stoličkách. Učiteľka sa oblečie do kráľovského plášťa a dá si na hlavu korunu. (Neskôr bude vystriedaná dieťaťom.) Sadne si do kresla. Dáva deťom otázky:

- Ja som kráľ. Ty si kto?

Deti odpovedajú.

- Ja som

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Edukačná hra: Na čarodejníka

Deti sa rozmiestnia v priestore. Učiteľka - čarodejník má v ruke paličku. Deti sa a pohybujú voľne po priestore. Čarodejník začaruje deti a vydáva pokyny, ako sa majú pohybovať, či ako žaby, vtáci, medvede, bociany, mačky, psy, hady alebo iné zvieratá. Keď povie formulu: „Zaklínam vás! Budete medvede!“ deti sa premenia a napodobnia spomínané zvieratko.

Edukačná hra: Vo svete rozprávok

Deti sú rozptýlené po triede. Učiteľka umiestni v triede škatule, na ktorých sú obrázky rozprávkových bytostí. Vo vnútri sú maňušky. Učiteľka chodí pomedzi deti a hrá sa na čarodejníka. Kúzelnou paličkou sa dotýka postupne všetkých detí a zaklínadlom ich premení na rozprávkové bytosti: „Čáry-máry, nech je z teba princ (princezná, kráľ, kráľovná, líška, medveď, Červená čiapočka ...).” Dieťa si potom vyhladá škatuľu s obrázkom postavy. Vyberie z neho maňušku, dá si ju na ruku. Keď všetky deti budú mať na rukách maňušky, tak sa zahrajú na divadlo napr.: postavia sa do polkruhu a predstavia sa, potom si spoločne zaspievajú pieseň.

♥ Pracovní list k téme Čaro bábkového divadla – svet rozprávok

Pokyny: pomenuj,

Tvar: zelené srdce

♥ Pomenuj, koho vidíš na obrázku!

2.25 Moja mama – Deň matiek

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a používať výrazy spojené s oslavou Dňa matiek. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>mama, moja mama, mamička, Ľúbim, mám rád(-a), srdiečko, kytica, darček, sviatok, deň matiek, rodina, teší(-m) sa, recituje(-m), spieva(-m), tancuje(-m) a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Kto je to? Čo robí mama (mamička)? Čo robíš? Čo robí Katka (chlapec, dievča ...)? Čo je to? Koľko darčiekov vidíš? Páči sa ti darček (srdiečko)? Aké je srdiečko? Ľúbiš svoju mamu (mamičku)? Čo je dnes?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je mama (mamička, rodina). Mama (mamička) varí (teší sa). Katka (chlapec, dievča) spieva (recituje, tancuje). To je darček (srdiečko). Vidím tri darčeky. Áno, darček sa mi páči. Srdiečko je červené (pekné). Áno, ľúbim svoju mamu (mamičku). Dnes je sviatok (deň, matiek, slávnosť).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Vyspevujú jarčeky Mamička moja Ľúbim kvety, ľúbim vtáčky Mamička Ja mám mamu, mamičku Moja drahá mamička Mamičke Milá mamička</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Mamičke Letí, letí pesnička Červené jabĺčko Mojej mame</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Hudobno-pohybová hra: Mám srdiečko, mám Pohybová hra: Kvety pre mamičku</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Dramatizácia obľúbených a už známych rozprávok, podľa výberu detí. Námetová hra: Na rodinu Námetová hra: Deň matiek</p>

Návrh realizácie počas dňa (stratégie):

Pohybové a relaxačné cvičenia.
Riešenie pracovného listu.
Kreatívna činnosť, príprava darčiekov.
Prezeranie a čítanie kníh..
Počúvanie detských pesničiek o mame.
Manipulácia s obrázkami, pomenovanie, čítanie
obrázka, triedenie, priradovanie a pod.
Dramatizácia obľúbených rozprávok.
Prednes básní a riekaniek.
Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Moja mama – Deň matiek

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Vyspevujú jarčeky</p> <p>Vyspevujú jarčeky, deti robia darčeky. Veľké srdcia maľujú, mamičkám ich darujú.</p>	<p>Mamička moja</p> <p>Mamička moja, rada ťa mám, srdiečko lásky plné ti dám.</p>
<p>Mamička</p> <p>Vždy sa mi vravieť žiada: -Mamička, mám ťa rada. Taká si dobrá, milá, bodaj by si dlho žila!</p>	<p>Ľúbim kvety, ľúbim vtáčky</p> <p>Ľúbim kvety, ľúbim vtáčky, každú hračku maličkú. Ale najviac zo všetkého ľúbim svoju mamičku.</p>
<p>Ja mám mamu, mamičku</p> <p>Ja mám mamku, mamičku, ráno varí kávičku. Izbu riadi, čistí šaty, ja mám mamku, poklad zlatý.</p>	<p>Milá mamička</p> <p>Moja milá mamička, pobozkám ťa na líčka, veď som ešte maličká, ale keď raz vyrastiem vo všetkom ti pomôžem.</p>
<p>Moja drahá mamička</p> <p>Moja drahá mamička, ja ťa bozkám na líčka. Na ústoká, na čelo, ži mamička veselo.</p>	<p>Mamičke</p> <p>Maľujem, maľujem krásny kvet. Taký kvet nevidel ešte svet.</p> <p>Maľujem, maľujem ako viem, mamičke tento kvet zanesiem.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Letí, letí pesnička</p> <p>Letí, letí pesnička, k mamke zaletí. Počuj, drahá mamička, pozdrav od detí.</p> <p>Ty si naše slniečko, láskou zohrievaš. Vďaka za to že nás tak veľmi rada máš.</p>	<p>Mamičke</p> <p>Dnes má sviatok moja mama, kytičku jej z lásky dám, aby sa vždy usmievala, na líčka ju pobozká. Mamka moja, mamka zlatá, budem dobrá sľubujem, pretože ťa veľmi ľúbim, srdiečko ti darujem.</p> <p><i>(Lysáková, M. a kol., 1989, .s. 23)</i></p>

<p>Červené jablčko</p> <p>Červené jablčko v oblôčku mám, koho rada vidím, tomu ho dám. A ja ťa, mamička, najradšej mám, tebe to červené jablčko dám.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 26)</i></p>	<p>Mojej mame</p> <p>Vo vrbine pri potôčku odtrhol som fialôčku, čo myslíte komu asi dodá vône a tiež krásy. Mojej mamke rád ju mám, jej ten nežný kvietok dám.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 25)</i></p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Hudobno-pohybová hra: Mám srdiečko, mám</p> <p>Deti vytvoria dvojice (mamička a dieťa) a stoja v zástupe uprostred hracej plochy. Na dohodnutý signál sa dvojice rozídu rôznym smerom na vymedzené miesta (do roboty, do materskej školy) . Mamičky napodobňujú rôzne pracovné činnosti a deti maľovanie srdiečka. Na znamenie hrkálky si deti z materskej školy vezmú do ruky srdiečko (srdiečka sú pripravené na stole) a začnú spievať pesničku:</p> <p><i>Mám srdiečko mám, komuže ho dám. Dám ho mojej drahej mame, lebo ju mám rád.</i></p> <p>Mamičky pôjdu pre deti do materskej školy a deti im odovzdajú srdiečka. - Nech sa páči mamička. - Ďakujem ti Evička.</p> <p>Učiteľka sa môže zapojiť do hry s otázkami: - Čo je to? - To je srdiečko. - Aké je srdiečko (srdce)? - Srdiečko (srdce) je červené (veľké, malé, pekné). - Páči sa ti srdiečko (srdce)? - Áno, srdiečko (srdce sa mi páči).</p> <p>Hra sa opakuje ešte niekoľkokrát.</p>	
<p>Pohybová hra: Kvety pre mamičku</p> <p>Deti počas hier vyrábajú väčšie farebné kvety (vo veľkosti cca. A4). Následne ich využívajú v tejto pohybovej hre. Na zemi sú rozložené kvety - kvetinová záhrada. Deti behajú voľne po triede, ktorá predstavuje kvetinkovú záhradu. Musia si dávať pozor, lebo nesmú stúpiť na kvety. Na vopred dohodnutý signál si sadnú za jeden kvietok. Komu neujde kvietok, ten sa postaví vedľa hracej plochy. Postupne sú odobrané kvety (po jednom, alebo po dvoch). Zvíťazí dieťa, ktoré ostáva v hre ako posledné. Ono si zaslúži potlesk. Víťaz a ostatné deti nakoniec zoberú domov kvietok svojim mamičkám.</p>	
<p>ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY</p>	
<p>Námetová hra: Deň matiek</p> <p>Deti v rámci námetovej hry pripravujú darček ku Dňu matiek.</p>	

Učiteľka sa zapojí do hry s otázkami:

- Čo robíš?	- Robím darček (maľujem, kreslím a pod.).
- Čo máš v ruke?	- V ruke mám kyticu (srdiečko, srdce, kvet, darček a pod.).
- Aký je darček?	- Darček je pekný.
- Aké je srdiečko (srdce)?	- Srdiečko (srdce) je červené (pekné, malé, veľké a pod.).
- Koľko srdiečok máš?	- Mám tri srdiečka.
- Koľko srdiečok je na stole?	- Na stole sú dve srdiečka.

Námetová hra: Na rodinu

Deti sa hrajú námetovú hru na rodinu. Rozdelia si medzi sebou úlohy. Počas hry sa ich učiteľka pýta a deti odpovedajú na otázky:

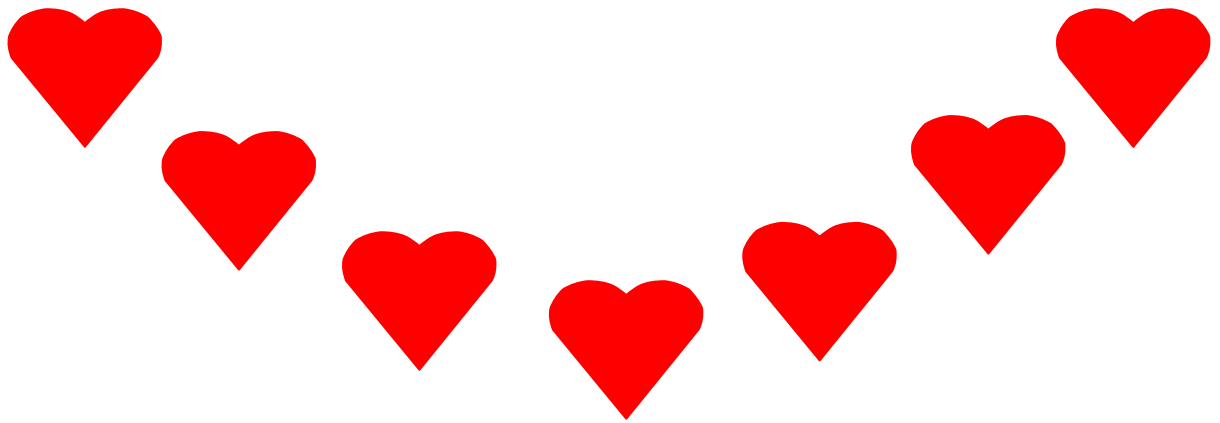
- Ako sa voláš?	- Volám sa Evička.
- Ty si mamička?	- Áno, ja som mamička. (Nie, ja som sestra.)
- Ako sa voláš?	- Volám sa Janko.
- Aká je mamička?	- Mamička je dobrá.
- Líbiš svoju mamičku?	- Áno, ja ľúbim svoju mamičku.
- Kde je tvoja mamička?	- Moja mamička je tam.
- Čo robí tvoja mamička?	- Moja mamička varí (číta, spí, obeduje ...).
- Čo varí tvoja mamička?	- Mamička varí polievku.
- Čo číta tvoja mamička?	- Moja mamička číta knihu (rozprávkovú knihu).
- Ty si chlapec?	- Áno, ja som chlapec.
- Ty si dievča?	- Nie, ja nie som dievča, ja som chlapec.
- Ty si otec?	- Nie, ja som dedko.

♥ Pracovní list k téme Moja mama – Deň matiek

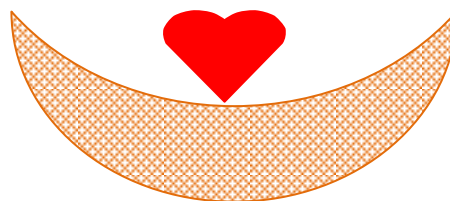
Pokyny: spočítaj, vmaľuj, zakrúžkuj

Tvar: červené srdiečko

♥ Čo je to? Aké je srdiečko? Spočítaj srdiečka! Zakrúžkuj tri srdiečka!

♥ ♥ Povedz: Kde je červené (modré, zelené) srdiečko?
(Červené srdiečko je v košíku. Modré srdiečko je na strome. Zelené srdiečko je pod stolom.)

2.26 Neživá príroda

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, pomenovať a rozlíšiť niektoré zložky neživej prírody. Určiť množstvo na základe zrakového vnímania. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Vyjadriť množstvo: veľa - málo. Rozpoznať farby: hnedá, biela, čierna, sivá.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>kameň, piesok, voda, zem, vzduch, jazero, more, veľa, málo, hnedá, biela, čierna, sivá</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo máš v ruke? Čo robí Katka (chlapec, dievča)? Koľko kameňov vidíš? Aký je kameň? Čo je v balóne?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je voda (piesok, kameň, zem, a pod.). V ruke mám kameň (piesok, zem a pod.). Vidím päť (málo, veľa) kameňov. Kameň je hnedý (sivý, biely a pod.). V balóne je vzduch.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Ryba Pláva kačka po jazere Rosa Stojí vřba pri potoku Voda, voda, vodička Žaba Vyčítanka Pri vode</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Kolo, kolo mlynské Dve veselé húsky</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Kameň, voda Pohybová hra: Zem a vzduch Pohybová hra: Premeň sa na kameň!</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Edukačná hra: Tvoríme obrázky</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Prezeranie náučnej literatúry. Manipulácia s kamienkami, pieskom, vodou, obrázkami a pod. Pomenovanie, čítanie obrázkov a ich triedenie. Bádateľské aktivity v prírode. Hra v piesku a hra s vodou.</p>

Prednes básní a riekaniek.
Tvorba obrázkov z kamienkov.
Pokusy s vodou.
Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Neživá príroda

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Ryba</p> <p>En, ten, tulipán, na moste je starý pán, a pod mostom ryba s chvostom, chytajte ju bude hosťom, ale beda, už je streda, voda vraví, že ju nedá. Teč si voda, teč, a mi poďme preč.</p>	<p>Pri vode</p> <p>Čľup, čľup do vodičky, zahrajme sa na rybičky. Slnko púšťa zlaté nite, vo vode ich ulapíte. – Ja ich chytím prvý! – Ja ich chytím druhý! Sprav nám, slnko, sprav nám z kvapiek ligotavé dúhy!</p>
<p>Rosa</p> <p>Na tráve je rosa, chodím po nej bosá.</p>	<p>Stojí vrba pri potoku</p> <p>Stojí vrba pri potoku, visí na nej zvon. Na koho to slovo padne, ten musí ísť von!</p>
<p>Voda, voda, vodička</p> <p>Voda, voda, vodička, ryba, rybka, rybička, žaba, žabka, žabička.</p>	<p>Žaba</p> <p>Prší, prší leje sa, malá žabka smeje sa. Nevzala si dáždnik, bo ma rada dáždik.</p>
<p>Vyčítanka</p> <p>Sedí ryba pri potoku, drží zlatý meč. Na koho to slovo padne, ten musí ísť preč.</p>	<p>Pláva kačka po jazere</p> <p>Pláva kačka po jazere, vo vode si šaty perie. „Rybky sem - rybky tam, ja vás všetky pochytám“.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Kolo, kolo mlynské</p> <p>Kolo, kolo mlynské, za štyri rýnske. Kolo sa nám polámalo a do vody popadalo, urobilo bác! Vezmeme si hoblík – píľku zahráme sa ešte chvíľku, keď to kolo spravíme, – takto sa zatočíme!</p> <p><i>(Štefánková,, M., 2008. s.8)</i></p>	<p>Dve veselé húsky</p> <p>Stará mama mala dve veselé húsky, jedna sivá, druhú biela dve veselé húsky. Umyli si nôžky, pri potôčku v mláke, jedna sivá, druhá biela, pri potôčku v mláke.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 222)</i></p>

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Kameň, voda

Deti bežia (chodia) na rytmus hrkálky (bubienka) po hracej ploche.

Na učiteľkin povel: „KAMENŤ!“ sa deti zastavia a zostanú nehybne stáť.

Na učiteľkin pokyn: „VODA!“ deti pohybmi rúk napodobňujú tečúcu vodu a hovoria:

„Teč vodička, teč, a mi podme preč!“

Pohybová hra: Premeň sa na kameň!

Deti si vyčítankou zvolia chytajúceho – čarodejníka. Čarodejník naháňa ostatných hráčov. Keď sa niekoho dotkne (šibne čarovným prúťikom), ten sa premení kameň. Zaklínadlo: „Premeň sa na kameň!“ znamená, že hráč musí znehybniť v takom postoji, v akom sa nachádzal, keď sa ho čarodejník dotkol.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Tvoríme obrázky

Deti v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti maľujú s vodovými farbami, lepia piesok a drobné kamienky, - vytvárajú obrázky.

Počas činností sa ich učiteľka pýta:

- Čo robíš?	- Ja maľujem (lepím).
- Čo je to?	- To je voda (kameň, piesok, lepidlo, štetec ...).
- Aký je kameň?	- Kameň je veľký (malý, čierny, biely ...).
- Koľko kameňov vidíš (máš)?	- Vidím (mám) tri kamene.
- Čo robí Zuzka?	- Zuzka lepí (maľuje).
- Čo lepí Zuzka?	- Zuzka lepí piesok (kameň).

Pracovní list k téme Neživá příroda

Pokyny: spočítaj

Tvar: čierny obdĺžnik

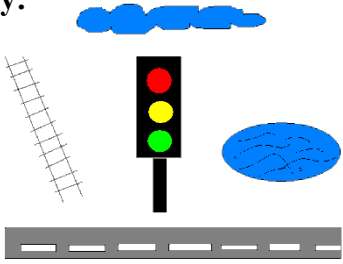
Čo vidíš na obrázku? Čo je to? (piesok, kameň, voda, zem) Aká (-ý,-á) je?

Spočítaj kamene! Aký je kameň? (biely, červený, sivý, hnedý, čierny)

2.27 Doprava, dopravné prostriedky - cestovanie

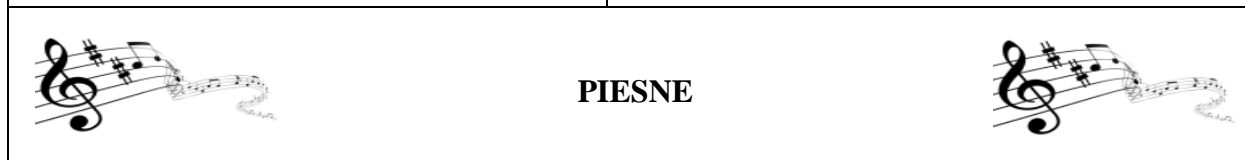
<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať, pomenovať a rozlíšiť dopravné prostriedky, poznať farby a ich význam na semafore.</p> <p>Aktivizovať slovnú zásobu v rôznych komunikačných situáciách.</p> <p>Reagovať slovné na jednoduchú otázku.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>auto, nákladné auto, autobus, bicykel, motocykel, loď, vlak, lietadlo, raketa, dlhý, krátky, semafor, zastaviť sa, pripraviť sa, môžeš ísť, cesta, vagón, šofér a pod.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robíš? Čo robí Katka (chlapec, dievča a pod.)? Čím cestuješ? Čím cestuje Katka (chlapec, dievča)? Koľko vagónov (autobusov, áut a pod.) vidíš? Páči sa ti loď (lietadlo, raketa a pod.)? Aká je cesta?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je vlak (nákladné auto, raketa, tunel, prechod pre chodcov a pod.). Ja cestujem. Katka (chlapec, dievča) cestuje. Ja cestujem s vlakom. Katka (chlapec, dievča) cestuje s autobusom. Vidím tri vagóny (autobusy, autá a pod.). Áno, páči sa mi loď (lietadlo, raketa a pod.). Cesta je dlhá (krátka).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Semafor 2 Ide vláčik ši-ši-ši 1 Letí, letí lietadlo Ide traktor do lesa Ideme, ideme do lesa Križovatka Ako prejdem cez cestu Bicykel Semafor 1 Ide vláčik ši-ši-ši 2 Auto Vlak</p>

Piesne:	Ide, ide vláčik Tú-tú-tú, auto je už tu
Pohybové a hudobno-pohybové hry:	Pohybová hra: Na vlak Pohybová hra: Na kúzelníka
Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:	Dramatická hra: Na cestovanie Námetová hra: Stavanie ciest, tunelov ... Edukačná hra: Dopravný strážnik Edukačná hra: Plávam - letím Edukačná hra: Na semafor
Návrh realizácie počas dňa (stratégie): 	Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie náučnej literatúry a čítanie kníh. Počúvanie detských pesničiek o doprave. Manipulácia s obrázkami, pomenovanie, čítanie obrázkov, triedenie, priradovanie a pod. Prednes básní a riekaniek. Dopravné hry. Stavanie ciest. Špedícia. Hry s dopravnými vestami. Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Doprava, dopravné prostriedky - cestovanie

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Ide vláčik ši-ši-ši 1</p> <p>Ide vláčik ši-ši-ši, odvezie nás k Mariši, od Mariši k Etele cez tri veľké tunele. Potom zase k Mariši, ide vláčik ši-ši-ši.</p>	<p>Ide traktor do lesa</p> <p>Ide traktor do lesa, točia sa mu kolesá. Dve sú vpredu, dve sú vzadu, netočia sa pre parádu.</p>
<p>Letí, letí lietadlo</p> <p>Letí, letí lietadlo, keby na zem dosadlo, zatlieskajte deti, lebo dolu letí.</p>	<p>Ideme, ideme do lesa</p> <p>Ideme, ideme do lesa, zlámali sa nám kolesá. Ideme, ideme ako vlak, rýchlejšie letíme ako vták.</p>
<p>Semafor 1</p> <p>Semafor sa múdro tvári, červeno a žltó žiari. Niekedy je zelený, lebo sa mu nelení. Na červenú zastaviť sa, na žltú zas pripraviť sa. Na zelenú zrýchliť krok, môžeš prejsť na druhý bok.</p>	<p>Križovatka</p> <p>Pozor, Peter, pozor, Katka, teraz príde križovatka. Ulica, to nie je dvor, cesty stráži semafor. A ten páňko oceľový hoci vás aj neosloví, na hlave má tri oči. Púšťa iba na zelenú, počkajte, kým naskočí.</p>
<p>Ako prejdem cez cestu</p> <p>Pozriem vpravo, pozriem vľavo, cez ulicu prejdem hravo. Po prechode pre chodcov o chvíľu som za cestou.</p>	<p>Semafor 2</p> <p>Keď červená zabliká, nepohnem sa z chodníka. Oranžová svieti, pripravte sa deti! Iba farba zelená, voľnú cestu znamená.</p>
<p>Bicykel</p> <p>Bicy - bicy- bicykel, zajačik to nevedel, nevedel sa bicyklovať, musel si to opakovať.</p>	<p>Ide vláčik, ši-ši-ši 2</p> <p>Ide vláčik, ši ši ši, dovezie nás k Maryši, od Maryši k Etele, prešiel štyri tunele.</p>

<p>Auto</p> <p>Tamto vidím zákrutu, zatrúb auto tu-tu-tú. A keď prídeš po zákrutu, zatrúb ešte tu-tu, tu-tu, tu-tu-tú.</p>	<p>Vlak</p> <p>Fu-fu, fu-fu, fučí vlak, ťahá sa tak ako drak. Púšťa dym a biele pary, vozí ľudí, poštu, dary. Podme aj my ako vlak robiť š-š, tak i tak.</p>
---	---

<p>Tú-tú-tú, auto je už tu</p> <p>Tú, tú, tú, auto je už tu. Pod ty mama, pod ty s nami, za chvíľu sme za horami. Tú, tú, tú auto je už tu. Len sa trochu povožíme, hneď sa domov navrátime. Tú, tú, tú auto je už tu.</p>	<p>Ide, ide vláčik</p> <p>Ide ide vláčik, ide ide vlak. Podte milé (rýchlo) deti, podte nasadať. Pôjdeme my do Popradu, kúpime si čokoládu. Ide ide vláčik, ide ide vlak.</p>
---	--

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Na vlak

Deti na hracej ploche vytvoria krátke a dlhé vlaky a napodobňujú pohyb vlaku, pričom spolu s učiteľkou hovoria básničku: „*Ide vláčik, motoráčik, koľko vozňov má?*“. Učiteľka ukáže na jeden z vláčikov a spolu spočítajú koľko vozňov (detí) má daný vláčik. Hra sa niekoľkokrát opakuje.

Pohybová hra: Na kúznika

Deti sa voľne zhromaždia okolo učiteľky, oči si zakryjú rukami. Učiteľka drží v ruke zloženú šatku a hovorí: „Otváram čarovnú šatôčku a vidím okolo seba samé autá (lietadlá, vláčiky a pod.)“. Deti pohybmi napodobňujú určené dopravné prostriedky. Deti sa vrátia k učiteľke na dopredu dohodnuté znamenie.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 59)

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Dramatická hra: Na cestovanie

Deti vytvoria kruh, v prostriedku sú dve deti (Anička a Evička).

Dialóg:

- Kam cestuješ Anička?	- K našej tete Evička.
- Má tetička kravičku?	- Kravičku aj mačičku.
- Čím cestuješ Anička?	- Vlakom milá Evička.
- Šťastnú cestu Anička!	- Ďakujem ti Evička!

Deti vytvoria vlak, napodobňujú pohyb vlaku a spievajú pesničku: Ide, ide vláčik ...

OBMENA: Čím cestuješ Anička? – Autom milá Evička.

Deti napodobňujú pohyb auta a spievajú pesničku: Tú, tú, tú, auto je už tu

Námetová hra: Stavanie ciest, tunelov a pod.

Deti sa voľne hrajú, stavajú cesty, mosty, tunely. Učiteľka sa zapojí do hry, vedie s deťmi dialóg:

- Čo robíš?	- Hrám sa.
- Čo je to?	- To je cesta (tunel, vlak, auto, lietadlo, semafor a pod.).
- Koľko áut vidíš?	- Vidím tri autá.
- Koľko vagónov má vlak?	- Vlak má štyri vagóny.
- Aký je vlak?	- Vlak je dlhý (krátky).
- Pomenuj čo vidíš!	- Vidím auto, lietadlo, vlak, semafor ...
- Spočítaj autá (vlak, motorky ...)!	- 1,2,3,4,5,6, ...

Edukačná hra: Dopravný strážnik

Deti napodobňujú autá. Dostanú kruhy, ktoré predstavujú volanty. Autá sa premávajú po triede.

Ak učiteľka ukáže červenú zástavku a zakričí: „Červená - stoj!“ deti sa zastavia.

Ak zakričí: „Žltá - priprav sa.“ autíčka sa pripravujú.

Ak zakričí: „Zelená - môžete ísť.“ autíčka začínajú znova premávať.

Edukačná hra: Plávam – letím

Deti behajú po triede. Na heslo PLÁVAME, napodobňujú plávanie. Na heslo LETÍME, napodobňujú lietanie. Na heslo BEŽÍME, začnú znova behať.

Edukačná hra: Na semafor

Učiteľka deťom rozdá papierové semafore a farebné kolieska (červené, žlté, zelené). Potom spolu recitujú báseň:

*Semafor sa múdro tvári,
červenou a žltou žiari.
Niekedy je zelený,
kedy sa mu nelení.*

Na červenú „zastaviť sa“,

*na žltá zas „pripraviť sa“,
na zelenú zrýchliť krok,
môžeš ísť na druhý bok.*

Učiteľka vyzve deti, aby rozsvetcovali na svojom semafore svetlá tak, ako im určí.
„Semafor prikázal vodičom stáť“ Deti doplnia do horného otvoru červené kolieska.
Potom semafor prikazuje: „Pripraviť sa!“ Deti vložia do druhého otvoru žlté koliesko.
Na povel: „Cesta je voľná!“ vložia do posledného otvoru zelené koliesko.

(Rovný, M., Kabáčová, B., Granec, K., 1988, s. 181)

Pracovní list k téme Doprava, dopravné prostriedky - cestovanie

Pokyny: pomenuj, vyfarbi, povedz, odpovedaj

Tvar: modrý obdĺžnik

Pomenuj, čo vidíš na obrázku! Odpovedaj na otázky učiteľky! (Čo je to? Aký je? Čo robí?)

To je semafor? Vymenuj farby na semafore! Povedz, čo urobíš, ak svieti zelená (žltá, červená)! Môžem ísť, stojím – čakám, pripravím sa.

2.28 Naša vlasť – mesto, dedina

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať našu vlasť, hlavné mesto, rozlišovať, poznať a opísať slovenskú štátnu zástavu - farby, usporiadanie. Poznať a rozlišovať mesto a dedinu. Tvoriť jednoduché vety, odpovedať na otázky. Reagovať slovné a neslovné na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>Slovensko, Bratislava, zástava, hrad, kostol, most, dom, Dunaj, rieka, mesto, dedina, šípka, potok, nízky, vysoký</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Ako sa volá naša vlasť? Čo je to? Čo sú to? Aká je zástava? Kde bývaš? Bývaš v meste? Bývaš na dedine? Aký je Dunaj? Aký je dom?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>Naša vlasť je Slovensko. To je hrad (most, kostol, zástava, mesto, dedina, riek, Dunaj ...). To sú hory. Zástava je biela, modrá, červená (veľká, malá). Bývam v ... Áno, bývam v meste. Áno, bývam na dedine. Dunaj je dlhý. Dom je vysoký (nízky).</p>
<p>Pokyny:</p>	<p>Daj šípku na mapu. Ukáž, kde je Dunaj.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Moja vlasť Nakreslím si som Idú chlapi do hora Na Dunaji Rozevička</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Maliar Autobus Keď si šťastný</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Vláčik beží</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Edukačná hra: Mesto - dedina Edukačná hra: Cestujeme</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Riešenie pracovného listu. Prezeranie náučnej literatúry a čítanie kníh.. Počúvanie štátnej hymny. Manipulácia s obrázkami. Prednes básní a riekaniiek. Práca s mapou. Práca s glóbusom. Spev piesní a pod.</p>

Literárne ukážky k téme Naša vlasť – mesto, dedina

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Moja vlasť</p> <p>Slovensko je moja vlasť, tu mám mamu, tu chcem rásť. Je tu ocko, láska, mier, Slovensko je krásna zem.</p>	<p>Nakreslím si dom</p> <p>Nakreslím si dom. Ktože býva v ňom? V jednej izbe tatko s mamkou. V druhej izbe dedko s babkou. V tretej izbe Vladko s Katkou.</p>
<p>Idú chlapi do hory</p> <p>Idú chlapi do hory, rúbať duby, javory. Rezy, rezy, pílime, a pritom si cvičíme.</p>	<p>Sviet', slniečko</p> <p>Sviet', slniečko na náš kraj, nech sa zmení v sladký raj, nech v ňom rozváňajú kvietky a nech je tu dobre všetkým.</p>
<p>Na Dunaji</p> <p>Máme loďku maľovanú, odvezieme na nej mamu. My sme námorníci smelí, preplávame Dunaj celý.</p>	<p>Rozcvička</p> <p>Hlboko je zrno, vysoko je slnko, na potoku most, cvičili sme dost'.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Maliar</p> <p>Nakreslím si domček, pri domčeku stromček, pri stromčeku veľké huby, taký obraz sa mi ľúbi.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 181)</i></p>	<p>Keď si šťastný</p> <p>Keď si šťastný, tieskaj rukami, (tlesk, tlesk) keď si šťastný, tieskaj rukami, (tlesk, tlesk) keď si šťastný, tieskaj, keď si šťastný, tieskaj, keď si šťastný, tieskaj rukami. (tlesk, tlesk)</p>
<p>Autobus</p> <p>Po mestách i po dedinách, vozí ľudí autobus. Deti sa mu vyhýbajú, vyhne sa aj kačka, hus.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 236)</i></p>	<p>Keď si šťastný, dupaj nohami ... Keď si šťastný, udri do kolien ... Keď si šťastný, lúskaj prstami ... Keď si šťastný, zvolaj hola-hej ... Keď si šťastný, rob to ešte raz ...</p>
POHYBOVÉ A HUDOBNO-POHYBOVÉ HRY	

Pohybová hra: Vláčik beží

Hru predchádza dialóg:

- Kde bývaš? - Bývam v
- Bývaš v meste alebo na dedine? - Bývam v meste (na dedine).
- Kde býva tvoja babka (tvoj dedko, stará mama, starý otec, starí rodičia ...)? -Moja babka (dedko, stará mama, starý otec, starí rodičia ...) býva v meste ... (na dedine ...)

Deti vytvoria jeden dlhý vlak (vpredu je učiteľka) a hovoria spolu riekanku:

Šiši, šiši, vláčik beží, šibe doňho vietor svieži.

Raz doľava, raz doprava, hneď tu bude Bratislava.

Neskôr učiteľka doplní na konci riekanky: mesto, kde bývame, kde býva Ďurko, kde býva Jankova babka a pod. Deti s pomocou učiteľky doplnia správne názvy miest a obcí.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Mesto – dedina

Deti sedia v polkruhu. Učiteľka má pred sebou 2 krabičky. Na jednej je nakreslené mesto, na druhej dedina. Ukáže deťom obrázky a deti majú usúdiť, do ktorej krabičky patria (mesto – dedina). Na obrázkoch sú: krava, kôň, semafor, vysoký činžiak, električka, veľký obchodný dom, hospodársky dvor so zvieratkami (kačica hus, kuriatko, sliepka ...) a pod.

Edukačná hra: Cestujem

Deti urobia vlak (zo stoličiek). Chytia sa za ruky a zaspievajú pieseň: Ide, ide vláčik ... Pritom chodia v triede ako vlak. Potom nasadnú do pripraveného vlaku. Učiteľka je rušňovodič a hovorí: „Pozor, ideme! Cestujeme do Bratislavy.“ Počas cestovania spievajú spoločne: Keď si šťastný ... Vlak sa zastaví a učiteľka povie deťom: „Sme v Bratislave. Vystúpime!“

OBMENA: Deti cestujú s autobusom. Pred nástupom kúpia lístok:

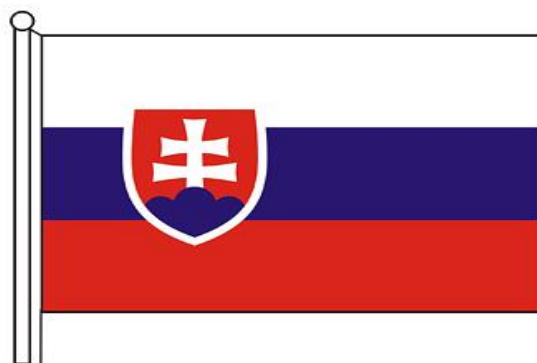
- Dobrý deň! - Dobrý deň!
- Kam cestuješ? - Cestujem do Bratislavy. Prosím si lístok.
- Nech sa páči! - Koľko platím?
- Platíš 5 eur. - Ďakujem. Dovozenia.
- Dovozenia.

➔ Pracovní list k téme Naša vlast' – mesto, dedina

Pokyny: pomenuj, vyfarbi

Tvar: zelená šípka

➔ Pomenuj, čo vidíš na obrázku! (Čo je to? To je hrad, Dunaj, most, zástava. Aká je zástava?)

➔ ➔ Vyfarbi vysoký dom!

2.29 Škola volá – budem prvákom

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať školské potreby. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné a neslovné na jednoduchú otázku a pokyn. Pomenovať veci a činnosti.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>škola, žiak, pani učiteľka, školská taška, peračník, zošit, kniha, ceruzka, pero, farbičky, tabuľa, trieda, krieda, píše(-m), učí(-m) sa, učí a pod. rozlúčka, darček, slávnosť.</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Kto je to? Čo robí žiak (Paľko, chlapec, dievča, žiačka)? Čo robíš? Koľko ceruziek (peračnickov ...) vidíš? Páči sa ti šlabikár (kniha, pero ...)? Aká je školská taška? Kam ideš? Kam ide Janko (chlapec, dievča)?</p>
<p>Vetné modely – odpovede:</p>	<p>To je pani učiteľka (žiač, žiačka). Žiak (žiačka, chlapec, dievča) píše, číta, učí sa a pod. Ja sa učím. Vidím štyri ceruzky (peračníky, zošity a pod.). Áno, šlabikár (kniha, pero a pod.) sa mi páči. Školská taška je červené (pekná, nová a pod.). Idem do školy. Janko (chlapec, dievča) ide do školy.</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Prines mi pero (školskú tašku, zošit a pod.). Ukáž mi knihu (školskú tašku, farbičky a pod.). Daj Lackovi pero (zošit, školskú tašku a pod.). Prosím si farbičky (školskú tašku, zošit a pod.).</p>
<p>Vetné modely – odpovede na pokyny:</p>	<p>Nech sa páči. Ďakujem pekne.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Adam v škole nesedel Prešli rôčky, prešli dníčky Abeceda zjedla deda Malý počtár</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Až ja budem žiačikom prvej triedy Pisár</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Ideme do školy</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Na školu</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p> 	<p>Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie a čítanie kníh. Manipulácia s obrázkami, pomenovanie, čítanie obrázkov, triedenie, priradovanie a pod. Prednes básní a riekaniiek, spev piesní.</p>

Literatúra k téme Škola volá – Budem prvákom

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Adam v škole nesedel</p> <p>Adam v škole nesedel, abecedu nevedel. Prišli k nemu líšky, čítali mu z knižky.</p>	<p>Prešli rôčky</p> <p>Prešli rôčky, prešli dníčky, už ideme do školičky. Do školičky zaránky, Máme nové knihy, tašky, ceruzky a písanky. Volá nás veľká abeceda, vitaj, vitaj prvá trieda.</p>
<p>Abeceda zjedla deda</p> <p>Abeceda zjedla deda, povedala na medveďa, a medveď na líšku, líška na pipíšku.</p>	<p>Malý počtár</p> <p>1, 2, 3, 4, 5, spočítam si všetko hneď. 5 prstiek na ruke, 5 kvietok na lúke, 5 guľôčok v jednej jamke, utekajme k našej mamke. 1, 2, 3, 4, 5 už to vieme naspamäť.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Až ja budem žiačikom prvej triedy</p> <p>Až ja budem žiačikom prvej triedy, naučím sa písmenká z abecedy. Poteší sa ocko, mamička, aká som ja usilovná včelička. Až sa v triede posadím do lavice, naučím sa počítať z počtovnice. Poteší sa ocko, mamička, aká som ja usilovná včelička.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 197)</i></p>	<p>Pisár</p> <p>Píšem bodky, píšem čiarky na papierik sem i tam. Už je lístok napísaný, hneď vám všetko prečítam.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 356)</i></p>
POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY	
<p>Pohybová hra: Ideme do školy</p> <p>Deti sú na vyznačenej časti hracej plochy (doma). Stoly (škola) sú na druhej strane hracej plochy. Každé dieťa má na stole ceruzku, farbičku, knihu, štetec a pod. Na učiteľkin povel: „Ideme (bežíme) do školy!“ deti odpovedajú: „Ideme, ideme (bežíme, bežíme) do školy.“ Následne na to idú (bežia) ku stolu, k svojim veciam. Učiteľka povie: „Vezmi si (ukáž) ceruzku (knihu, farbičku, štetec ...)!“ Deti ukážu, podľa žiadania („Čo je to?“) aj pomenujú („To je farbička.“) školské potreby. Na učiteľkin povel: „Choďte (bežte) domov!“ deti idú (bežia) na vyznačené miesto, ktoré predstavuje dom. Hra sa opakuje toľkokrát, kým deti neukážu a nepomenujú všetky školské potreby.</p>	

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Námetová hra: Na školu

Deti sa hrajú námetovú hru, na školu. Medzi sebou si rozdelia úlohy.

Učiteľka sa zapojí do hry ako nový žiak, začne dialóg a deti odpovedajú na jej otázky:

- Dobrý deň pani učiteľka! - Dobrý deň!

- Ako sa voláš? - Volám sa Jolana.

- Čo robíš Táňa? - Ja píšem.

- Čo máš na stole? - Na stole mám ceruzku, štetec, zošit, knihu a pod.

- Koľko ceruziek máš? - Päť.

- Čo je to? - To je (školská) taška.

- Čo je v taške? - V (školskej) taške je peračník, pero, zošity, kniha, farbičky a pod.

Pracovní list k téme Škola volá – budem prvákem

Pokyny: odpovedaj, pomenuj

Tvar: hnedý ovál

- Odpovedaj na otázky! Kam idú deti? Deti idú do školy? Čo je to? To je školská taška. Čo robí dievča (žiačka)? Dievča (žiačka) píše na tabuľu. Čo má Evička v taške? Evička má v taške knihy. Čo je to? To je škola. To je pero.

- ● Pomenuj, čo vidíš na obrázku! Odpovedaj na otázky: Aká (aké, aký) je ...?

2.30 Lúčne kvety

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Poznať a pomenovať lúčne kvety. Poznať niektoré radové číslovky. Odpovedať na otázky. Vysloviť súhlas a nesúhlas. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovné a neslovné na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>vlčí mak, kamilka, púpava, margaréta, d'atelina, nezábudka. prvý, druhý ... posledný, ružová, fialová</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo sú to? Koľko púpav (vlčieho maku, kamiliek ...) vidíš? Páči sa ti púpava? Aký je vlčí mak? Koľká je nezábudka v rade?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je zvonček (margaréta, púpava ...). To sú kvety. Vidím tri púpavy. Áno, vlčí mak sa mi páči. Vlčí mak je červený (pekný). Nezábudka (vlčí mak, d'atelina) je prvá (posledná).</p>
<p>Vetné modely – pokyny:</p>	<p>Ukáž mi margarétu. Prosím si zvonček.</p>
<p>Vetné modely – odpovede na pokyny:</p>	<p>Nech sa páči. Ďakujem pekne.</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Púpavy Nezábudka Trávička Na lúke</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Ťapi-ťap Zvoňte lúčne zvončeky Ďatelinka Na mak</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Pohybová hra: Na lúke</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Počúvanie scény: Lúčne kvety</p>
<p>Návrh realizácie počas dňa (stratégie):</p>	<p>Pohybové a relaxačné cvičenia. Riešenie pracovného listu. Kreatívna činnosť. Prezeranie náučnej literatúry a čítanie kníh. Počúvanie detských pesničiek o kvetočoch. Manipulácia s obrázkami, pomenovanie, čítanie obrázkov, triedenie, priradovanie a pod.</p>

Hra s pexesom a domino.
Prednes básní a riekaniiek.
Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Lúčne kvety

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Trávička</p> <p>Trávička je dobrá vec, mäkká ako koberec. Môžeme sa na naj hrať, slniečko nás bude hriať.</p>	<p>Na lúke</p> <p>Ležím si ja na lúčke, dvíham nôžky ľahučké. Pravú, ľavú, pravú, ľavú, holúbky mi hrkútajú. Slniečko sa na mňa smeje, a vetriček tíško veje. Zatvorím si očička a oddýchnem si trošička. Vtáčí štebot počúvam, novej sily načerpám. Hola, hola, hej, je mi ale hej.</p>
<p>Púpavy</p> <p>Kdeže sa tu na lúčine vzala zrazu toľká krása? Púpavôčka zlatým kvetom na slniečko usmieva sa.</p>	<p>Nezábudka</p> <p>Nezábudka – modroočka - rada hľadím do potôčka. Zdobím brehy, vlhké miesta, aby bola krajšia cesta. hoci som aj maličká, v očiach mám kus nebička.</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <p>PIESNE</p> </div>	
<p>Ďatelinka</p> <p>Kúpala sa ďatelinka v rose, na slniečku suší nôžky bosé. Hľadá na ňu pole, hľadá lúka, ďatelinka koze kvietky núka. Len sa nasýť drobným vonným kvetom, a daj mliečko dobrým deťom.</p> <p><i>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A., 1989, s. 46)</i></p>	<p>Zvoňte lúčne zvončeky</p> <p>Zvoňte lúčne zvončeky, prvý, druhý, tretí, že k nám opäť zavítal sviatok všetkých detí. Dnes je krásny celý svet, a my šťastný v ňom. Zvoňte lúčne zvončeky, cingi-lingi-bom. Kričí vrabec na streche, prvý, druhý, tretí, že k nám opäť zavítal sviatok všetkých detí. Dnes je krásny celý svet, a my šťastní s ním. Kričí vrabec na streche, čimčarára-čim.</p> <p><i>(Lysáková, M. a kol., 1989, s. 114)</i></p>

<p>Ťapi, ťap</p> <p>Ťapi ťap, kvak, kvak, kvak, letí muška, letí vták, kvitnú biele margarétky, kvitnú všetky lúčne kvietky, blčí vlčí mak, ťapi, ťapi, ťap. Ťapi ťap, tak, tak, tak, pod' slniečko nad oblak, pohľad líčka nám i mame, my sa s ockom radi máme, slnko zažeh mrak, ťapi, ťapi, ťap.</p>	<p>Na mak</p> <p>Čížiček, čížiček, vtáčik maličký, povedz nám čížiček, ako sejú mak? Aj tak, tak, sejú mak, aj tak, tak, sejú mak. Aj tak, tak, sejú mak, aj tak, tak, sejú mak. <i>rastie mak</i> <i>kvitne mak</i> <i>jedia mak</i> ...</p> <p>(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A, 1989, s. 182)</p>
<p>POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY</p>	
<p>Pohybová hra: Na lúke 1.</p> <p>Deti (motýliky) napodobňujú let motýľa medzi kvetinkami na lúke. Na učiteľkin pokyn: „Búrka!“ si motýliky sadnú (ľahnú si) na jeden kvet (skryjú sa). Učiteľka sa pýta: „Čo je to? (Ako sa volá táto kvetinka?)“ Dieťa pomenuje kvet, na ktorom sedí (leží). „To je kamilka (vlčí mak, nezábudka, margaréta a pod.)“ Na pokyn učiteľky: „Slnko!“ motýliky vyletia. Hra sa niekoľkokrát opakuje.</p> <p>Pohybová hra: Na lúke 2.</p> <p>Nakreslené kvety pomocou stoniek zapichneme do zeme (v triede do kusa hrubšieho polystyrénu). Hráči si vyznačia čiaru vo vzdialenosti cca. 2 alebo 3 metra. Od štartovacej čiaru hádžu kruhy na kvety. Každé dieťa má právo na 3 pokusy. Ak triafajú kvet, hovoria: „Trafil(a) som kamilku. Trafil(a) som púpavu. a pod.“</p>	
<p>ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY</p>	
<p>Počúvanie scény: Lúčne kvety</p> <p>Slniečko: Keď slniečko ráno vstalo, dobré ráno povedalo, kvietky zo sna prebúdzať. Pošteklilo jarnú zem, poďte, kvietky, poďte sem.</p> <p>SPOLU: Hrej slniečko hrej, na lúku sa smej, Zobuď na nej kvietky, rozveseľ nás všetkých a bude nám hej.</p> <p>Rozprávač: Jar k nám prišla, zvonček zvoní, na lúke je tisíc vôní. Či poznáte milé deti, naše poľné, lúčne kvety? Učte sa ich poznávať, tu ich máte plný rad. Snežienôčka drobučka, utiahnutá v kríčku, prečože máš ručníček na belavom líčku? Snežienka: Júj zima je veľiká a ja kvietok malý, júj bojím sa, že mi mráz biele líčka spáli. Rozprávač: Len sa neboj snežienka, že ťa zima zdrví, už je po nej, jar je tu a ty si kvet prvý. Snežienka: A ktorý je druhý? Fialka: Ja som kvietok fialôčka, aké nebo také očká. Aká tráva také šaty, hrej ma slnko lúčik zlatý.</p>	

Prvosienka: Ja som tiež jarný kvet!

Rozprávač: Pod' pekne k nám dopredu a povedz nám niečo o sebe.

Prvosienka: Pekná som a švárna, prvosienka jarná. Môj žltý kvet hlási, že sú jarné časy.

Púpava: Ja som taká kvetinka, čo si rada pospinká. Zobudím sa vtedy len, keď nastane biely deň. Ktože z vás ma spoznáva? Ja sa volám púpava.

Vlčí mak: Tak i tak, tak i tak, ja som prosím vlčí mak.

Rozprávač: A vy sa ako voláte kvietky milé?

Margarétky: Nepoznáš meno nášho kvietka? Ja sa volám poľná margarétka.

Útla som, skromná, biela, na lúkach je nás veľa.

Rozprávač: Šaty ako modré nebo, kde som sa len stretla s tebou? Kto si?

Zvonček: Zvoním, zvoním na deň nový, ja som zvonček fialový.

Fialovú farbu mám, pekne rozvoniavam.

Rozprávač: Už ste všetky? Ale ale, ktosi nám tu spinká. Nehanbi sa, pod' k nám bližšie drobná d'atelinka.

Ďatelinka: Ale keď ja nemám také pekné šaty ako druhé kvety.

Rozprávač: Zato sa nemusíš hanbiť. Ty si užitočná. Kvietky zaspievajme d'atelinke a rozveseľme ju.

SPOLU: Kúpala sa d'atelinka v rose,

na slniečku suší nôžky bosé.

Hľadá na ňu pole, hľadá lúka,

d'atelinka koze kvietky núka.

Len sa nasýť drobným vonným kvetom,

a daj mliečko dobrým deťom.

Rozprávač: A tak naše milé deti, už poznáte lúčne kvety.

Pracovní list k téme Lúčne kvety

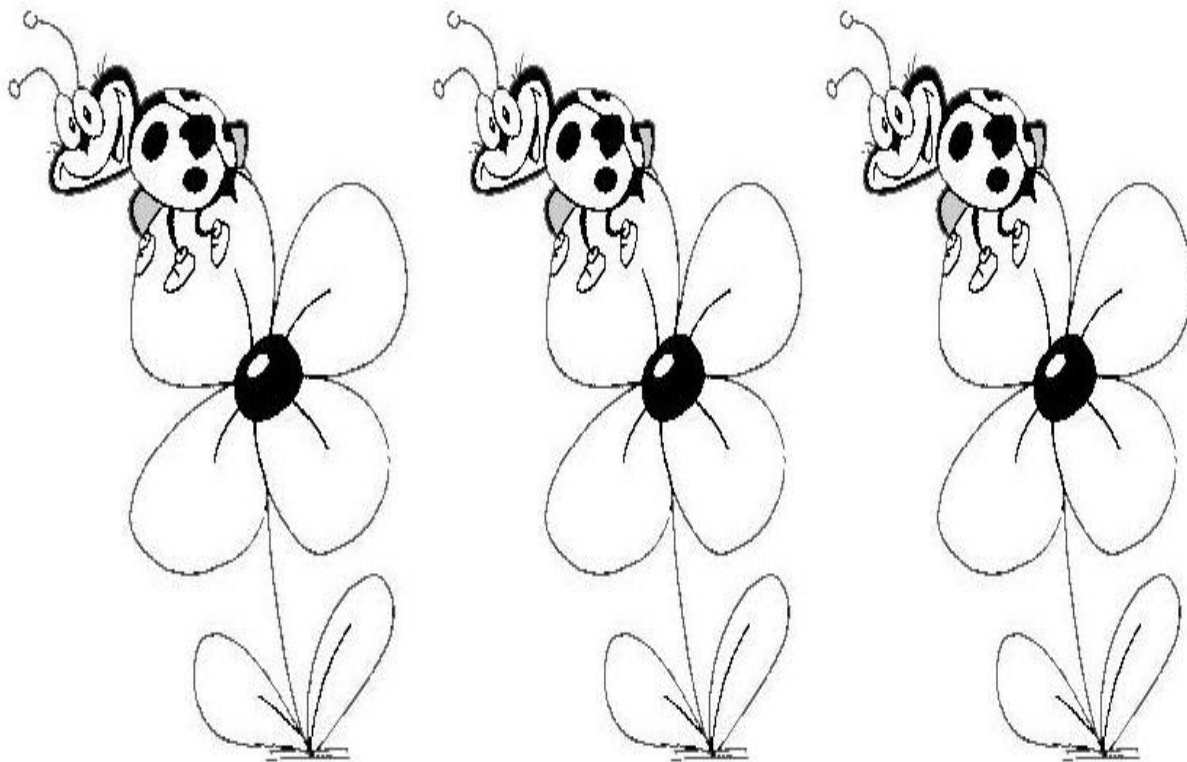
Pokyny: pomenuj, povedz, vyfarbi

Tvar: fialový ovál

Pomenuj kvety! Povedz, aký (aká, aké) je kvietok! Ukáž mi margarétu, vlčí mak, a pod.

Prvý kvietok vyfarbi na ružovú! Posledný kvietok vyfarbi na fialovú!

2.31 Leto – príroda a počasie, deň detí

<p>Ciele a úlohy:</p> 	<p>Pomenovať ročné obdobie leto, rozlíšiť a opísať hlavné znaky leta. Tvoriť jednoduché vety. Reagovať slovne a neslovne na jednoduchú otázku a pokyn. Používať spisovnú podobu štátneho jazyka. Vedieť pomenovať a rozlíšiť ročné obdobia.</p>
<p>Nové slová:</p>	<p>leto, teplo, slnko hreje, kúpalisko, opaľuje sa, pláva(-m), výlet, blízko, ďaleko, tu, tam, sem, deň detí, deti, balón, bazén</p>
<p>Vetné modely - otázky:</p>	<p>Čo je to? Čo robí Katka (chlapec, dievča ...)? Kam ideš? Kam ide Katka (chlapec, dievča)? Čo robí mamička (chlapec, dievča a pod)? Koľko balónov vidíš? Páči sa ti balón? Aký je balón? Čo je dnes?</p>
<p>Vetné modely- odpovede:</p>	<p>To je balón. Katka (chlapec, dievča) pláva. Idem na výlet. Katka (chlapec, dievča) ide na kúpalisko. Mama (mamička, chlapec, dievča) sa opaľuje. Vidím štyri balóny. Áno, balón sa mi páči. Balón je červený (pekný, veľký ...). Dnes je sviatok (deň detí, slávnosť).</p>
<p>Básne a riekanky:</p>	<p>Slniečko, hrej Keď sa ja načiahnem Ika-tika Už ideme na prázdniny Medzinárodný deň detí Dovidenia Na lúke Zaspievajme</p>
<p>Piesne:</p>	<p>Čerešničky, čerešničky Slniečko sa zobudilo</p>
<p>Pohybové a hudobno-pohybové hry:</p>	<p>Obľúbené pohybové a hudobno-pohybové hry podľa výberu detí alebo učiteľky. Pohybová hra: Mal Adam sedem synov</p>
<p>Rozprávky, dramatizácia, edukačné a námetové hry:</p>	<p>Námetová hra: Rodina ide na výlet Edukačná hra: Nakupovanie balónikov Edukačná hra: Ročné obdobia</p>

Návrh realizácie počas dňa (stratégie):

Pohybové a relaxačné cvičenia.

Riešenie pracovného listu.

Kreatívna činnosť.

Prezeranie náučnej literatúry a čítanie kníh.

Počúvanie detských pesničiek o lete.

Manipulácia s obrázkami, pomenovanie, čítanie obrázkov, triedenie, priraďovanie a pod.

Prednes básní a riekaniek.

Spev piesní a pod.

Literárne ukážky k téme Leto – príroda a počasie, Deň detí

BÁSNE A RIEKANKY	
<p>Keď sa ja načiahnem</p> <p>Keď sa ja načiahnem, vysoko dočiahnem, keď sa ja skrčím, zeme sa chytím, keď si ja sadnem, ani sa nehnem, nakoniec sa zatočím, a vysoko vyskočím.</p>	<p>Ika-tika</p> <p>Ika-tika gymnastika, zhlboka sa dobre dýcha. Raz, dva, raz, dva, na ornici brázda, po nej drobčí jarabica a na konci otočí sa. Hlboko je zrnko, vysoko je slnko, na potoku most, cvičili sme dost'.</p>
<p>Medzinárodný deň detí</p> <p>Na svete je veľa detí a na všetky slnko svieti, a každé si v srdci želá, aby slnka bolo veľa.</p>	<p>Už ideme na prázdniny</p> <p>Už ideme na prázdniny Do hôr, lesov na dediny. Hrať sa, kúpať, opaľovať, zotaviť sa zrekreovať. Vrátíme sa čerstvý teda, do videnie prvá trieda!</p>
<p>Na lúke</p> <p>Teplé slnko svieti, lúkou bežia deti. Pri veselej pesničke skáču v mäkkej trávičke. Bosé nôžky majú, radostne sa hrajú.</p>	<p>Slniečko, hrej</p> <p>Slniečko, hrej, s nami sa smej, v teplučkej vodičke tam je nám hej.</p>
<p>Dovidenia</p> <p>Ja som s deťmi kamarát, na dvore sa hrávam rád. Dovidenia, kamaráti! Zajtra sa sem opäť vrátim.</p>	<p>Zaspievajme</p> <p>Zaspievame o slniečku, o lete, aby bolo dobre deťom na svete.</p>

PIESNE

Čerešničky, čerešničky

Čerešničky, čerešničky, čerešne,
vy ste sa mi rozsykali po ceste.
Kto vás nájde, ten vás pozbiera,
ja som mala včera večer frajera.

Moje milé, premilené jahody,
všetky ste mi popadali do vody.
Kto vás nájde, ten vás pozbiera,
ja som mala včera večer frajera.

Slniečko sa zobudilo

Slniečko sa zobudilo,
popreťahovalo kosti,
cez mraky hlávku vystrčilo,
zasmialo sa od radosti.

Vyleteli včielky vrtké,
motýle zas šantia v tráve,
lienka ponáhľala sa kdesi,
mravce slamku našli práve.

Obzerá sa slnko zlaté,
čo sa robí, čo sa deje?
Všade radosť z práce majú
a slniečko len sa smeje.

*(Lysáková, M., Kopinová, L., Podhorná, A.,
1989, s. 317)*

POHYBOVÉ A HUDOBNO- POHYBOVÉ HRY

Pohybová hra: Mal Adam sedem synov

Deti vytvoria kruh. Jedno dieťa stojí v kruhu. Ostatné idú dookola na riekanku:

*Mal Adam sedem synov,
nejedli, nepili,
iba takto robili.*

Po ukončení riekanky to dieťa, ktoré stálo v kruhu, ukáže nejakú činnosť, napodobňuje niečo, alebo si zacvičí. Ostatné deti ho napodobňujú.

Obľúbené pohybové a hudobno-pohybové hry podľa výberu detí alebo učiteľky.

ROZPRÁVKY, DRAMATIZÁCIE, EDUKAČNÉ A NÁMETOVÉ HRY

Edukačná hra: Nakupovanie balónikov

Postavičku predavača balónov (kreslená figúra) umiestnime do prostriedku stola. Na motúziky pripevníme farebné balóniky (alebo kreslené obrázky: balóniky na motúziku). Predavač má v ruke 6x4 balónov (z každej farby 4). Deti postupne hádžu farebnou hracou kockou. Ak dieťaťu padne napr. zelená, vezme si balónik od predavača a povie: „Kúpil som si zelený balónik.“ Ak už predavač nemá napr. červený balónik, dieťa povie: „Neviem kúpiť balónik.“ Hra sa končí vtedy, keď sa minú všetky balóniky.

(Podhájecká, M. a kol., 2006, upravená verzia)

Námetové hra: Rodina ide na výlet

Deti sa hrajú námetovú hru. Cestujú na výlet, na dovolenku (sú na dovolenke, pri vode ...). Medzi sebou si rozdelia úlohy.

Učiteľka sa zapojí do hry, začne dialóg a deti odpovedajú na jej otázky:

- Ahoj (dobrý deň)! – Ahoj (dobrý deň)!
- Kam idete (cestujete)? – Ideme (cestujeme) na výlet (na kúpalisko, k babičke ...).
- Čím cestujete? – Cestujeme autom (vlakom, lietadlom ...).
- Prajem vám šťastnú cestu. – Ďakujeme.
- Čo máš v taške? – V taške mám uterák, slnečné okuliare a krém.

- Čo robíš? – Ja sa opaľujem (plávam).
- Čo robí Rudko? – Rudko pláva (opaľuje sa).

Edukačná hra: Ročné obdobia

Učiteľka pripraví papierový kruh, na ktorej každá štvrtina znázorňuje jedno ročné obdobie:

ZIMA: modrá – holý zasnežený strom

JAR: zelená – strom s púčikmi

LETO: červená – kvitnúci strom

JESEŇ: hnedá – strom s opadávajúcimi listami

Deti dostanú obrázky, ktoré rozlišujú podľa charakteristických znakov. Obrázok popisujú (napr. Padá sneh. Prší. Fúka vietor. Slniečko svieti ...) a zároveň ich zaraďujú do správnych ročných období – častí kruhu.

Pracovní list k téme Leto – příroda a počasie

Pokyny: povedz, spočítaj, vyfarbi, porozprávaj ...

Tvar: žlté slniečko

Povedz, čo robí chlapec! Povedz, čo robí dievčatko!

Spočítaj balónny! Koľko balónov vidíš?

Vyfarbi balónny: prvý na zelený, druhý na červený a posledný na modrý!

Porozprávaj o obrázku! (To je kúpalisko. Na kúpalisku je bazén. V bazéne je voda. Deti skáču do vody (plávajú).

ZÁVER

Efektivita a výsledok náročnej práce učiteliek predprimárneho vzdelávania v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským vo veľkej miere závisí od kladenia dostatočného dôrazu na správny výber primeraných metód, stratégií, učebných pomôcok, ako aj od pravidelnej a vekuprimeranej integrácie slovenského jazyka do bežných organizačných foriem denného poriadku. Preto túto odbornú publikáciu odporúčame začínajúcim, ale aj ostatným učiteľkám materských škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Môže slúžiť aj ako pomocný študijný materiál pre študentov v odbore predškolskej a elementárnej pedagogiky. Zároveň ju odporúčame všetkým zainteresovaným v tejto oblasti vzdelávacieho procesu, ale aj tým, ktorí predprimárne vzdelávanie považujú za dôležitú etapu v živote dieťaťa.

Pevne veríme, že sa nám podarilo popri zosumarizovaní najdôležitejších teoretických východísk vyučovania štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom maďarským ponúknuť aj také námety, ktoré budú pre vás inšpiráciou a vypracovať také pracovné listy, ktoré pomôžu zefektívniť edukačný proces.

autorky

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. ALABÁNOVÁ, M. *Slovenský jazyk a literatúra v menšinových školách*. Nitra: Fakulta stredoeurópskych štúdií, 2005. ISBN 80-969389-0-8
2. ALABÁNOVÁ, M. – MARCINKOVÁ, H. *Učebné texty z didaktiky slovenského jazyka pre I. stupeň s vyučovacím jazykom maďarským*. Nitra: Vysoká škola pedagogická, Fakulta humanitných vied- VA PRINT NITRA, 1995. ISBN 80-88738-61-X
3. BJELOVÁ, M. a kol. *Intenzívna jazyková príprava zo slovenského jazyka v materských školách s výchovným jazykom maďarským*. Bratislava: SPN, 1987.
4. GUZIOVÁ, K. *Metodický list na osvojovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2008.
5. HOLÉCYOVÁ, O. a kol. *Hry v materskej škole*. Bratislava: SPN, 1966.
6. JAKABČIC, I. *Základy vývinovej psychológie*. Bratislava: Vydavateľstvo IRIS, 2002. ISBN 80-89018-34-3
7. KARLÓCZAY, M. *Komámasszony hol az olló?* Budapest: M-ÉRTÉK Kiadó, 2005. ISBN 963 7304 27 4
8. KOLEKTÍV AUTOROV. 2008. Štátny vzdelávací program ISCED 0 pre predprimárne vzdelávanie. Bratislava: ŠPÚ. (online, 16.02.2014) dostupné na internete:
http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/ms/isced_0.pdf
9. KOLEKTÍV AUTOROV. 2011. Štátny vzdelávací program ISCED 1 pre primárne vzdelávanie. Bratislava: ŠPÚ. (online, 16.02.2014) dostupné na internete:
<http://www.statpedu.sk/sk/Statny-vzdelavaci-program/Statny-vzdelavaci-program-pre-1-stupen-zakladnych-skol-ISCED-1/Primarne-vzdelavanie.alej>
10. KOLEKTÍV AUTOROV. 2011. Štátny vzdelávací program. Slovenský jazyk. Bratislava: ŠPÚ. (online, 16.02.2014) dostupné na internete:
http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti/slovensky_jazyk_vjm_isced1_3.pdf
11. KOPINOVÁ, Ľ. A kol. *Piesne, hry a riekanky pre detí predškolského veku 1.časť*. Bratislava: SPN, 2002. ISBN 80-10-00427-8
12. KOPINOVÁ, Ľ. a kol. *Piesne, hry a riekanky pre detí predškolského veku 2.časť*. Bratislava: SPN, 2002. ISBN 80-10-00735-8
13. LYSÁKOVÁ, M. - KOPINOVÁ, Ľ.- PODHORNÁ,1989. *Piesne, hry a riekanky pre detí predškolského veku*. Bratislava: SPN.

14. KUBATZKI, P. Detské hry. Bratislava: IKAR, 2005. ISBN 80-551-1101-4
15. LIPTÁKOVÁ, T. – MÓZSI, F. *Metodický sprievodca pre učiteľky materských škôl k vytváraniu artikulačnej bázy slovenského jazyka v skupine 5-ročných detí v materských školách s maďarským výchovným jazykom*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1981.
16. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SR. *Štátny vzdelávací program : ISCED -0 predprimárne vzdelávanie*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. ISBN 978-80-969407-5-2
17. PLÉH, CS: A természet és a lélek. Kritikus periódusok a nyelv elsajátításában.
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/termeszet-lelek-pleh/ch03s05.html>
18. PODHÁJECKÁ, M. a kol. *Edukačnými hrami poznávame svet*. Prešov: Pedagogická fakulta, 2006. ISBN 80-8068-514-2, EAN 9788080685140
19. ROVNÝ, M.- KABÁČOVÁ, B.- GRANEC, K. *Pohybové hry detí predškolského veku*. Bratislava: SPN, 1988.
20. RUSNÁČKOVÁ, M. *Naším deťom*. Bratislava: SPN, 1981.
21. SKABELOVÁ, R.- BÓNOVÁ, I. *Slovenský jazyk pre 1. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským*. Bratislava: TERRA, 2001. ISBN 80-85679-14-0
22. SKABELOVÁ, R.- BÓNOVÁ, I. *Metodická príručka na vyučovanie slovenského jazyka v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským*. Bratislava: TERRA, 1999. ISBN 80-85679-43-4
23. ŠTEFÁNKOVÁ, M. *Veľká kniha riekaniek*. Bratislava: KASICO, 2008. ISBN 80-7267-170-7
24. VUŽŇÁKOVÁ, K. 2013. *Rozvoj jazykovo-komunikačnej a literárnej kompetencie v predprimárnom vzdelávaní*. In Miňová, M. (ed). *Predprimárne vzdelávanie v kontexte súčasných zmien. Zborník z vedecko-odbornej konferencie s medzinárodnou účasťou*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, SV OMEP, 2013. s. 146-170. ISBN 978-80-555-0998-3.
25. ZELINA, M. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti*. Bratislava: IRIS, 1996. ISBN 80-967013-4-7
26. ŽILKA, T. *Slovenský jazyk pre štúdium učiteľstva 1.stupňa základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským*. Nitra: Vysoká škola pedagogická, 1995. ISBN 80-8050-021-5

Zdroje obrázok:

- <https://www.google.hu/search?q=kifestok>
- <https://www.google.hu/search?q=farsangi+kifestok&tbm>
- <https://www.google.sk/search?q=piroska+%C3%A9s+a+farkas+k%C3%A9p&tbm=isch>
- <https://www.google.sk/search?q=kir%C3%A1ly+k%C3%A9p&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei>

PRÍLOHY

ZOZNAM PRÍLOH

PRÍLOHA A: Obrázok – Situačná hra na obchod.....	205
PRÍLOHA B: Obrázok – Pohybová hra Kubo velí	205

Príloha A- obrázok: Situačná hra na obchod (predaj ovocia – zeleniny)

Príloha B- obrázok: Pohybová hra - Kubo veľí

